1261

8/5-1-~~26~~ 25

1920-21.

శ్రీరస్తు.

బేతాళపంచవింశతి

భువిగల రసికులు వినుఁడీ
వివరముగ బేతాళపంచవింశతి కథలఁ
బ్రవిమలముగ రచియించెద
నవరసికులు భావమందున సర్వు లవియ్యన్.

సీ. రవిదాశ్రితనే కాంత రమ్యప్రాసాద్యమునందుఁ
బసిఁడి యరువ్యెలప్పెఁ బవ్వళించి
సుకవాంతమున సాధుఁబూని వేడ్క దలర్ప
నాదరంబున నిట్లనియె గారి
నేఁడు విస్మయంబైన కథలాన తిమ్మని
యతుఁడు యుటయును జెప్ప నాల్కఁ దలఁచి
పతిజకిఁ గదునెన్నొప్పగు నే నుఁగ నుండెదు నన్నిట్టి
యతుఁడు కథల్ గానివి యెల్లనవిన
నల్లనగు నని చెప్పఁ జూగాక తెలిసి తుఁ
జెప్పువాఁడ నాల్క రాష్ట్రుగాఁగ
నీవు నుఁ జెప్పఁ దొడఁగె నంతలోన నఁబుష్ప
వత్సుఁ డనుఁ బూంబ్రాకాండి యుండి

క. వారలనతుఁ బుద్ధులు గానిదా
వెరవారఁగ దెబ్బ కథలు వినియెడు వాఁడై
తిరముర్థి గాఁడ మాఁదొడు
మరిదింపఁగ దాని వసిఁడి వెల్లి యయుండెన్.

వ. ఇట్లు ప్రవృత్తమ్మంతం విన్న యంతరంబ్బైనట్టి ధంబునఁ బాల్య [illegible]
నయినె యుంగ కుంతీ త్రుతిమ భావంబునఁ గథలు విను వుండఁ బరమెష్ఠు [illegible]
రుద్రా [illegible] యంబు [illegible] గాని [illegible] మాత్వంబు [illegible]
చెప్పు టయు విని మునం బున [illegible] స్త్ర [illegible] బంది [illegible]
నివాస వయిన కెరిగి భార్య [illegible] యున్న తెరనె [illegible]
[illegible]
[illegible]
లక్షరఁగి ప్రత్యేక [illegible] భార్య [illegible] స్త్రీ భావ [illegible]
కరంబు లుడియుగ్ద యున్నని వెం.

క. వినని ఇప్పు ప్రవృత్తినటుగ
వినుచుం వఁగనే ఱు గథలు వివరము [illegible]
విను మునబు బుద్ధులా విత
యును వమ [illegible] గారికిన్ని యయి చెప్పె

వ. [illegible] కథ నా కరిష్టు మని యున్ని చెప్పె. [illegible]
[illegible] పురంబునందు [illegible] నుండను [illegible] యంకై [illegible] బంబు
ల [illegible] ధి [illegible] లుబ్బుండైన రాబున [illegible] రాజ్యం బుసేయుచు

ఒక్కనాఁడు శౌనకాదులుండగను శ్రీ మహావిష్ణువకు సీతాగ్రహారార్థం
బు వచ్చిన రాన సుందరమందమైన తేరాజసభకు చేరియక్క ఫలంబు దర్శనంబు
బ్రాసంబుల్ప్పకాని కాశాధికారాతి సే తిక్కి మాయామ్భూపలా వినోదింపు
మండ్రా మ్మప్రమ్మవును అనె.

౫. ప్రతిమెుందలు గాఁగనిచ్చలు

సదమలవక్షలమెుకత టెన్నెు మగవేద తికేఁ

వయదమెుదవ. గ. ద గ నుప్పను

ఇది యెుంద్రాయాతనె గాధి వైభవక్రియయుండె.

౬. శ్రీరామచంద్రుని దివ్యమంగళ ఫలంబులు కాశాధికారిసె తికనిచ్చినను

క్కనాఁడు సుందరమన్మథకాని శ్రీ దాసానరంబున కిచ్చిన నది దానింగర

మిచ్చిన నందెుక్క దివ్యరత్నంబు వేదలిన తత్ప్రభావాలంబు నంపుష్ప

శ్రీయూ స్థానంబెల్ల ప్రియక్షిరిళ్ళ మండె న్నసాక్షర్యంబుది భాండాగారం

బునకుంబని యుండున్న ఫలరాశి గలదంబుల్తైన దివ్యరత్నంబులంబూవి.

మరునాఁడెప్పుడు యుట్టాసెవింప వచ్చిన విష్ణునకు నారాయట్లనినెు.

౭. ధరసమూల్యమైన రత్నములుదెచ్చి

యిచ్చి యుంతతమెుక్కలి యేమి వేడల

దలచుకొాలవె డు నీదు యవత్నంబుగ గూడి

మాత్ర మ్మె యున్నదిది యేమి చెప్పుమనుడు.

౮. అతని కార్యసిద్ధి యుండుగృహావరుండైన యూరాము నకు విష్ణుండిట్లని

యెను.

వ. అనఘ చరిత్ర! మాదృశుల యాపద మాన్చి యభీష్ట వస్తు ప్రదానరతి నిష్ఠ శాబాలయును ధర్మయుక్తము గల్గి లోకుల స్తనుపఁగఁ బుట్టి యున్న ధృతిమంతులనాఁ(త్రి)త ధర్మ వృద్ధి సల్పైన యయిలు లక్ష్య నృపాశ్రయుల సత్య సమయములు వెంగలు పొంద్రు.

సీ. శ్రీనిధి నాథ వినుము యాత్రలు నాయుర్దశి
నాంటికే యుక్త కాలంబునందు [illegible]
శక్తి మెప్పైన కామం(త్రి) సాధన మే[illegible] యుఁ [illegible]
గడచి గోవాడ నక్షత్ర [illegible]
నాకుఁ బ్రొద్దై వచ్చి నరవర [illegible]
సాధకుండవు గానున [illegible]
నా(త్రు)దే శమున వసతి వెలు వృక్షంబు
మొదటనే నుండె [illegible]
నేపు రాత్రి రమ్ము నిర్మల మార్గంబు
కేరతుమె డసి వత్తి కేరా [illegible]
నెక్కరుండవు మన మమ్ము [illegible] లాత్మ వితాడ
నని నదియ్యేకాఁ నియె నావని విభుఁడు.

వ. అంత.

క. శ్రీకృష్ణ చతుర్దశినాఁ
డే కాంతము ఋత్తుఁడ మాటికే గుట యయును థా
(ఆ) కాంతుఁడు నారాయణుం సం

ద్వాత్రింశ ద్భుజములొ నర శిక్రి యుక్తు విద్య మిర్త్రి.

సీ. యుక్తి కర్తమ యుక్తమ్మైన [illegible]ంగంబు

[illegible]

[illegible] ప్రాంత వి[illegible] ం

[illegible]

విమలారు [illegible] (వృ) [illegible]

[illegible]

[illegible]

పృథుల [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] కడ [illegible] గదలె.

వ. [illegible]

సంప్రా[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

యాత్రా త కల కలాతుల తంబును (గిరి తులా లగ్నా శ్రీశా యను ప్రీతిరామన్
వాత్రాంతానంద కిలా తలంబును త్రుతశ్రీ తస్తు విష్ణు వి శ్వరాక్ష
శయంకార వి యుంకరంబును యూతా యూరా పు వృత్తాద్యాత్త్యాల తా
లగ తాసమేతంబును. ఘూరవికరా స్త్రా శ్యా రామ రా పిపంబును గరం
తారప్రకరి త మృగ ఘోర త్వాద మని వ దిగ ంత రంబునాది గంత్ర
వి తాకా కారంబై తైరత మూరి గ త ప్రకల్పిత వంక కాం డంబునన్నైన
మరియు శరీరంబును ంబాల సర్వ తయు వా సు యురాత్రై, నా పాతిత
శరీ సాన్వు ఖ లంబైన దేశంబును ంబాల స వి వృత్తా వృత్తిచే సరి
కౌరవిస్తె న్నంబును ంబాల పేర్ల శ ల్యా త్రితరరంబై గ తా యను త్వంబును
బాల రు ధిర వృ్రూరి తన్న కాద రంబై వృ కాత రాల బంధంబును ంబాల
మశ్నా సవప్రా ద యూతం మ తంబై త్రిం మ కార ల్యాంబును ంబాల మూ
మారు బరాత్రుమంబై యు వివేక వ్రాద యంబును ంబాల శంకాకులుకి
తోవంబై బ్రా లవ వంబ యున్న ను నిరంతరంబై శివాభిన్న త్రిం బ యున్న ను
సకవంబైన స్న శాసంబు నిశ్శంకుంత్రై బాబ్బ వపమూలంబున ంమ వి
లపుం జల మం డనుంత్రై యున్న ప్రిస్తు వే క తుంబాయు నమస్త్రింపనే
వి యుంగల కార్యం బేయు యుని యు డి గిన సరిం త్రుంబూను వరన్న ప్రాకాయ
లోనుంత్రై యుట్టనియె.

కావిరాప్రే సర సదు పూనపు దరదే వీరల్ప థరల్ప గం
భీరత్వంబున సన్ను బూ లుప్ర రతుల్ వెంపుదే యుగంబుదేవు రాయ
హారత్వంబును దే బు మురే బి యు మువ సత్వంబై న్నవ సుం తగుదే

శ్రీరామాదిప్రముఖర్షి సత్కృతమైన సంసిద్ధి ప్రఖ్యాపోదయగా.

వ. అని యున్నరేంద్రు నగు లాకేత్రనంబు చేసి యుక్కనిచెను.

క. ఈ ముఖల తాకేక వనచరములను

ప్రముఖ పాదప శాఖా శింశుపా వృక్షముల ఖూ

తమ యూ(శ్రీ) యు ములున్న దిసి

వసంత కిం జూ. వల యల వృక్ష శాఖ మలు ఖు చేత్రై.

వ. ఆ వృక్షంబునం దెక్కనరు నుత్తే యున్న వాడు వానిం దేవల యయునిన

నద్దూసె యలు దయని (శు) వృష్టత్వైన తమకంబున బ్రహ్మాశ్వంబాక తా

రావి పట్టుకాని నీయుం డునుంబాలె కుంభి యుంద్రై దరిద్రుండునుంబాలె

విశ్రాయుంటై కుతవి కాష్ఠంబునుంబాలె నవిష్పృష్టంబై పిశాచంబునుం

బాలె విషణ్ణంబై నవి శాలంబైన యావృక్షంబు నెత్తుకుంబాయె.

గీ. దాని శాఖల నగ్రా దేశము దగిల్చి

శీర్షు బాహు లు రెండును దిసలచి రగచి

యుద్ధ ముకరంబు యట భోజము ఖుర్తైన భోజర

తవములగారి గాని స్వయత నిశ్చంతు చేరుగ.

వ. ఆ వృక్షంబునెక్కి శాఖంబు వరంబులందున్న పాశంబు లూగాడి నెల

బడి(తా) ఖ్య పాపోత్తరంగంబులె సంగ నా(కా) శింపు ఖలు నాతరంబులు

ఖగ్గుంబుల దెబ్బగాని పతిద్భుమున్న నిశ్చయంబుగా వాగు యున్నరేంద్రుం

డు వృక్షంబు తిరిగ వహ్ని నరుల జో కల తమిత్యుండై వాని శరీరంబు దెగ

వలు మున్న యుద్ధ దివి కట్టాకారంబై.

క. ధరాధవులకెల్లను పూజ్యుండు
భూరి బలపరాక్రమంగ నెగసి భువి పుణ్యగణగుణుడై
భూపాలురలకీనకృష్ణం
ద్వేషంగిలునదులు మారె సత్యసంధునకున్.

వ. అప్పటి యుద్ధవృత్తాంతములు మాంధాతృ సంగ్రామ పాతకము లచటనెరిగి
కానయున్నంబుదు భీకాలమున యగాచివి కృష్ణ వృత్తాంతము
శ్రీభీకాలయమ ధరుండైన వానిల కాపాలంబులంగప్పు కానవిగిన
ప్రభువు యరంబులెల్లను పట్టు కాననవ్యాస్య యొక సన్నిధి స్తుతునకు
భీకాలుండన్నియె.

క. సకాక కథ విశిష్టతను
శ్లోకవినోదములు గలసంగ భాగ్యంబద యయ్యెన్
శ్రీకరమెల్లను బంధను
సాకల్య విప్రయును బుద్ధి నని యుణ్ణనియెన్.

— కథ —

క. వారాణాసి యనుపేరను
మేరగౌరవ్యమైన పురవరము గలదు హిమాద్రి
స్వారస్య చిత్రవిములా
గౌరంబై ధరలోక యందు గాలు చెడగనెరన్.

క. అందుల బ్రహ్మదత్తుండు
సత్కీర్తి లందలంకృతుండు రాజు నరపాలు లుడు వ

త్సుందరిని బ్రహ్మామరు
బిందెనరు నభంబు నరకిబెంద్రేర భయగాకే.

క. శ్రీ మహామై కృష్ణకాదుల సతి
నానాపుష్ప ఫల పత్ర నీఖాత సానాపుష్ప ఫలయు
ద్యామమతి హిరణికాడునర
మామహిమ గడగడ దేవి ఒక మకుటుండనగాకే.

క. తందర్భయాతవింద్రుల
హాందర్భ్యము వైష్ణ సితని హాంధర్వ్యము మే(
బ్రాందుభగనుననుఃభుః దర(బై
ష్ఫుంవగ యులమూవమహిమ(బరగునతండుకే.

క. శ్రీ రామకీవారమనుమను
వారు(బను బు(దెవ్య్యమంత్రి ఆన యాకా(క..
... స్వతి బుద్ధి
తీరుందను నతా(మగారము క్రియతకు(చేయుటకే.

వ. ఆరాజు ప్రుండొక్కనాఁడు మంత్రిప్రుండగోని మృగయావినో
దార్థంబుగి శార్దూలసింహశరభ కురంగ భల్లూక వరాహాదుల
లాయకీలంచైన యరణ్యంబు(బ్రాప్తిపారుత్రెంతార వంబుసహితము
బాలక ఆమస్ప్రె(బతిబింబముగా మృగంబులంబంపి వృక్షలతావల్ల
తంబైన వనమధ్యంబు ప్రాప్తిపారితన ఆడురంబునంబు ఉస్పుత్రా జ్వలప్ర
భాభాసితంబైన వనదేవతా విభ్రమ దర్పణంబును బోలె నొప్పుసరోవ

రంభునకు వశ్యయుక్తాలని తీరంబునందు (గ్రీ) దార్ఢ్యంబు దాసి శతకోవ
(స్తా)కృతయై చంద్ర రేఖ యయుంబూలెన యనానందంబాలయమొప్పులు
న్న యయుక్తస్వంబూవి యుల్లసితమానసుండై నరేంద్రనందనుండు బ్బాలుం
గదలక యుండెనంత.

క. ఆలీలావతి కాంచెను
బాలార్క ప్రతిమతేజు బ్రద్యుమ్న నిభుం
మాలాలంకృత కంధరుఁ
బాలుగఁ దగ దిక్కుఁగూను భూపాలసుతున్.

క. బాలావిలమున మెల్లన
తూలెడు వ్యధలతి నేవోలెఁ దాయు ఖవమున్
లీలావతిఁ బలు మారును
లోలామతిఁ జూచెఁ దక్షలోలేక్షణుఁడై.

వ. తదనంతరంబు.

సీ. రాజపుత్రుఁడు మూఁడు రాత్రి లోయ లత్యర
సాధృతంబైనట్టి లాలిత్యలంబు.
కర్ణంబులందిడి (క) మ్మరదాని
సమరంగ దంతరత్నములమోపి
బింబపాదయుగ్మమునైన సవిలాస
ము గన్నైతిలలా మగుడఁ బుష్టి
ఘనకుచంబుల మీఁదఁ గాడి యుంచి తుష్టించి

తిలకింపులు సూచింపు తడ యుత్పన్న
ఆ కేటువాని మోదియె నానందమయూర్తి కా
వని తలలతవదన వన రుహ కామున
విభ్రమిత కటాక్ష విక్షేప మరాళ
తన యలమాన్యలను మందంబు వాడవ.

క. తన మందిరంబున కుఁజని
మనుజేశ్వరుఁడు ఆనే నృపుఁడు మదిఁ దలఁపులను :
ర్పని కాను తాపమున
గన ఉన్మాదుఁడు మార్పు వంత్రి కేళియుం బోలెను.

వ. అట విభ్రమకుటుంబిని నిజమందిరంబునకుం బోయి యున్న రాజ్యం
బై యుండ్యుంటి నిందలంపులు ప్రతిదినము వర్ధమాన మనోజ్ఞాల
తార్ధ్యమాన మానసుండగుచు బాలప్రాణేశ యుత్పన్నుండయి యున్న
నె ఆంగి మంత్రి సుతుండైన బుద్ధిశరీరుండను వప్పు దేవా! త్రైర్యసాగరుం
డైన నీ ధైర్యంబునకి ది యేమి యుపాయంబు పుట్టె నని యుట్టని యె.

క. ఆనెలవ మొగిదోయిని
యూరించాలవలు పోంద నేటికి నీకున్
సూచించె నవ్వుతుఁ బత్రికు
నానెనె బుఁగంగఁ బడియె నా త్రిమువెల్లన్.

వ. ఆ యుంటి వర్ణంబులు యుత్పలంబు పెట్టి కానుకంబోసి కర్ణాట్ర్యలంత
సురాజు కళింగదేశాధీశుండను ప్రసిద్ధుండై యుండు. ఆ పుణ్యంబు

తంతంబుల మండించుచుంజేసి రాజులకును బ్రొంత్రైన సంత ఘోషము
నిరూఢమూలస్థులై యుండు, వారి వాక్యంబులకు [illegible] వేదము
ప్రవృత్తి యగుచుండు, ఆ యుక్తులంబు [illegible]
నూటి [illegible] యుక్తులంబు [illegible] . ఇందుకంటె
శేంబు లేదు. వృత్త యధార్థంబున (గ) [illegible]
రాజకుమారుండప్పుడు [illegible] .

గీ. రాగి వెన్న నిరంతరంబును (బె) యుఖా
యుక్త మత్తు [illegible]
గడలె [illegible]
[illegible] .

ఎ. ఇట్టి రూపరుచుం [illegible]
నెబూందు జేసి వాని దాని యుండు [illegible]
తొడ. [illegible]
శ్రీరాముడతుసుపుండు, [illegible]
వెండియు [illegible] .

క. వారలకు గర్వ దాయిని
తారా(శ్రీ) [illegible] వర్తించుచు వా
మారంబు [illegible]
మార్గ [illegible] .

వ. ఆని [illegible]

సర్వాంగమునను ఆలింగించి వానిని మూర్కొని పుత్త్రవతియున్న బాలికకుం
బంపిన సఖీవారము తాలిమికి కడునున్నన రాజకుమారుండు ఉన్నయున్న
వారలని పుత్త్రవతికిం జెప్పిన వానిం జూచి తిరిగిని యడి యొకనుంబాలె ముక్త్యా
కాలముం బుద్ధిమ్మని వానికి చెప్పెను.

క. నా కిట్టి మాట చెప్పఁగ
నీకుం దగునె వలు తనకు వనిత నీతియె యిది కో
పోకలు ముక్త్యులకును
పోకలు బుద్ధింగఁ దగునె పురుషులనిమదిన్.

వ. అని కేయూరధర బాహుమూలతంబైన పాపపల్లవంబులు రెండును గండస్థలంబు
లప్పళించిన దుఃఖంపు మగ్గంబున కునున్న ఆతని చెప్పిన కార్యంబునకయ్యుం
తకాలింపు తన్నుఁ బ్రేమించిన వందమర పురికేముం జెప్పిన విని రాజపుత్త్రుండు
దుఃఖితుండై నిశ్వాసములు బుంపగుడు మంత్త్రిపుత్త్రునకిట్లనియె.

ఉ. ఆత్తటమందభాగ్యుఁ దయున్న తలఁపులం బొనిమ్మటన్
నిక్కము వైన తానుపాతి నిలుమరల్పఁగ రాదు యింకనీ
విక్కడ పాసి స్నేహంబు పసేగుణములు భూమికిదని యుంచు నా
మక్కువ నిక్కమున్న యది పాప్పఁగఁ బాలుదు ముక్తికత్తులన్.

వ. ఇట్లనిని యులుంబగా మెవచనిన నత్తులను అది విని కుండు మంత్త్రిపుత్త్రుండి
ట్లనియె.

క. ఆర్యకాంతమును వివేకంబు
దైర్యమును దిగవిడు యుండ తగునే యడలన్

కార్శ్యము నిమ్మెయి గనువలెనే
కార్శ్యంబు నిదినిశసిద్ధి కల్గించు వెన్నెలిదే

౨. ఇది యుద్ధంబునందు. యుద్ధసంగతి [illegible] వస్తువులు [illegible]
రాజుస్వరూపంబైన యుద్ధంబు [illegible] [illegible] యువనిపేరంజేసి
శుక్రపక్షంబంతయు [illegible] [illegible] [illegible]
మాసములు గలుగు [illegible] [illegible] [illegible]
(౨) [illegible] యుద్ధై [illegible] [illegible]
మరునాఁడు యుద్ధస అంబంబున [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] వస్తువుల నద్యుసల [illegible]
(౩) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

౩. వానిఫు మరఘుష్పలవని
దీని యురంబున నాట్రసితె లుపులు కాదే
మాన్పె నమూఁడెఱింగుల
మానిని నిలువంగ జెప్పె వానిని సేతుదే.

౪. ఆ యమార్త్యలనయుఁ దట్టి తొంగించిన
నాతిదినంబు బూంది యుద్ధి. వసుదుఁడు
నాఁడెముఖలు గాంగ మూఁడుదినంబులు
కైదేఁగి యెండ్ల యుద్ధ గడేవ మతియు.

వ. నాలవదినంబున నపేక్షితయజ్ఞదానంబున్ సంబంధయు యుక్తస్నాన
మాటలాదరింబు చేసిన సత్కారంబు చెప్పి రాజగణంబు మదింపగవని వెలుప
లునున్న యాంది. యెంతయుంబు గారాదయు యుష్మమ్ము ని యెక్క రక్షణంగాత్రి
మెడ కివంబ పుత్రుతోన నెనిచెప్పినదిని మంత్రి(ప)పుత్ర(మ)సంయుక్త గోత్రరా
జకు(మ) మొగంబుబురాని నిన్నారక్షణకెక్క రమ్మన్న యది విడమ్మాట
కింబునాప్పనిన నవని యనుమతంబున.

క. ఆరక్షణవేక్ష ప్రియా
గారవంబున కుంజర మొఁకొట తలు దిగి బంగారంగా
గారాత్రి [illegible] వె
మారూఢ మునస్సుఁ దగుబాన శిరభసవాలనే.

వ. ఇట్లు రిగి సుముఖ మైన వరవృత్తమైన యంతఃపురంబు సొచ్చి.

క. సుందరవనవర(ప)జ
నిందుశిలాకుట్టిమములన నిబడగు లోలా
మందిరములన మణిశయనము
నందున్న లతాంగిఁ గాంచె నవ్వస్త్రకయము.

వ. శయ్యాతలంబు వాసి లజ్జావనతవదనయుఁ గంచుమానవ యాంక్షరవి
స్నిగ్ధహాస్యయుఁ బతిస్ఫురితభావ(మ) వలవిలాసితయైనట్టి లంగినిలబి
నంతోషనారిని యారాజు ట్టునియె.

క. నామాననమగ్గాభిక
సామ్రాజ్యలు గుబుసు నీడు మూర్ఖులు పైలయం

గాముగమెత్త సలలిఖిత
బామాధుర్యంబులెవ్వులఁ జూనుమవి తయదాః

గీ. ప్రసుమ రత్నపాత్రయుఁ దమస్సు సంశ్లిగం
ధంబు వాడిమేని తేమన యమలగ
దని యశిన్మి వేడ్కఁ దాను నాస్వాదించి
మదన మధు . మానసమున

గీ. కౌఁగిలింపన తని తేరదు వల గ్రోలాణి
శయ్యాల డాంతరంగ తన్మల తాఁగి
మధుమదానురక్త మధు క్షేత్రం బాలుయుఁ
బనిధి(ఫ్) యోగ మునసుసుగసి.

వ. అంత స్వాత్మ(త్ర)మవిలాసంబును ఆశక్తి శతకాత్రమంబును, ప్రతిభా
గాంగానుభవంబును స్నేహసంభోగంబునంతు వృద్ధి నెయ్యై రాజకామాతు
డు మిత్రపుత్రాప వరోరియగు బయనుండె. సదృధంబునఁ బైకు రాత్రు
నిరువురకెలతి గూఢంబయిన నేవొగోమంబయ్యెనె. వేమన్నానాఁడు
రాజపుత్రుండు వేలిమున్న మంత్రిపుత్రుం దలంచె.

గీ. తల్లిదండ్రుల సకలబాంధవులనెల్లఁ
దొరఁగి పరదేశమున కుసాతోడ వచ్చి
యెక్కరుడు మంత్రి సుతుఁడు యెట్లున్నవాఁడొ
యనుచుఁ జింతింపు మిన్నక యధిపుఁడున్న.

వ. ఆస్వమునస్సుండగుటయు ఆంగి యది యేమింపెంటి తపనియడిగిన

యుక్తార్థంబయుఁ జెప్పింబుకాని యుట్లని చెం.

క. వినుము నః(పి) యయిద్ది

వీఁతెను నాయుంగిలంబు విచారించి తగం

జెప్పకాని చెప్పఁగనేర్చివి

వేతము గలసఖునిశింత విను ఖుఁజతగుదే.

వ. అతండు నారు సామాన్యుం డతనికి ష్టంబైన శిష్ట భాగ్యమునంబు వేష్టము

నిపంబనంగాని వ్యాప విధంబులైన భక్ష్యపానంబులను తాంబూలాదిపదా

ర్థంబులు మం(త్రి)ప్ర(ధు)నకిష్టి లేదు యుద్ధ ఆసల్యాపంబులు నెఱం

గిం బునన తండుభక్ష్యంబులు మూలరాజపు(త్రు)నకెట్లని చెం.

క. నను ఁదలఁ(పను) పొగడం

జనునే యాదయిత చెందుర జనవల్లభునం

దెనయుంత జడుఁడెవగు దుపి

వినవె భక్ష్యంబులవియు విషాదిగ్ధంబులే.

వ. రాజపుత్త్రులయిన(స్త్రీ)లు భర్తలకు (ప్రే)మపాత్రంబులైన నారి కలిమిస

రాంపరు. నిపునమ్మవేనింబూఁడుము యీభక్ష్యంబులాత్మ నునకంబునకుఁ

బెట్టిన భక్ష్యంబయిది యద్దునక(పా)రంబులువిడిచిన యింబులరాజపు

(త్రు)ండాయుంత్రివలనెనంత యయఁగా పింబి నిలువె నెత్తియపసరంబునన

గలర్వ్యయుండయిన తేర్షాత్వలని(పి) యయతన యుండు కాలనిరోగంబునంజె

సి కాలాంతరంగుండైనఁదత్వలకలంబు విని మం(త్రి)ప్ర(ధు)ండు రాజపు

(త్రు)నకెట్లని చెం.

క. మతిఁగిను తేవల దూషణ్యా
వఱదెసనీ రాత్రి వోయి వనముష్మ కు వసం
యుటఁజేసి యె బలఁగకుఁడఁగ
నతిర యుతున నవ వారింబు వారా ఖ్యాపణావుంప.

వ. ఆతాదవులు వృక్ష్యకాని వానిపాత త్రిశాలాలంబు లాంఛనంబు
గారత్రసి వక్ష్యనాశ యునిన నాగ్నసె యుదునని వోయు మమ స్వామిత్ర
యెన్న దాని తాత త్రిశాలాకారంబు నక్షా [illegible] యుగాని
వక్ష్యనంబుని యుద్ధ ఉరు సిద్ధవేషంబులు [illegible] యుఁ వాక్ష్వర
రంబుని పణ వేధికంగాని వోయు యుష్మ మునిరాజుల [illegible] తిసిష్య

క. కశవారంబుష్మె దాని
శివారులకెల్లఁ బూజ్యు (శి)యు తున విలువ:
దావాలుత్రై వక్ష్యు టయు
స్వామి మతిదె [illegible] నీకు మెవ్వరికైన నే.

గీ. వారమెవ్వరి దాని యటుగిడెని యునాటు
బ్రహ్మ (దమ్మె) లునని పేరు పెట్టి
యుటుదెష్మ గాక యుని (పే)తవనము న
కరిగె మం(త్రి)సు తు (తు న లతఁబతియు.

వ. బంధుయాతవంబు నెకాని మాత్రి తేవలయుంబు గాని వోయి విప్ర జీవిత
భూమ్ము నేర (గొందటు రాజపుత్రులు అది మెవ్వరికి వారంబుని యడిగిన
వారం తాదొని వక్ష్య వి(ప్ర) వేష ధరుండై నమ(ంత్రి)పుత్రు ంబున విరు

మహాపురుషులు వీరి యాస్థానంబిది యని చెప్పిన వారలాయుష్మంతులకట్టిని
రి.

క. మీరెవరలు మీ పేరులు
చేరినచో యిచ్చెదము మాకుం జెప్పుడి యనుచున్
మారాజు పల్కె యడిగెను
మీ రీ యుగ గతులకు పాండుల మహిమ తెలుపుడున్.

గీ. అనిన వారలు రాజు యిట్లని చెప్పు టయుంగ
రాష్ట్రములందు బహుమంది కవులు
శక్తి యుతులు సకలంబు వివిధ విద్యల నభ్యసించి
రాజయోగ్యులుగ వీరు విఖ్యాతులు.

క. శ్రీనాథ కవిపుంగవుడున్
మహా పులోమ నెలుగ ఘనుడు మరువక నెయుకవా
మాన్య యమున్న చిత్త మొందగ
కా . . తం చేపూరా లఘు తెనుగు తలు కుమార్.

వ. అతి రాత్రి యెల్లను విగంబరియై వత్తిం లప్పుడుం డు నది యెన్ని వృత్తుల
కొలా యుంబు చేసినంగాపించి కాలంబున సెరిపి దాని పరి రంబున వ్యాఖ్య
గాంచి సది (స్త్రీ) యను టుంజె సి వర్ధిల్లు రాజులు గాడు. నీవు రంబి వేడలం
(కాం) పింపుమని నగ రాష్ట్రములందు కావాలనుకళలంకి యుంత్తే మద్రా
పతిం బట్టి తెప్పించి యూరు వందున్న (శ్రీ) కాలాంతంబు పరిపాలుల
సేవింబూపించి బహుమం దు చెప్పిన కాలాంతరంబుని తెలంగి యిప్పు కథ

[illegible]
[illegible]
[illegible]

క. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

వ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

క. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

గీ. [illegible]
[illegible]

పరాంగనాహంకారము నీ చేతను దైవము

నా స్త్రీ యేమను సాధు మాత్రు మలుపు.

వ. అనిన బ్రాహ్మణులు నత్యమ్ము నవ్విల్లి యుండిప్పుడు నారు రెడ్డి యుడ్డనిమెను.

సీ. రాజపుత్రునకు ధర్మ బోధకిని గల్గిలె

దంగ బిరాగాప్పులుగుపుచ్చె సి.

పతిభక్తి నిరతుండై ప్రేమ బుద్ధి గాపున

మంత్రి పుత్రునకుంగల్గ పమయలేమ

కర్ణాత్యులుం పురవైపై వలయ తప్పి పెద్దనె

ననిన గాంధిని గట్టు మున్నె యుట్టి

యాపురి యాని మాత్రనర యుత వెలంగ

నడిచె సఖ్యముకూడు నష్ట కాంబ

వినుచు బోసి వారి మంత్రి పుత్రుండు యొద్ద

గాని యెరుగడు పాప కర్మంబు లనెను.

తే. శాంతించి నీ యువలయు వ

రాత్రి మంచులు కార్యములును యోగములు లక్ష్మీల్

శాంతి మకరి చేసినను

ర్స్త్రీ సుఖము బాధ తగిల యుండిన బాలిక.

క. అని హానమొక లిపెల్లన

మనుజ శ్రేష్ఠుల నారాయణ ఉద్ధి మనలతో వేగం

శ్రీనక్షత్రాళాం కీర్తివృత్తం

బునతాంబుని తారలయు యుండె మంజుశ్రీ భూగరి

క. వాహిని నుతరవాయు వడలక యూర్వృత్తి

మెత్తి వేల్పు తారి యుడేక నబుబుడు

గుహాభు భుంబునందు గాని వస్త్రాన్ని కేహౌ(కా)

నేను వని పతికి చెప్పలని యెఱుగదు.

సీ. శ్రీరమా శ్రీ మనోహరు పటుభవ ధాముండగు

చెప్పెడు వెనుకటి పాత్రముల(

గాంధికాపివిలు సంగము శ్రీవత్సలం

బునగల యూగ్రికారంబునందు

నేశములక్ష్మీ స్వామి యగును బ్రాహ్మణుడు కృపా

ద్వారయనుప సమస్థ సంస్థానుడు గలుడు

చేఱుపట్టి కలదు మందారకని కల్పక

మందారమాలికా మధురగాత్రి.

మహాతరుణకులాభారమునామ యుండు(

చేష్టలు గలయది గాన్పున(వృత్తిని యుండు(

తెలినవారలు బ్రాహ్మణోత్తములు యువతు

రత్నగర్భకేగా ముఖుల కేవల గ~~[illegible]~~ వేడి.

వ. అంతమీత్నానుడు.

క. మూర్తులు (ఓ) సుమారుగ

భావజు తను గుణావ దొయిని బవరూపసమా
నావ యస్తుల లాక్ష్యం వాలు
భావింపఁగ రాదు విధునిపఁగవఖ్యా

క. ఆకన్య సు సర్భ వపఁగ
నాకౌ వాలు బువులు పశుపతి వయు ముమ లక్ష్మి త్రీ మ ణా
నాకన్య అంబ్రిత మాలకి
వేఁ నేను ఖని యుఁడుగుంట వాలునువిస్తీ యుఁదొగుఁడై.

వ. వన్నెకవర్తి పాతాళుం బలుంబాని యలుప్పు పరంబువాలు విహారింపుమండె
నఁటఁక. వారలాంగర్వ్యస్త్వమికట్టనిరి

గీ. అనఘు పిత్రు మువుర యనుఁదొక్కనికిఁ గూఁడు
నిస్సైదేని యస్త్ర యుద్ధ ఆ ముము
(బ్రా) ణాము లీ త్యజింపఁ (బ్రి) యవనాని యమునఁ
బాల నిఁగనెదక (బ్ర) వ్వ ణుఁబడు.

వ. వారు ముని యనానంద కారి యైన యుక్తి స్వవిప్రులుం బూరుబుఁబాని
పాణంబులత యుష్పరంబునం దుఁ (బ్రి)య్య హా(త) యుత్తె పత్రింపు మండిరం
త. సద్గుణానవముదా యుద పరాక్ష్మ బహుర్దైన. విధి పోతంబేసి యుక్తిస్త్రీ కాల
(పా)ప్యంబైన నప్పు ప్పురు శాకాకుంటుత్తై రాధనంబుసె యుబుప్పునందు
న్నరుండు దుఃఖాతిశయంబున బన్న ధారి యై దేశాంతరంబునకరిగె.
మ ఆ యమినేత్త్రుండు సత్త్వనిత యుష్పు లుంగాని వారాణాసికిం బాయె.
మరి యమినేత్త్రుండు దానివహింపు బన్నుంబునే నా (శ్రీ) యుం బుస్తు వానం

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

వ. [illegible]

గీ. [illegible]

వ. [illegible]

బ్రహ్మాస్త్ర ప్రారంభంబులొకర్త్రోవిగా వించి యది యభిమంత్రించి సిద్ధ
మంత్రోదకంబు చల్లిన యస్త్రజాలంబు.

క. లోకత్రయ పుణ్యలక్ష్మి
పావనబలవంతాగి యుత్పత్తి చెందె మున్ను మన్
ఆపే పైల దుర్గా వారికి
లోపించి కలనల్లబ్ధ పాలి లోకేశ్వరి యయ్యె.

వ. ఇట్లు ప్రవర్తించిన యానందంబు ఖాందిశ్యులైన యత్యన్న యవంగాంచి
విష్ణు యానందంబులఁ గందర్పసంబల సహాయము లగుచున్ నుండెడు
కులంగ యవా.

సీ. మంత్రసిద్ధిఁ బడసిన
నేయము చక్ర తీర్థములను నేగి బ్రహ్మ
భీమరథుండ తెలిసి సనఁ
గా ముప్పదికి నేడ్పు వినగ తలవరంబు లిచ్చెన్.

తే. అనఘా ముప్పదిలోన
వ్రాసి యాలుగు ధర్మ యాత్ర వని దారత్వం
బున జై బాలునకే ట్లని
యొన్న పసేరం దుర్గాదు మంత్రయుఁ గాగుమన్.

గీ. మంత్రశక్తిఁ జొచ్చుమడ యుక్తిఁ బట్టిన
వాఁడు శంకి యస్త్ర వారయుఁ గాగుమఁ
దీర్ఘ మరిగి నాలఁ దు లెల్ల మ్రొక్కాడుచు

బ్రహ్మశయనుఁ డుంటివ లనిఖుంబు.

వ. అనిన నవ్విశ్వామిత్రుండు వృత్తాంతంబున కుంబార ఆన బల్కు కానివ

మ్మునేక వాఁడు వేఁడి యనిట్లనియె

కథ

గీ. అనఘ వి(త్రే) మతేసరి యనఁగఁ గలఁడు

రాజుపాలివి వృత్త పురంబునందు

సతత లక్ష్మీ శుఁడాతని సుతుఁడు ఘనుఁడు

రా(త్రే) యుండు ఇలలోకోతి లోక యుకుండు.

క. ఆరాజకుమారుని కును

కోరతగల తెకటి యదియు ఖలశాస్త్ర మయుఁడై

మూరిక ళాసంబ యదయునఁ

క్షారలాతఁడాల్లు యొక్క బవాలు భునను లహ్మే.

వ. మఱియుం గాంతా(ప్రే)సాదసేవా యత్నంబులం దక్షత విధుల యునమా

నవ్వులకంటె వివేకంబు [illegible] యతి లాభానాగతంబు రిజ్ఞానంబున వి

ద్వష్టుల కంటె భూమి యుండుఁ బాగ [illegible] నిజ వక్త కాంతుటంబు

నం జేసి అవ యున్న కేనకేనం జరంబునుం బాగాలె మొప్పు యుండ సతల

బునసేవ్యుం బ్జై యుండు నృపులకడె మిగ పెప్పిన నిజంబుని యుకలాలు

మయము [illegible] మెక్క నాఁడు రాజకుమారుం డను వానికి ట్లనియె.

క. నీవు సమస్త మని ఉడుగుడు

నాభిమలతని వ్వసె [illegible] లయదిగే ధఁజెప్పుమా

యమ వ్రతము మతిశు నాలుగురు
భావికదుఁగ భావము యొనుగు శుభస్థితి నాదుర్.

వ. అనిన బలుక రాజకుమారుండును మగధేశ్వరుండైన బం(ధు) వలనకుండ
ను రాజకుమారుఁడురు బం(ధు)(మి)త్ర యను మదీయ కవి కుంబ [illegible] యగుదని చెప్పినవి
ని మనోహరా యుత్త(మ) బలుపుండై.

క. ఆ మగధేశ్వరుఁడన యెడం
దా మగధేశ్వరుఁడనా జననిశమును నా ఋక్ష్
(చె)మమున దలఁపు బండెను
గామును సంకల్పని రావిఁగదుని జమరయుర్.

క. ఆ మగధ భూపతులను
సోమకరయుననుమెంటెలిలుక సుఖమదురవ బా
ద్యామంబుగల దు (ప్రి)యసఖి
రెమ్మె మల దమొదలింబు బవాయికళాగమవిధుల్.

వ. బిక్క నాఁడుక్కల్ల యెయయును నాకుంబులుడు డెర్వం గానని యమ్ములు కేవ
లిగినఁ బరా(త్రి) మకేసరి యను రాజకుమారుండు నీకు (మి)త్రయంగాగని
చెప్పినవిని సంతసించి యుత నఁదలంపు బుమనోహరామిత యొనుగు బుండె
నంతఁగా ల(క్రి) మంబున వి(క్రీ) మకేసరి లావణ్య [illegible] నీమనోహరునిప్మని
మగధేశ్వరుఁడు గూఁగుపిన దైవయోగంబున సంబంధ బాంధవంబు
నందించి నవానందంబి సంగసకల [illegible] వారంబు వెలిరయు నంతం
బరా(త్రి) మకేసరి బాం(ధ)(వు)భాస [illegible] రాకాలో [illegible] యుండైన.

సుధాకరుండునుం బోలె నిష్కళంక కాంతి కలవాఁడునై

క. ఆలతాంగి యెుఁ దెలుపుము
తొలి నా పాపంబులును దుష్కర్మములున్
గెలి మొదలెఱుఁగనుండఁగ
నాలంకృతముల నష్యుక్తమో చెప్పుదున్.

వ. అంతనొక్కనాఁడు.

గీ. ఇష్టబుద్ధితైన యిరువురి విటులు
దమకు నొక్కమంజ పాలనమునందు
రాజు తన యెబ్బలు బిట్టు దము నిశ్శంకరతోఁడ
నను భరింపు నుండు మనిన నరియు.

క. పురుషులర యఁ గృతఘ్నులు
ద్రోహులు నానేల నాదు దుష్పుట్టువనీ
తారతిసేయఁగ నవుడు
శారిక యొరులకుఁ జిలుక సెప్పె నపుడిట్లనె.

క. వనితలు దోషంబులకు
దగన యింతల్లను గాదె యూకతిన భాషలనె
దగ నాదరసంబుగఁ బలికితి
వినవేరంబయ్యె నవి యువిపరితములై.

వ. అని యిట్లు వివాదంబు సేయుచుండఁ బంజరంబు కడ కేతెంచిన రాజు
పుత్రుఁడు నెదుర దొడ్డ యవ్వపత్రంబు గాఁ జేసి మన్నిదంబు నరయన నారెం

డంబులు కలంబూని ధరశాఖి తవదనుండగు మ(స్త్రీ)పురుషుల
భాషంబులతో పృథ విభాగించి చెప్పిన వినయుట మీఁద నాయం
బు చెప్పె దమని రాజపు(త్రు)నకు(ఁ)గించుక తేము సూచంబును బాని
వంచు పుటంబు శాఖల్లుయుండ శారికమెు దలనిట్లనియె.

శ్రీవంతీయను పురిన ర్థవంతుండను
 వైశ్యుండు బహుధనపరుఁడు గలఁడు
ధనవంతుఁడనఁగ నాతని పు(త్రు)ఁడు మనవ
 యౌవన నరూపు(డై) యుమరుచుండు
నంతటఁ దం(డ్రి) కాలావసానమున భా
 ర్యయుఁ దాను సురలోకమరుగుటయును
నంత పూర్తులఁ గూడి యుతుల అమ్మనయా
 ధనమెల్ల నిజకులధర్మమెడల
యును పినంబును మ్రొత వేశ్యానురక్తి
నర్థమంత యును గాల్చి యుతిదరిద్రుఁ
డై సవపలరి ధూర్తసతిచయులెల్ల
నంత నెవరుఁ బుణ్యమేదేశాంతరంబు.

వ. మస్త్రాయుండై నిరంబును దిరుగు సంతాప నివృత్తంబైన వందంబున పురం
బుపేరి యందు హిరణ్యగుప్తుండను వైశ్యుండతని తెంగి తనతూఁ
తున్న యపు(త్ర)కుండును సతి సమర్థుండును నాయన ధనతుని యెద్ద
న పెట్టు కాని యున్న ధనవంతుండు భారావినపేతుండై సుఖంపుచు

నందుఁ బెద్దకాలంబుండె నిపుడే శంఖునకుఁ బోయెదనని యెక్కనా
కుమారునకె ఆంగింబనని తండ్రి ట్లనియె.

క. అల్లుఁడవు కామమున తువచ్చెను
తెల్లమిగానెవె నాతప ధృతిఁ గూఁడును నా
యుల్లము నుసర్పము నిల్పుతిఁ
చెల్లంబాగెడు నెపోవఁ జెల్లునె నీకున్.

గీ. అనిన మామ పలుకు విని వెద్ద తప్పుండఁ
గానునమ్మ మేము గదయు నీవ
నేను తల్లికిఁ బూవని నీకుఁ జెప్పుకొంటి
మగవఁ డౌ డేత్తు మునలతనిన.

క. కల్లని మాటలకెంతయు
నుల్లంబున నమ్ము మామ యను జాల ధనం
బల్లనకుఁ గూఁడునకుఁ గా
బల్లెడు తాడిపులునుప్పి (పి) యయ మీన రంగన్.

గీ. పోసినేక తెన్నిల్చు పడయక యయునిన
దాడు కానుకు బాయ ముద్దు బుద్ధి
యగుబుఁ బాయ యెక్క యడ దొలాడె రయపున
మాయయుంటఁ జెరఁ బాయయలవ.

క. పాపోవఁగఁ దాడ భ్రుఁగాని
ప్రాపల్యుఁడు గూఢలతల భార్యను పాసిన్

[illegible]

[illegible]

౩. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

౪. [illegible]

[illegible]

[illegible]

౫. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

౬. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

౭. [illegible]

[illegible]

[illegible]

కలిపి తత్ శరీరమై యుట్లనియె

మ. అతని కీ ద్రవ్యమ్ము వ్యుత్పత్తి కానిది యల్లుఁ తెలుఁగేలు గట్టియు
క్ష దోషిభ్యు న సౌఖ్యు వృద్ధుత్వాని వక్రన్నంత గాలింబి నా
శాంతవృత్తిత్వాని నూంత (రా)సి యలతలంతో క్షాంబున క్షాన్తలో
వెదలంబారి రటుంబు నైశ్వర్యమును విర్లో దింబు బుంబల్లగాన్.

గీ. తురంఖు గారవంబు గానత్వాని (క్రి)య్యర
భరం దు దీబు యుష్మ నీకుఁ దాడవు
తెమబాంత యుదియె యుమ్మైద నీడ తి
నేము వోసి రాక్షా రెమెట్టు లాక్షా.

క- అదితలఁ బుబుండ నయ్యెం.
గనయమునుసంత తతు తాను గనిరాత యయనె
వృ నమయ నఁ గారయబు నడి లులు
డి నవుల లు గడుపు బుఁ బుంతని దీనానవై.

వ. మతియుఁ గాండౌత కాలంబున తప ధనధ ఖ్యం తలమూ వు యుష్మ
ధనంబును భార్య దాదవులును భక్తింబి త్రి తత్వ్యంతగా
వ్రాస నిత్యంతుం త్రై మాతు రెండు దృకుఁ బూయి తన భార్య మూర దాంబితింబి
వృత్తి వాదాంబున కు ధనంబడిగె దాన నితలంబి బం దానవృరంబున కరిగి
మానవు యుంట్ల కింబూయి తన భార్యంబూబి యలుతకి వడి బయ(భ్రం)
తురగై వ(జి)వా తుం డునుంబూతెఁ బడిన నయ్యెంత రెమ తెంగితరతం
బ, యమతలి బెవం జే రియుట్లనిదె.

౩. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౪. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౫. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౬. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౭. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

వ. రాజపుత్రుండను (గ్రా)మాంతరంబున నిష్టప్రద గ్రామ వాసి యగు
పురంబున ధర్మాంగదుఁడను రాజు గలఁడు. ఆ రాజ్యంబున భువనంబునందు నైశ్వర్యం
డుగలండ ఆనమాటయురు ధవళశతి యను కన్య గలదు. దీపావలాదేవి
నిలయమ్మై తారుణ్య లావణ్యంబుల రంజిల్లు చున్న దానిం దా వల్లవుపుర
వాసుండైన వసుమిత్ర పుత్రుండను వైశ్య కుమారునకిచ్చి యున్న క్రమం
బు గాంచిన వనితం బెంచిన చెలి యిచ్చిన మాట విని
చిత్రంబుగా నీ దంత నూరికి నమస్కరించి తానవమానము నవ
నంతరంబున వెలదిన పెట్టు తాని యయిందున కథ వినుమా

సీ. అలరంగ గావ్య లాపయున బునఁ జూచి
ఋతు పరమాత్మ బున దీర్ఘ మాన్య

శారి సుశ్రుతుని వరరూప సౌందర్య మా
మంతిరు విప్రకుమారు నెంతని
గముఁ గాని కామించి తాన మనంబున నిల్పె
నిలిపి కామానల నిర్వేద తప్తహృదయ
క్రమముల మ్మె యెంతయుఁ గలఁగి మదిఁ దన
సఖికి తెల్పి తంబు యద్దంబు సెప్పి
యతని త్రిష్ణ మది గను నెడల్ల బోంగి
గద యుక్రండు తానే నిసుఖంబు గలిగె
(వ్రు) కాల యోగవశ సౌభాగ్య భంగమైన
తలఁపుని బొప్పు ~~ను~~ గలవు నట్టి వేమి యుఁగు.

క. అనిమ. కాంతాదిపాలక

త్రినయన విష్ణుని వంచి గూఢతర కామసుఖం

బూని రమింపుచుండె ననిశమును

వనితల రాగంబు దుర్నివారాభ్యుదమై

వ. ఇట్లుండిన యట్లుండు ధన [illegible] యుతసహస్ర

గౌరవంబునం బూజించె. నంతట [illegible] నారాత్రి వివిధ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible].

సీ. [illegible] సత్ర [illegible]

[illegible] చేసి

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] చేసి

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

3\. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

వ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

క. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

గీ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

త. [illegible]

[illegible]

[illegible]

పాఠ్య గుంభనములను బ్రోలాచువచ్చిన యాచనీ పసు.

వ. అంతనక్క మిత్ర సకలరాజు సాక్షియుండ యర్ఘ్య భూనుద్భవుండు స్త్రీశక్తి

యుక్తుడై మిత్రుని సాగరంబుతో గంగరమన సరి యాగ నాల్గవన్నె

నిత్రియుక్తైన పురిని పొయిద్వితీయ యుతపుమిత్ర గానా నాని

కూయి పిలిన తండ్రి మెల్లని సంఖ్యతుంబునతోని యువి పొమియని

యాపుగుమారాడె నా త్వాని చెలులుంగలని.

క. ఆతులతు పలవుత్రులు

పేరను గని పాని భూమి వెస పుట్టు తుత్త

నే కేవలక యుద్ధ యుల్లని

వాకాంక్ష లిప్పు బుద్ధిపోర్ణ గ్రహయుత్తై.

వ. ఆకాశకుప్పు వరాత్రిపు బుఁగపసి పుప్ భూతంబు యుల్లనింగూడు

మను భూస్థలంబున తుదిల్లిన యుద్ధ రక్ష యుత్తు, అంగును ప్రసవిని పద్ము

నరిదినవతం పుసప్తు లవలుందరానిల్లినదెలు.

క. ఇవి నాకెగ్గ మియ్యనే

యుమ పంచి నా వలననిత్తి యునావ్యా మువు

ప్తిమ సాశ్రు తి నాదనుముఖ

మది లజ్జి యుగ్తైన సఖ్యపుండల యారులకో.

త. నను బూంది యున్న దడియ

న్ప్రని తి యునే యుంగ దారతనిపోఘూ యుద్ధతం

బున వలతెదు తా పావనీ

వని రామునకు జెప్పి రంత సాన్నమ సరాయణుడు.

వ. పూని తండిప్పుడు లేని రాజు వరుల కాప్పించి నా రాత్రి యుక్తులు లేని సుతం
బగు యున బాణరాజు జెంగి ప శమ యులదృ్రా రాఘయి నిందుదను జ్ఞనిదా
రణంవం డనముల గనిశ్విష్కు క్రారా లారుగుమిసిన యుద్ధ్యాయుంబంట
యుబయిచెప్పి దానికి పుత్రి శ్రుయుంబు గా నాదాత్రి సదనంబు దూనుప్ర శరణ
బుబాలు బికి నానా బుంధుంబు రాజవాద్యములు సమీనగారు
హాంబ దాని కర్త సేవనమున యుగ యూరాజుని సాదరుంబు మం
దిపా యుని వైద్రగారుగా.

(సీ) యుక్తు (శ్రీ)ముమయుప్రేమ బురుషులకు
ముదము కావింతురు వర్తయమలర
రామునకు బుట్టు రాముంబునకు బుట్టు
ఆ లోకాయులకుచిని చేసెను
కొలిచ్చి మున కూడ కోపటుంబులకు నాటు
పట్టు నప శ్యంబు వృత్తినిల్లు
సానాపుమ్మున కును జిస్నా నేంబు కూరరుత
కేలమికి నిలవు మాయులకు గురుదూరు
వారి మా యుద్ధాంశ్లేంటు బుద్ధియు
ముబు జేసి యవ్వు నగులజేయు
బంబు సారము దలంప నా
రెజునంబునొప్పి రాము జన యూరా

వ. అని యిట్లు రాజుకి రమలు జనపతి చెనయాదికిం జెప్పి [illegible] రజ్యావం బు సాఖ్యం బి బి త్రిసేనుండనగ [illegible] [illegible] కారకులు బి లా. త్రమ [illegible] నిష్ప [illegible] [illegible] నికథ చెప్పి భేతాళుండు తిట్టనియె.

క. శ్రీ ప్ర రుచులు లగానె ప్పిరు
పాపాత్ములి ముంగ చెప్పను భావంబు ధరి
త్రి పాలక చరణ నతానికి
[illegible] ఉట్టి నియె పాక్ప్తి [illegible] [illegible] వసరకే.

గీ. [illegible] లు [illegible] [illegible] యులు గాన చెప్పి పా
పము లులుగా [illegible] [illegible] భావుండు
[illegible] చెప్ప [illegible] లకి రం బు [illegible]
ప్రసమ [illegible] [illegible] కేరు [illegible].

—— కథ. ౩. ——

వ. ఆనిన బేతాళుండు వృత్తాంత మెట్టి [illegible] [illegible] [illegible] బు [illegible] మ [illegible] కాని కేమకొ బా యు యుట్లు [illegible] బు [illegible] భేతాళుండు [illegible] [illegible] [illegible] లాతేను [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] టు యిట్లుండె. [illegible] మార్గంబు [illegible] [illegible] కథ [illegible] నసా [illegible] [illegible] మెక కథ చెప్పె ద. [illegible] వధానుండ వై [illegible].

క. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

౨. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible].

౩. సాధన ప్రభావము [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible].

౪. ఒక్కనాడు దేవేంద్రుండు [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

నివేంచి యనిర్ణ్ణించెపు.

క. కరవాలసారాసనసంతక్తై
పరికరపుబలభక్తి కాడ (బగాఱునటై యటు
వరలుగ యాగ లుప్తగ్రంథ పురము
ధరణిశ్చర జీవితంబు తగనీవలయుఁ.

క. నావశ్య యు నావ్రుతయు
నావరు తరు కుని యతవద్ర్యు నావ్రుంచేయు ద్రా
(రి)పాలవీర వరర
త్రాణా యుతునే యావలయు మాశాంబమది.

క. ఏనా అయు రాణిపతంబులు
నానాటికి జీవితంబు నాకీవలయుఁ
భూపాల యని నానాతం
దానం దంచె నటగణ తని కర్ణ యున్నైశ్రీ.

గీ. వరవరలునకి ఝ్లువేఁడిన యర్థము
పారిచిన్న యలుఉఱ యర్థ బా తార
దేవుపై యాగలఁ దా చెంతీగెరనని యుష్టి
బరులచర యుబొలిచె భువివిభుండు.

వ. ఆతండుపంచశతరూపకంబులయందు శతత్వయంబుమహా
దేవపూజయు వాసుదేవపూజయుంజేసి శతత్రయంబు బ్రా
హ్మణులకు సకలార్థ కానులకున్నిచ్చి యున్న శతంబేమి యుపమాను

లక్షుంత (దసోగ్రహాక్రుత్ప్రంబులున మర్ప్రాగు జిహారాత్రంబులప్ప
మహ్య వైశ్రే రాజద్వారంబు గాల్చుయుండె. వేసవ్రి జరిత్రంబై అంగిశా
ద్రిరూంబ విప్పి యుంత్రై యుండె నందవర్యాగమం బ్రైన.

త. నాయుగ వికుల ఘన
జాలంబులు క్రిప్తి యూతేసము సకలంబుల్.
కాలాన లువ్పంజంబును
బూలె దివారాంత్రి తెము గ(బూలిది యుప్పు ఘటి.

క. మెఱుపులతి ఖేకరంబుగ
సు ఱుములు వివ్యంద మ ద్రవసర్వైక వయ(బోల్
మిఱుపల్లావి ఱుగతుండగ
గుఱిసె యూగశాలివాన కురియుం బాలాగె.

వ. అట్లు వర్షాగమంబైన నెక్కొన్నం (జు మేఘంబు పిలాష కాలిత్
స్రైన బలాహకాకుల తతిబై యుష్ణలతవిద్య జ్యోతిర్జ్వా
లావితతిచేత బైవలిమేఘుంబి శాబత సమాకీర్ణంబైన శయనంబు
నుంబూలె నక్షత్రయుంకరంబైన రాత్రి సమయంబున శూద్రకుండెం
త్రుండు శ్రేవతావర్జ్యంబుమో(ధిరి త్రింబి యుర్ధరాత్రిసమయా
బున మేల్లని పురంబువెలుపట నెక్కశా దనంబువిని గాజి శదీర
నాదంబున మన్నైరాత్రిదనంబున నగరద్వారంబున నున్న వారెవ్వ
రని నవి ప్రుండిట్లనియె.

శ్లో: ద్వారమున నప్ప నుయ్యం(డ

స్తైరే యీసాబుల యుక్తత్వ సిద్ధిర యు
ఏరవరుంఢ సిద్ధి ఋల్పడ
నారదుఁ బనిపెంపు పంపె దానవతి యొకడే.

వ. అవినవ ఉదిశ యుజ్ఞక సత్త్వంబులకుఁ బ్రవర్తిల్లుచే గ్గొని యుష్ట్ర
శూద్రులం జీల్చనిచెను.

క. విసవ యెన్నియు తప్పిలరాక
తే నవాంబ యున్న పేర యుంద గు తనవు పులుబాని
ఝన వరవ గుండు గవలెను
మ్రుచ్చ శిష్యులును మూ వాన విఘాత గుఱి యుండె.

క. వరవ మంచి రూపి తుంటఁగ
పరాగ్నిశాంక్షి గ్రంథు మేనుతమి యుతిగ్రే
నాకు బొమ్మ శ్లోక ధరుణ్తి
యాగ యను నా తాని మహాత్మ్య వారి యుయు తనవును.

వ. అంత.

మలి మలి మహారాజు యఖిలవసుంధరా
భరణాద్భుతే యుక్త (మ) తేజ సత్త్వ
మలి మలి నృపాత్మ మయు ఋద్ధ గంభీరవ
జలధులా వ (త) విశాలవే (త)
మలి మలిసముద్ర దిగంతరా సాధన
బహ్మాయుమాన యుష్టః (ప) ప్రాణ

వరివరి(ప్ర)చండ బాణ ఖడ్గ ఖండిత

వైరి వీరాధ్యుత వారణేం(ద్ర)

వరగుణ్యైక ముని వరనాథ పా(పి)యు

యునిప(ప)లాప ము ఖరి తారవంబు

తెనుఁగ నక్షరాదికి నవారి నబలుఁడే [illegible]

కానఁ దెప్పనేర్పు కొంతైన లేదు.

ఎలుంగులాలయ్యు ను వీరవరుండు లక్ష్మీశంబున కేయులున వన తిరం

బుగఁ దలతుం డి. వీరి వృత్తు యెంఘ్యునకుం గారణము మెయి యడిగి

న రాజి ము ఖ్యంబునకుం డి యల్లక్ష్మి యొక్క శోభి తెర దేవాంస

వినదం బునకు మాధుర్యంబునే యునది యును ంబాలె ము ధు గుణ

బునంబులు నిట్లని యెను.

౩. వినవె యిప్పుడె ఎమిఁటా

మది తెలుసు శూరు కుని యు(గ) వల్లభ నారా

జాను ముూఁ డవైనేఁ డిన.

మను వృత్తిఁ బాం మ ఘను దుఃఖములను బాందిమది.

౪. వ వృత్తమున్న దాన॰ రాల్లు వరాహ దం(ష్ట్రా)(గ్ర)ంబున ంమున్న యుట్టి

సుఖంబున వీరాము బాబూ బా(శ్రీ) యుంబు దివిసతల ముదర్శితుం

డైన శూ(ద్ర) నవరేం ద్రుండు శిక్షా ధర్మంబుగ దేవునుపాయంబు

దలంచి యాన తీయు వల యనని నవద్వీపు కరు ల॰ం బ వే పాద్వం

బైన యుపాయంబు గలదు. వేగుడు ర్థం కవేని. బె వృథ వివి సుమని.

భూదేవి యిట్లనియె.

మ. నిరుపమ ధైర్యశాలి నెకొండుకొని యెడసదే పది యుండు శక్తి

శ్శ్రుత ఖచితె యుంగ ముగ్ధ మునా వారక జల గాన పవెరి ధరమున్నై నె:

గ రు జా వ తొంబు తాంబు తెజ గన్న తాస త్రావతి సిమున్నె సా

హరు (దగు మూర్తి కుం పు పురుషా యయమ జీవ జాగు కె శరి తిరా.

క. అనిన నద్దేవి యనుచు

నీ భారము నంతకై గెనె ధరింతు (డున్

మని విస్మయమున పలువడి

వెనుకనె వనముఖం డె సంతసించుచుం డున్

క. తన భార్యను శక్తిధరుం

డను తా లతను మేలుకొని యవల లయుకై రి

ల్లిన భూభవన మనసర్పం

బును జెప్పిన (గా డకమవని సమ తి యుం డగు మున్.

ఉ. ఏ లనవారి కార్యమది యెంత యయు ధన్య (శని తి లక్ష్మి ముం

పాలు రచ గార్లు సప్త ఖులు (తా) లా వల లయు, ర నాడె శైత్య మున్

బాలు (గ (తా) లా మా (గనిన పూ ముందు (దెవ్వి (డు పు ణ్యకీర్తుల

శ్రీలల నా సమేయుడై యమేలనెనెన్నికతె క్ష్మ ద్రా (త) లాక్.

వ. అని యుద్బుడు.

ఉ. పూ లతము నంబు ఖసి ల భూతథరింబయు సృష్టి తాననుం

దై లమ తం (తా) మ్రోల జగదంబ ప్రపాం బునేకెనె నంత వి

[illegible] లుంఠిత [illegible] తను [illegible]

నా [illegible] మెయి నను [illegible]

మ. [illegible] కలధారా [illegible] యోగీశ్వ [illegible]

శైల [illegible] తనంబు [illegible]

రా[illegible]బు [illegible] కుందని [illegible] కంబు [illegible] దేవకో

పాద పద్మాం[illegible] సహస్రంబున [illegible] మధురంబులయి

స[illegible]బు [illegible] యానతినై.

చ. [illegible] భక్తి యుపాసనంబు సు

స్థిర[illegible]

[illegible]

[illegible]

ఉ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

ఉ. [illegible] సాహసంబు [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ఉ. [illegible] అంత [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible].

4. [illegible] సర్వ [illegible] లోక [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] భగవతి [illegible].

5. శ్రీ [illegible] అనేక ప్రకారంబుల [illegible] స్తోత్రంబు [illegible]

[illegible] సంత.

[illegible] విశ్వయో [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] లోకంబు [illegible]

[illegible]

యథార్థ [illegible].

6. [illegible]

[illegible]

[illegible]

పరివీరులం జేసి గళలంబనం బాడఁ గూర్చెన్.

వ. అట్టి శూద్రకుని యుత్సాహంబునకు మెచ్చి యమ్మహాదేవి ప్రత్యక్షం
బై యిట్లనియె.

క. నీ సత్త్వమునకు మెచ్చితి
భూసుర యుగళోదరగతుని బ్రదికించితి నే
నాసక్తి విభవ పరియుని
జేసి మహారాజ్యము వృద్ధి జేయుదు మెచ్చెన్.

వ. అని యానతిచ్చిన దేవి యనుగ్రహంబునం జేసి [illegible]
[illegible] బ్రతికె. నంతట [illegible]
[illegible] మహారాజు [illegible] దేవి!
నీవు [illegible] ప్రతి [illegible]
[illegible] పడయ [illegible]
[illegible] నంతరంబున [illegible]
[illegible] మనుష్యులు [illegible]
[illegible] గాని [illegible]
[illegible] వరదవరుండ దేవా! యీ మనుష్యుం డనను మన్నింపు మనియె.

క. దేవరవలన బాటిక
బాగ్యుటయును [illegible] మహా
[illegible] సియెం
[illegible] రాముయుం [illegible].

క. అనిన ప్రభుండు నాతండు తనమదిసిన నప్పురాపూర్వంబు తనకు నాశ్చర్యము
కిని నత్యసమర్థ్యంబునకు మెచ్చి నాగుమామా నతెం దప్పుండుపు
సిప్పలయిన రాగదే. ।

వ. అంతప్రభాతసమయంబైన నంబరాబరాధికృత్యంబులుం దీర్చి సూ
ర్యుండు దుర్గాలయంబుండి పరావరుండు రాత్రి మేసిన ఘోరకుంభంబు
యుక్తుండు సాయంకాలంబులు మునులకు చెప్పి వేదశాస్త్రముఖంబులైన
శాదిపక్షంబులు సవాదిసమాంతంబు గానిమ్మ మహిమలు వర్ణ సాధ్యం
తదేశంబులు మరుత్పకదేశంబునునిమ్మి తమ్ము ముఖ్యంబైన శాస్త్రధరు
నకు శక్తియాదేశంబునిమ్మి వారు మేసిన యాగమహారంబునకు దేవమ
సగుణాగారంబు శాంతిశంబు నగ్మహాలయని బంధుముఖంబైనన
నకు బెప్పివేంకయ్యనిర్ణని యెను.

క. పరవశగాఢాతమృత్యుండు
పేరాగ్ని శాంత్రి తీరుపు విధి తలయామృత్యుల్
చరబంధుదెవ్వరాచిం
పాపగనవధి తీరు సుమెప్పు వాని తప్పదయోగ్యదే.

వ. అనిన న్నరేంద్రుండు సుఖ్షాయనకిట్టనియె.

ఇది యోగానందపరమానందయోగీంద్రవిరచితంబైన

యోగానందయోగశాస్త్రముల.

~~శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు~~ సావిత్రంబును వీరమ

మనకును సమగ్రంబు లరయు వినుము.

పతి శ్రీరామ దివిను భక్తులనత్తుఁ దగవగు

ధృతి పలు సత్య శ్రీరామ దితి యాయుగారో

యూ చం(ద్ర) రాఘుతేవు యాభ క్రుఁ హాచా యాయుత్తు

స భావ పౌరుషము తేజస్సు భాయుగాదు

రాగాదు రామ త్రిపలుగ రూఢ వేదాసిత

స్ఫుర దేవ జ్ఞాను యశో యాయువృత్తుగాత

గాఢ భక్తి తృష్ణ నే తృష్ణ గ యాయి తిలమఁ గాదు పాని

భక్త సత్యగు రాము లోగిన యాదియా.

క. శ్రీ రాంభు లు దేవకి ల్పి న

శ్రీ రాస మాను (చరిత్ర) శ్రీ రాంభు నత్రై

శ్రీ. రాంభు లిప్పి నటి యాయ

శ్రీ రాబలుఁ పలు సూ(ద్ర) ను ఁ దేఁ శ్రీ తి నక్షత్రముఁ దేగాదె.

త. అనవు పలు యు వృత్తి తే యాయ

శ్రీను శ్రే శ్రీ రు మూఢు తగ్గి వంగి దే ము శివ జం

భున తలఁ భ రేబి శ్రీ రాముఁ పలు

వె నుతేవి జనపతి యాయుఁ భ రేని వృత్తం భున తలదె.

— శ్రీ. ౪. —

సంపూర్ణము.

వ. మఱి పాతాళంబు లిట్టి తానికిఁ బ్రక్కనే తమోమయం బగు రౌరవాది నరకంబుల వర్ణింపుమని మైత్రేయుం డడిగిన

క. జగదాధారుండగు
ఘన విష్ణు స్వరూపుఁ డనఁగ భూషణ మగు శేషు
ఫణివంశు డగలఁ జాలనికిఁ
దనయులు గలరు భుజంగముల నెలవు లిరవై.

వ. ఆ విష్ణు స్వరూపి యగు శేషుండను భుజంగము (త్రి) లోకంబుల భరించుచుండు
న్నాఁ డంబు సూర్యుం బలెఁ దేజరిల్లుచు నిరంతరము లసంఖ్యాకంబుల
గు శ్రీవత్సంబును భూషణంబులను ధరించి మహాకాయ మహోగ్రంబులు
గాంచి దాని మధ్యంబున నున్న పదిలమైన శిరంబున నుండి
ని యనంతాఖ్యండను నామంబున దేవతలచేతను బొగడఁబడి
యె. ఈ యనంతుండను నాముండను పేరంగల యీ శేషుండు
మనియె. ఈ యనంతుండను నాగము తన వేయి శిరంబులందు విశ్వము
నుంచి నిలిపెను. నిశ్చల మగు నీ పాదంబునఁ బడి.

క. భుజంగేంద్రుఁ డనంతుఁ డంత
నెంతయు నద్భుతమగు శేషుండవై భూమిన్
దాలిచి గమ్యుండై
శంకరుని ముఖముల వెలుఁగొందు దాన తెలియుండె.

వ. అనంతుని శిరముల ఫణా రత్నములు వెలుగ నెపుడును శోభిల్లెడు
మూర్తి మంతయు పరికింపుము అని పరాశరుఁడు మైత్రేయునకుఁ జెప్పెను.

సముద్రతీరంబు వాసి తెంకణాన గోకర్ణ మనఁ బ్రసిద్ధమైన పుణ్యస్థానక్షేత్ర
పాలకింబడాయు వేము నారసింగబిడాబిడసంగ శబాళ్ళు దంగు
బ్రహ్మనునాథుంబుల వారగు. మావయ్య వర దేవుం జిరగారవంబొప్పరిన
ని యడుగగిన వారింజూచి రా జిట్లని యె.

గీ. ఇంతప్రొద్దు నీవు నెన్ని భంగులనుర్వి
రంతకతడు నిర్ణయమ్ము గాఁగ
నరయు వాఁ డెన్నడి యాచనంబు మీవారలు
నచటు విశ్రమింబి రంత నిచట.

వ. వారలలోన బ్రాహ్మణసంఘం తన వానికిం గట్టు ప్రతక సూత్రంబైన గంధ
బంధురంబైన యాయుష్య మహాస్నానంబులతోడం గూడి గంధ్రతాబ
యుంటు బ్రాహ్మణంబు వెల్లియుండగు దాతను బ్రతుకుపత్రి.

గీ. నేమునక లబె గూడి గాత్రంబు మీదుపరా
తంబు దింబి కాలి బాస్పు దగుమదు
వబ్బు పాసి బూబి వసుధేశ్వరుండిది
యేమికారణంబు యెఱుఁగవలయు.

వ. అని విచారించి నీవేల దేవద్ద దనవు దున్న కానసవిూపత్రి తెంబు
న బండిన తండుల దానంబున వన్నంబు నేమురుదలవి నదినవి
తండుబ్రాహ్మణసంఘంబగున నిశ్చయించి మఱియు నారసం
గునెయుం గొడి రూపవతి యైన తన దాసికి గంధ్రకూలత్రిఖర
ణంబులబ్బియులంకృతం జేసి యులతని కడ కేంబుబ్రిచె నతండు

[illegible]
[illegible]
[illegible].

గీ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible].

వ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible].

క. అని చెప్పి [illegible]

మనుపత్రి కుంతెప్పుమె ఱుఁగ మర్త్యు లోకాదిశాం

కోపవృత్తు నరణా ఘాతుంక

ఘనుఁ జేతా ళుఁనేమ　　బాల మలికె.

వ. అందుఁ బ్రాహ్మణ సంగ స్త్రీ సంగులు బుద్ధి బలంబునఁ జేసి సత

సత్త్వ వేశ పరుల్లు గావున నెంతయు శయత్ర సంగు నవేదు

వారు [illegible] ప్రత్యేక [illegible] .... యతని రవి

[illegible] నందు గానంబు దుటుం జేసి . కారి స్వంబులు నకార్యంబునం

దు యుద్ధంబు గాఢ దీకుండు. పిత్రు మర కాప రక్ష వెంక్రైనపా లకంబు

ను వతని కంటె మిత్రుల యయ్యురుపు రకుం వారు.

క. అనవు రవృత్తి యు

మనుజేశ్వరు మూర్ఖు డగ్గి కుపిరి జం . .

కబుము తుం జెనె చెరాళు [illegible]

వెనుకక జనవతి యుఁ జవియె వృత్తంబునకుఁ.

——కథలు ౫.——

వ. బది చెప్పు లియట్ల పట్టు కొనిపట్టినెడ నరేంద్రా; యొక్క కథ చెప్పెద

విత్రాంగపుమని యిట్లనియె.

గీ. మురు ధర్మమునకును దేవంబులక్ష్మికి

పతల సందు పలకు జనన భూమి.

స్పష్టనై కేవస లి యుజని యనుపుర

పృథ్వి జనని గలదు తెలుపఁ దయ్యుఁడు.

సీ. ఆ పాష్ట్రంబునకేదే పతి యెవఁగుణంబు

శ్రీను చేసంగఁ జెల బాణసుతుం డట.

ఆ రాజు నరుని పుష్పేవీ మధి

ననిష్ఠ వ్రాలు ఁ గారారి స్వామి యునగ

నా జని రాజు తను వగ్వేవ సురు ముందరే

లేస్ట్రమ యాసొఁగనునిషొఁజల గఁలజ

కమలాక్షి కూఁతురు నతలరు నాగము పుట్టె

యయగజనత మూర్తి యోగ యునఁగ.

నేత్రి తన్వి యశ ఆం(శ్రీ) కిట్టని యెనవ్య

చెన్నని కాంతే మతి యయి చెన్ని కాంతే

కూరున తనెంత యుష్ణ విశుద్ధ వారిత.

నిజము యున్నవినెవుల్లని యెరుగు మనిని యు.

వ. అనిన నట్లసేయుదునని ఆత్రి యెలకంబడియె. నంత సెక్రనాడు

హాక్షి గాఁ ఇప్పింత్రైన రాజు పుణ్యసేను నిజయింతు నగి యయిజ్జయు

ని మాఁ(జు)నె ఖర్వ వబ్రినఁ బుణ్యసేనుండును నమాఖ్యసహితుర్త్రై

యు తండు పా తమామ్యం దుశూరుండు సర్వసందు ఖ్య వ్యథ్వాం గా

పృథ నవ్వా పా యు సాధ్యంబు గాఁ తని విచారించి వాగ్ధియు వక్షుం

డును స్త్రైసాఁ జు వారిస్వామి యుని తలంచి దానంబు నతుఁ బంచి

న నతం డు వాగ యు యీరాజు నతును పా యునం బిర్బి సంధి ఖ్యం థం

బంగారు కొసి యుతనిసే శంఖంబు జిహ్వంట్లు దూరారా జీవ ఎయ్యబునన్య
ఎరువేస రంబున నొక్క విప్రకు పాతరాంపుమున్ బెయ్య తని తూరుబునక
గిన వారి స్వామియయ్యుని వెను.

క. అన్నదానా విద్యాదానా మతి
మానుగ శూరుల దానోయమ్ముట్టి మను జనిమెకనిం
గాని తలంపు మనంబున
దాని యముడును వచ్చి వినవె సరసా దయ వినవే.

వ. అదంతయు దానవిద్యాని యొకటి యిదియు నక పయి అన్న నవయం దానస
దూరముతుబ్బై దయని న్నిశ్చయము బునేసి దానాదానంబుకనిగనే దేవ
విన బెల కస్యన్నని యెను. నంత నొక్క విప్రకు మూరుయవి వేదశాస్త్ర
మయ్యున్న దానాటి కింబగాయ దినెల యలానాకివి స్వ నవి యని యది
గనవలెనంటున్న నియెను.

క. అన్నదానా విద్యాదానా మతి
మానుగ శూరుల దానా చెప్పుమా చెప్పవె
దాన లనయ్యనిందాత్త్సని
గాని వరి వమనిదుంబు గానె అని చెప్పవయ.

వ. అనిన విని యా విప్రుండు తన మనుస్సు దృఢ్యంబు బంధయు బాం
మి యనే కమ్మల్లసంబారంబైన శాస్త్రంబులు చూడిన వేదశాస్త్ర
ములు మీయుమంత్రై శూరయందవగు దాని యముడికి బెలయలన్నైప
దానని యుదవ దినంబున విపాపాలగ్రంబున్న యది యారాధనంబు

నకు వస్త్రమ్) మా॥ మాణిక్యనివహంబిసంఖ్యము నొసఁగె నక్కఁడ.

క. తల్లిగాన తలఁచె తన కూఁతు విజ్ఞాన
శాలియైన యట్టి సత్ప్రజ్ఞ వనరు
నిత్యసమును ముఁ బల్కు యుర్వుగాసా తని
నింటి ~~సాక~~ మనిచె నెమ్మి నెసఁగు యుంప

వ. అంతట హరిస్వామి తన గృహంబునకుఁ వచ్చి లగ్నదినంబాసన్నంబయిన
కూఁతు మంగళాచారంబులన్నియుం జేయించి సర్వాభరణాభూ
షితం జేసి నవసతాల మనోహారిణియయ్యె నయ్యవసరంబున వేదశా
స్త్రపురాణ విజ్ఞానియు విజ్ఞానియు కుమారుండును హాటక(గ)హా
రాసము ప్పుతుత్తై వచ్చియున్న యెడ నక్కన్యయు యదృశ్యంబై యెటు
లరిగెనో యటుంబాఁయెను సం(బ్ర)మంబు గృహంబెల్ల నలసిపోనక వారు
లం(త) యతి దుఃఖయుతుండై యెవ్వరు మ్లానకు బ్రాబు పాతుకయితెల
పోయెఁ గొ ప్పుడు మని ~~తెప్పు~~ యడిగిన నతండిట్లనియె.

క. రాక్షసుఁ డొకఁడే ప్పుడు దా
మోక్షుం దేవ వాఁడు దెచ్చి యెత్తింబుజనా
లక్షి యుదిత్తై కూఁతుప్పు
గాక్షిని బట్టి కానిపో యెను నతిరబసమున్.

వ. పాలయిపిడ్డుటవిం దూరి యున్న వాఁడవిన విజ్ఞానియప్పుడవి యత్తం
బైన రథంబుగల్పించి ~~దాని~~ నంబున్ప్రకాని కుమారుండు యారథంబెక్కి
అతిత్వరితగమనంబునం బోయి యారాక్షసుఁ బొడిచి యాకన్యను

[illegible]
[illegible]
[illegible]

క. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

వ. అని చెప్పి భైరవాఖ్యుండు నరేంద్రు [illegible]
[illegible]

క. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

క. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

వ. భైరవాఖ్యుం [illegible]

కథలు ౬

[illegible]

౫౯

గీ. కానిపెనుకఁ బిగా యువదలక యాంగ్లోక్తి
మెచ్చి మెప్పుఁ గాంచి యవిశేషములుఁ దం
గురుభుజమ్ము నెమాంబ కాంచి వన్నెదేటి
తాళుఁ డిట్టులని తెమ నవని పతికి.

వ. నరేంద్రా యెముకృష్ణ కథ పెమ్మ తనదిమెట్టుంటేని శ్రీభావలతయను
రంబున శయశ్శేతుంబును రాజు గలండు. ఆతండు గౌరిపుత్రుము
కాలుదీర్ఘంబులాడంబాయ యుండు గ్రహస్తమున్నై పేవి సమా
రాధనంబు చేసి తీర్థయాత్రాత్సవంబాచరించి యున్న యెడ నా
నా దేశంబుల జనంబులెల్ల స్నానార్థులై యాసరోవరంబునకు వచ్చు
చుండె.

సీ. లలనలు చిక్కంబు విలసితమణికామల్
రాపృథసారసంలగుము వచ్చి
యుండు జలక్రీడలాడుచు నయనక
వర్ణకంబుల నయనమధాంబుజములు
సురుచిరగురుమహోదర తరంగంబుల
విలసితభూభంగ విధిగతుల
రమణీయతారుణ్యాలమూల భాసురపేర్మిన
పుండరీకపుభలఁ(బాలుపు) మీఱ
సరవి పునరుక్తమున విషాదంబు వాసి
తెలుపుమిగిలిన యనదీధి ములపారె

— — .. రజనీముఖలక్షోక్తి

ప్రభువిమలంబుత్రిపాలుపారిజాతరే.

వ. సముద్రతంబుత్రినోవ మెరుపుదర భాగంబులు బారుస్థానవంతవరవ

(స్త్రీ) ఇలత్రి దేసబుధ్రినే దరుణాన యుస్నేవ

న్నంతపు, శవళులదుర క్షుమారులందు స్వానాథులై వస్త్రములాలికమతి

యైన యుందిర శ్రీ యును బూలెగములవనవి పారియైన యుందిరాసు

దరిపరిమారి యుంబూలె సత్పలోత్పాదమూర్తి యైన బాలెందురేఖ

యునుంబూలె నవిశాంతరప్పసుందరంబైన చక్రవాతశశిపత్రలంబూని

కుసుమ బకవిలాసంబున భాసిల్లు తమవల్లీ నుల్లసిల్లు పాని మదన

సుందరియును రజకకన్యకానుంగాంబి వస్త్రతమానసుంగయిబుస్వైనంబు

చేసి దేవికిమెప్పిక్కి తన గృహంబున కుంబూయు మదనసుందరిందేలంబు

మనోబాబంరితప్త శరీరుండై యున్నంగాన్నదినంబులను.

గీ. అంతవానితండ్రి యుండ్రప్పత్రాంతంబు
విని తమూర్ఛకదున్న విధమెఱింగి
యుప్పుడు రజకతండ్రి యుగుశుద్ధవటునిగృ
హామున కరిగి మాటలాడివేడ్క

వ. అన్యతంతన వాడుకున కుంబెండ్లి వేసి త్వాన్ని పస్సనసాధవళులంబు
వాని యుందమునకు లుండై మనోభవ క్రీడాలాలుండై వర్తింబు
మండెనంత గాండాకవాలంబరిగిన శుద్ధవటుండెల్లనిం
గూరుటుండాన్ని రమ్మనితన వాడుకుంబంపిన వాండును వచ్చి

ముకుర్వరః పొర్లాని పొర్వుబా గౌరి యుగళ, వ౦బుచి బల్లి
ర౦థఘవ ళులదొక్క నుందను౦బా యు దేవి స్తృపొంబుబూళ్లి
వబాదిలుదై పూర్వసంకల్పంబునలంబి కళాదదశ్శైనకుల
రంబున లోన శక్తరాబుదెల్లు దేవి కిపాపొంచ రంబుకుబి ...
పై. నంత.

గీ. లోన వుతుండి రాకకిటు వడ
పినసేమి నెమకా యుటుబు ఖెలయు అనవచ్చె.
నుని బ తాం బా యుతాంబెను
వినిక్రృత్త శరత్య్కైన వరుని వవలుకి.

గీ. ఇట్లుగాంబ వుంకనపాత్ర మెలయుల
తెల్పునెప్పి యయూరికేను పొని
గాను ముం బాధ(నవి) యు కుంతి లోవు లేంలోన
లలయునిస్పై దేవి లక్షు వవు తివయును.

వ. అంతనెత్త మువయాత్రంబరిగిన

గీ. అతని నర యం బా యు యున్న యుం రాండవ్యే
నివాలని లువనా కునే ము ~~కా~~ కార్లు
ముసు మం బూ యు బాల యు యుద్ధదినములవి
విస్మయంబునొంది విన్నవించె.

వ. ధైర్యవతి యును టుంబోసి బత్త౦బాత్రిం తనోపికాని

క. మగ డును విన్న యులే డబ......

తగవిదని యనగు బుంజాయు నతిదండ్రులు :

పు:గవార్త విప్పు డునేవని

మ:శ: వ యుడిగత లంటె నతిస వుంజ: సఖుక్తి ।

వ. తే విగృహ ద్వార దేశంబు నందు రత్న పుష్పాగ్ర శాఖ లంకృ / సఖఖ:

ఖాళ్య తరాల మా:సంబైన యుణ్ణు . . . . యుశాకృ

ష్టంబు క్రింది కి వట్లు తాని పుర్వ్య శాఖ యుంపు మొదనర్లు ఖర

తొలా వాగంబునేసి దేవికి నమస్తరింబి యుణ్ణని సృతించె.

శా. వీరారు జ్ఞ కేపశక్తు లవ్వ . నావిరి ఖగర్వ ఖ్య చెలు

శ్రీ కంఠా వులు వర్గ గాంశ తులలలా శృంగార సాంగన కా

బాతాం శంబులు నివేసా వాటిలు సూర్యాఖ్య లొ ఖగర్త్రి

రాకం ఖాత్రలు పెటనిపుపాపు మధ్య గా ఖ వాశ్రా యశ

క. ఆని వనుతింబ యుఖ జేయు

వృద ~~ఖాన~~ ఖాన నవ్వు ములపా మత వాత్రు ంబు ఖన

ఖ్యాన భక్తి ంటోసాని ంయు

ణ్ణని యేశనటి యుఖ్య నిశ్చిరాంగన తరుణా :

క. వయ వల భక్తి యు వా

సా యుక్తి యుతెస్వ విరి ఖ ఖు రఖ (సెత) జాశ్రీ

(శ) యుక్తు లబెసె తవి

వయుఖవు ర గూ జ శోర్ష్య ఖు ఖువీ రితలలి.

సీ. ఆ విశ్వ లవి వలుకులు విని విస్య యుంబును.

ముదమున సం(భ్ర)మంబు నొదవ నలుగ్ర

యున్న శిరము మూగనిక తని శిరమున్న తుఁ

బొందుపఱచి కాల్చె రెండు బొందులకును.

వ. ఈట్లు దైవయోగంబునం జేసి యొండొరుల శిరంబులు వేఱువేఱ ధరియిం

చి దేవస్త్రీ సాధంబున లబ్ధ(ప్రా)ణులు నతి సత్త్వసమేతులునై నిలుచుటం

జే. నయ్యిరువురం జూచి సందేహాకులిత చిత్తయై యుత్తన్వి చింతింపు

చుండెనని కథ చెప్పి భేతాళుండు వెండియు నిట్లనియె.

క. మూగని శిరమున్న యొడలెవ్వరి

మూగని యొడల తన్న శిరము [illegible]

[illegible]

[illegible]

వ. అనియడిగిన విని యవ్విక్రముండిట్లనియె.

గీ. పతి శిరము ధరించి స(త్త్వ)ముం గైన

యతఁడ కాఁదగు నిక్కము యువతి పతియుఁ డు.

తలఁప సర్వాం(గ)ములలోన ప్రారంభమున

శిరసు మఱి ముఖ్యంబు నరదేవ వినుత మతికి.

క. అని మౌనము దలఁప లోకిన

మును భేతాళుండు దగ్గరను ధనుజారిసౌం

బున తుంచి భేతాళుఁడు

జనవిభుం డనుమగుడి పోయె సరభసగతిన్.

కథలు. 2

వ. వారిం బట్టి కావి వచ్చినెడ నరేంద్రానే నింకనొక్క కథ చెప్పెదం జిత్తగిం
పుమని యిట్లనియె.

క. మనుజేంద్ర! తామ్రలిప్తం
బను పురమునఁ జండసింహుఁ డనఁ బరగినరా
జనుమతి త్రి(వ) ర్గపరత
క్షుణతేజుఁడు వీరవరుఁడు గలఁ డధిపుఁ డిలన్.

క. అతనికి మాఁతుఁడై సేనా
గతుఁడొకఁ డార్యుఁడు ధీరుఁ డొకఁడు న
ష్మతిఁ గాలువయుం గరక్షుఁ
డతులిత గుణశౌర్యము బలుఁ డగువాఁడెపుడున్.

వ. మఱియొక నాఁ డరవాహంబుల నెక్కి నిరంతరంబును గానలువనుం
ద మొకనాఁ డారాజానుమతమునఁ జవనంబైన తురంగంబు నెక్కి వేఁటకుఁ బో
యి నిర్మనుష్యంబైన మహాగహనంబుఁ జొచ్చి అతివేగంబున దూ
రంబు నడుచుచుండఁ జేసి ప్రత్యేకముగ తపించుచుండె నిలిచిన నాథకా
ర్యమునఁ దొక్కరుం డుండఁ దక్క తక్కిన భృత్యులెవ్వరుం దవ్వంగా దమ
నికి యెలుంగి తృష్ణాతురుండై యుండునంత నాఁటఁ జనలుదిక్కులు
పరికించి శతాధిక పల్లవంబులుగల రాజమార్గంబున నాయకా
మలవేశలంబులు రెండుపడ యెడిగిరి నిటలాక్షంబు త్వరితపడి(గ).

మంబు దీర్చి మార్గంబు చూపినం గ్రొవ్వు డిందిన నగరంబున కేఁగె
కార్తవీర్యుఁ డతని వలన సంతుష్టుండై.

గీ. క్రతువుఁ జేసి నృపవర్యుఁ డఖిలజనులు
వినఁగ మంత్రులకెఱిఁగించి వేడ్కతోడ
సకలమగు సంపదలు నిచ్చి సంతసంబు
నాత్మఁ దుల్యుని గావాని నాదరించె.

వ. అనంతరంబ దండసింహుం డొక్క నాఁడు కార్తవీర్యునితో నిట్లని
యెను.

సీ. పాలంతి సింహళేంద్రు పుత్రిక గలదు వ్రా
గాంకరేఖ యనఁగ నాత్మ గాక్షి
చలాయమానమున డంగ జలనిధిఁ గలమెక్కి
చేవ్రపాఁగదయ్యె నివ్రణామతి వి.

తే. అనఘ దుర్గమ కార్యం
బున సుమమును బెట్టిన మెచ్చి చూపి బహుఁదయతో,
జన ఘనత బహుసంపదలం
దనరిన కలమిచ్చి యతిమదంబున ననిచె.

వ. ఆ కార్తవీర్యుండు యుక్కలంబెక్కి యుఁడుంగ తరంగాలంకృతంబైన
సముద్రంబులోన సింహళద్వీపంబున కుం బోవుచున్న యెడ మ
హోగ్రమహోర్ధరనిభంబైన పలమ్మంబున నుదికొల్లంబున్న నఁ దత్స
ముద్రాతటాంతంబున ఁజేసి సముద్రజలంబులు ప్రళయకాలస్థం

వర్ణంబులై కలంబు జూసిన.

క. సురతరువల నే దిద్దిరఁ
తిరుగుట యనునప్పుడు - - -
పరిజనులా(శ్రా)శింపుముఁ
తిరుగుడు వడఁ జెందితొంటుఁ దిట్టిరి వెలుపల.

గీ. స్వామినింద వినఁగఁ జాలక శ్రోత్రము
ల్గంబు వెట్టి తత్తర పడెను వెలయు
సత్వశీలుఁ డతడు జలనిధి నవ్వుడు
యుదధి కవాటని వాటి నవసెఁ గలము.

గీ. దానిలోని జనులఁ దడయక చంపెను
జలధిలోన మహోగ్ర జలచరములు
దైవబలమికలమిఁ దత్సమాధంబునఁ
దవితెఁ గార్యతి కుశల మదగ్ర విడుఁదు.

వ. సముద్రంబులోన సముకూలంబైన ద్వీపయానంబునం గానున్న
తెలుంగున నెక్కుడు ద్వీపజటంటంబుఁ గని దానిని వలంబులు కొంతదవ్వు
రిగి యొక్క బాల మునింగి పాతాళంబున కేమంచు బోయి యందు రత్నఖచి
త నానా శాఖతం బైన కాంచనపురంబుఁ గని దానిమధ్యంబున నూతన రత్న
మండప సోపానాలంకృతం బైన ధవళహర్మ్యంబునందు సన్నిహితయై
నానామరకన్యకా పరివృతయైన పరమేశ్వర సహితయైన పార్వతి సంద
ర్శనంబు చేసి యుల్లాని స్తుతియించె.

భుజంగప్రయాతాష్టకం.

జయశ్రీమహాదేవి సర్వేశ్వరాంగీ
జయ బ్రహ్మవిష్ణ్వాదిసంస్తుత్యనిత్యా
జయ క్రూరదైత్యాంతసంహారకారీ.
జయేంద్రాదిలోకేశసంస్తుత్యశౌర్యా.

వ. అనిస్తుతియింప వేడ్క నాదేవి సన్నిధానంబున యుండెను. శిష్యాంబరాంబ
రశాఖాభితమై చకితచకోరనేత్రానిరీక్షణ ప్రతిపక్షవక్షోజంబు
లితకుంకుమ ద్రవ్యబిల్వదళంబుల విలాసలాలితంబై శోభిల్లాంగంబు మన్న
థోపవనలతికాంబుజంబులైన లక్ష్మీకాంతర్వ్యమందిరంబై యొప్పు
చు శాసక సహస్ర పరిష్కృతమై యున్న దానిమెట్ల క్రేంకంబగాని
వలితద్రాక్షారసంబున్నై చెన్నొందుచుండెను గాలె నిశ్చలాంగుండై
తద్వ్రతబాహుబలుండై నంతనవ్వ గిరికన్యకంబగా జింప్రి వెలువడి
ని జమందిరంబునకుం బోయి రత్నపర్యంబున నుండె. కావ్యట ముం
డును దేవియకటాక్షావృష్టుండై వెనుకం బోయి తద్ధత్ర వహానసుం
డై బాహుబలుండ

క. ఆనలినానన వంచనను
కానివెలులుత్తారు తొలంగంగ గాయిరి ధృత్యా.
స్నానంబుచేయరమ్మని
పూనుగ గార్పటి కుమెచ్చె కమలనివరముననను.

వ. ప్రతండును వెన్నెలను స్నానమ్ము స్నానార్థియై బయలుదేరి తామ్రలిప్త

వృత్తము త్వరంబున నుతు వసత్త్రీ తా సర్వావరంబున వెగసి యంతా
(క్రో)ంతుండై కేవ్వు సత్త్వమానసుండగుటను వనంబులు (బడమ నేా
జ తావంబునంబూరలు యమ నుండె నంత ను తావిసపాలు రతని నెతం
గి పాయు యం తసింపాయ నెతె తింగింబి రవ్వును .

క - ఆ రాజు వస్త్రముఁ దనకు
తరుణంబై యున్న వానిఁ (బి) యుఁ గార్యతీరుం
శోరంబని యూ(త) బిత గను
యారంబులాన్నర్పి బేసె స(త్వా)లును గాఁక.

గ. అంత నెకతె తింగి యుతఁ దునె లన
వానిఁ బూబి మందవచనములను
విస్త్రరింబితనదు వృత్తాంత మెల్లను
దనరఁ జెప్పనిట్టులనియె నృపతి.

క. నవింత యూాలబలుమర
నేవస్త్రై దనిరు వ్రతమును నివ్వుడే పాతా
తావాస మున తుఁబూయు దం
తావిములతఁ గన్నఁ దెత్తు మ తలతు మును యుఁక.

వ. అక్కార్యమంత యమంత్రులతె తింగింబి రాజ్యభారమును వారి
నియోగింబి కార్యతి తుం దాత్తాని సం(భ్ర)మంబునఁ గలంబెత్తియ
తండు యూడిన ద్విజ(వు)దేశంబున నిరువ్వురు తమింగిత పాతాళం
బున తుంబని గారి యూ(శ్ర)మంబున తుంబూవ్వు నంత.

క. కాలమునివనంబులోనవ
కోమలనవలతికయునఁ గఁగోమరగుదానిన్
సామజగామినిఁ గన్గొని
భామంబిరఁగొన్పతితుఁడు వతికిన్ బూనెన్.

క. అక్కన్నియాపమపోముకు
చెక్కెరఁ బ్రతిగలుగనేరదిలనని మదిలో
వెక్కసమున భూపతి యా
దిక్కు తిరిగి చూచు చుండె ధృతియుడుఁ దగుచున్.

వ. అక్కన్నియుఁ బార్థివేంద్రుఁ డలంబూజంబు వెలువడి వచ్చి
యతివున్న తాకారుండైన చండసింహుం బూచుచుంబోయి
అతని దాసికిట్టని యె.

తే. అతుల ధృతిస త్తియుఁ
డితఁడె వ్వఁడొ యెఱుఁగవలయు నీవరిగి లస
న్మతిమాటలాడుచు బ్రా
గతపూర్వగృహోపమధిసు శ్రీస్థితిన దనిక్.

వ. ఆ దాసి చండసింహాము
జేరిసింఁ బేరు యొవ్వరో శ్వర బునితా
వర్ధ దేశము ప్రాభాప్యం ... వ
... ధరము నరమ్ము ... దారికి పిలచెన్.

గీ. అనిన ... బూచియుష్మ ... [illegible]

తన్నెపంపమున్న గాచవచ్చి
యాదరమున మాటలాడిన యంతన
ప్రాజు యెత్తె వరాకుఁ బుష్పబాలిఁడి.

కం. అనిన నదివాయు చెప్పిన
విని కేసక్కకడు నను లోనవిస్మితయగుచుఁ
బలుకు భాగ్యమఁ దేఁ తఁ కూచా
కానరఁగ సంభావ్యఁ జను మును తన్నెతయెయ్యెఁ.

వ. అంతఁ బంజసింహయుంతును సువర్ణలతికా తమ్మంబును రత్నమయ
వృక్షాగ్ర శాఖితంబును సకలకాలఫలభరితంబును నైన దివ్యవనంబు
నందుఁ జంద్రకాంతవేదిపై విశ్రమించి యుండె నంత నిద్దుసఖీసహి
తయయ్యె యమ్మన్నెకెయుప్పాటికి వచ్చి యారామున కిట్లనియె.

గీ. అధిప నాగృహంబున కతిథి ముదంబున వచ్చి
ప్రాణులందవలయుఁ బుణ్యచరిత
యనుచు వేడుకుటయును నన్నెవనంబు
లాదరించియుట్టులనియె నృపతి.

గీ. పార్వతీదేవి దర్శనమునఁ భక్తిఁ జేసి
వెట్టకేలకు నిట్టాటకేగు దెంచి
దేవి దర్శించి సంప్రీతిఁ దిప్పుచున్న
వచ్చితి మవేర్చ తాఁ పూజనని తనిన్ను.

మ. అని వైర్యంబు వివేకమున్ దనరఁగా నక్కన్నె తాఁ బండుసింహాసనేంద్రుం

డు పదార్థ భావముల నెవ్వరు ద్య(త్రు)తి తారానాడు నుర్
విని యూహింపం(గ) దేవుష్ణుం గాంచుటకున్ వేద్యంబుల జ్ఞాననా
సన యెప్పు మున్నసే యవంబనతు దినసాంత యెప్పుయుఱ్ఱునేన.

వ. దేవా నాలుగవ యుగంబు ధర్మాత్తసెశ్వరుతూఁ ఋరవిష్ణురంబం
దారలఋరద్వయంబు వరాతం(డి) నాక్షిణ్యనాఁడు. భాగవోత్త(ప)
దంబును, సర్వ సిద్ధి కరంబును, రత్న వాలుకానిర్మితంబును వృక్ష
వాటిధి వివర్జితంబును, దివ్య ప్రాకారంబంబును సదర్శ్య మణి(ప్ర)భా
భాసితంబును నైన యుష్పురద్వయస్థాతంబుగ వేనును నేయ ధన
నరెప్పుదంబరి(గ) పావనమైన సపాప్యలంతలలతంబులైన పలు
కులుపుని కార్పటికుమయుగంబుబాబుచు నరేం(ద్ర) బృందారకుండ
న్పస్వరకులఱ్ఱనియె.

చ. ఇతఁడు(వి) యుండు గాఁగవరియూ పుడు వఁడును భావ్వకలుఁడా
ఉరు తావు తినాకు నన్ను సవాలయుఁడు మిత్రుఁడువై మహాత్ముఁడున్.
వారుఁడును బకృఁదున్ మిగుల వింక్తి అశక్తుఁడుగాఁ గూనవాలుప
న్న తిఁడలపాసి యూతనికి మాని నియుక్తుతి నిన్న వేడ్క తోన్.

క. ఆనాని యుత్తరదివి
మునిమనిబతిపల్లు కౌవ యుని లక్ష్మతయె
వినుతతవాహ్న శలాకేట
వనఖాంఱుతనే(త) నేల(వా) యుబుబుందెన్

వ. ఇట్లు కృపకతు నాహుర యుక్త నరాఖ్యంబు నక్కృపకుంగాశ్వత

మునకిచ్చి నీవు నాకిచ్చిన వరాలనేక ఫలంబులం దొక్క ఫలంబు (బు)
దక్కితి. నింకనొక్క ఫలంబు (బు) నాకుం గ్రమ్మర నీయవలె
ననుటయు నతఁడు నవ్వి [illegible] సరాగంబున
[illegible] ననిచె. నీ వెవ్వరవో చెప్పవే
[illegible]
నని యడిగిన వానికి నరేంద్రుం డిట్లని యె.

క. ఆ రాజు వానికిఁ బ్రత్యక్ష
కారణమున దయం గదలఁబ కార్యతత్త్వ
[illegible] [illegible] వరించఁగ
వీరముఁ గూడియుండు గాదు విక్రమ తలఁచక్.

వ. ఏలన వారి [illegible] గలమెక్కి పయోనిధి యందు ముట్టినవా
[illegible] గలంబు దెచ్చి [illegible] లయాత్ర [illegible]
[illegible] నగరంబునకై [illegible] రాక సుర్కి [illegible]
[illegible] పురంబునకు వచ్చితంబుగ [illegible] ధీరవర్.

వ. [illegible] నారాజు వంటిఁ [illegible] ధీరుండైన విక్రమార్క
దేవుం [illegible] మహత్వంబున [illegible] భావుకంబగు [illegible]
[illegible] నరేంద్రా! [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] సుఖంబులనుభవించు
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

బాలే [illegible] త్రినేత్రాంతరేఖాకంఠప్రణవమాంకారంబగుజమ్మిపత్ర
యాత్ర [illegible] జితోక్రోధాదిజిత్రేశ్వరుదు దినములు గడిపెను.

క. [illegible] గురిపురంబున నివాసుగాను [illegible] దేవాలయమం
దిలండుగపుకాపలనగలిగలనమీ [illegible] బాగా [illegible]

వ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

క. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

వ. ఆక్షీరసాగరతనయకు శూరుండును రూపవంతుండును గుణసముద్రుం
డును సుగుణాసుశీలవంతుండును నైనవాఁడు పురుషుండుగావ
లయునని సంకల్పంబొనర్చియుండెనంత.

శా. ఆక్షీరాబ్ధిసుతాకుచంబులు [illegible]
ఆలోకింపంగనువచ్చియుండు [illegible]
[illegible]
[illegible]

వ. అక్షీరాబ్ధియు [illegible]

[illegible]

[illegible] వ్రతువట్టి వీరవ

వేంగాంబయు కృష్ణ నర్సింబయు రికన తండును పారింబూ అతనతి ఘ్నుండైన ప్రతి
పాయుచేవను వారితుల గాత్ర విద్యా చరితంబులను గంబుర్చిన నందుకొందుయుబ్బ
నిందు ॥

గీ॥ చిత్ర చయమంబులయందు లనిప్పి కర్త
లందు నిరతుండ నూర్ముర నద్వితధనుర
బవిమి గలవారయూప సంపత్తి తవితి
రసి చూడుడు మాతు బ్రహ్మ సత్వమునిన ॥

వ॥ మరియురెండవవాడును వైష్ణవ సర్వజ్ఞాన భాషయునె రుంగుడు ననితము
మూడవవాడు తారాజపతంత్ర బుద్ధివిద్యయందున సమానుండునుద్వెండువె
డనిం ము నాలవవాడు తా విశ్వంత మృతసంజీవనంబ యుంగుడును దక్షిణ శో
ర్వరూప ఘనాంబులనిన నలువ్రురు ముత్తరూప తానె రుంగుడు నినవిని వర
దేవుండు ప్రతి బింబంబులు వైశాలింయున్న యున్న యుగురంబూలి సందేహ
తవితుండై మంత్రులమా విచారింపసుండెనని తద్విలపెబ్బె తాంబుం దిప్పని
నాను ॥

తే॥ ఆనరనాయుత తన్వత . తనలు వరలునె నెనప్పరివెంధగువిమల ।
జ్ఞానముత్తిం జెప్పుమనవ్వడు , వానితి నిట్టనిమెంమూరాంబా వర్యుడు వీలనే ॥
గీ॥ శ్రైనేనూర్మురలనవారు గలువరు యి తాయ । పాంపవర్తన చరితమందు బూలాల్గిణందు
త్రైత్రింయుందు జిర్ణగారెండుగురారాజుతన్వతి బింయదగు నుసంబింయమేలచెవాళయునిన ॥

క॥ శ్రీహాటకేశ వృషన్యస్త। భూతపతి మూర్తిగ్రీ భైరవస్వామి శ్రీ ధాతమున వరికి పాల్ప
వాంఛవములగ దరి వింతలంతే నంవ రంయమునన్॥

శ్రీ తద్భలు [illegible] శ్రీ

వ॥ వానివెనుక ననుభవించు పృథివ్యయ్యుననేట్లు చెప్పేతని వచ్చుయుత నెరెంబాము
శ్రీరామ సప్పరయ త్రైవిక్రమ నిర శబాదాంగుదను రాజు రాజ్యంబున సంగప్పరంబు
నందన మత్తు శ్రేష్ఠ నవ యున్నంతుగలంతు। అతని తెంగుల నంద సుందరి నద నప్పాలించును
మతనార్జితవత యుద్ధు భావి మదనంయసు గూడు రుంగ విగి వర్తింప్రబంధ సాధన
పాయించు నవయౌవన సంపూర్ణమైన శ్రీ సుందరముర దను వైనసు మూరు నిమా
జే వివిషేసిన సైన్యనాయుడు అవనియంతయు తెంబిడియు రూపలావణ్యనిలయ
మైన వానిచే వినయవిం బూర్ణ (1) భావ విలాస విలసితంబును విమలవాసన
శ్రీ ప్రకారంబును మల్లారవింద సుందరంబును, విలువలనే పాలంచలంబును,
నైన నయ్యంతిపాంతి సవిలాసయంబున మునింగి వనవృక్షంబిరిగ గానంబాలు
తమ్ముక్రములవాఁర్గంబు దవ్వు మానసుందరి యుక్తెనియు నర్చి పాసి
వనగృహంబున తువచ్చె॥

క॥ ఆయంతికీ తలుపులు, నవ్వాయు తాతాగ్రి యాప్పుడు దంపతి గట్టియా
భరుంచిలు యువతులు, పాయు పరిశుష్క దళుల నరయుచు నుంతన॥

ఉ॥ అంతవినాడినాధురపరార్థిశెజె [illegible] సాంధ్యరాగ విస్ఫురిత నభంబు
పెంపమరగ నీగరజ్జవి [illegible] సనస్పష్ట [illegible] వవివె సనప్రసరి [illegible]
తెంరబంధుం [illegible] వంయుంబు [illegible] సుశ్రాంతరుండుగివి॥

సీ॥ శ్రీరాజ్ఞి బవ్వించి నరమూవిక్షు [illegible]

స్త్రీలమున చందన చర్చయునగ।

ప్రాణేశ్వరి కాత్మని ప్రాణితనిధిన।

స్నేమంత్రపఠన సన్నిధియునంగ।

తరతంత్రు తేరాపొగిల్ల గాత్రిగిన సంకల్ప।

జన్మసంజీవనాస్పదమునంగ।

రవి సవి దగ్ధ నారంజ మలనను

నేత్ర బంధన తేవనమునంగ।

కుస్తు పార్శ్వనియుల్లా మోదిన ఝంగి సుపాంగి

సకల వినోద పదార్థ ముగులు।

విమల వాంఛిత కల్ప వస్త్రలబ్ధ యుపారికల్పు

నంబరములను చెప్పిన పూతకరుడు॥

క॥ ఉత్సవ సమయంబున॥

ఉ॥ ఆరని యుత్సవ స్థానగలందున గర్వంబుమనంబులు చెప్పలన

మూరారి నయప్రయుతంబులు సుస్థిరమైనమనోజ్ఞ వాక్స్థితి

వారినసత్ప్రవృత్తి దనదమ్ము శుభత్వమునన్ బ్రియంగనన్

బూరువరింతు నిప్పిపిన వప్పియునన్నవరనిత్యబుంధుగునన్॥

క॥ కలలునన్ బ్రియగారవమేలు నిమునినగా రూపాల్ల సదా ముదలై

చలద్భార్యాంకయు భద్రముల్లెల్ల దనునాశ్వాసింపగా వారి

ప్రియ్యముమూరింపత్ర బాంధవ నవియొలాలాంక్షిణి యొక్కతియున

లవిగ్రహింబుమున్న మోదంతకరిగిన లజ్జా విహారాణ్మోదై॥

వ॥ ఇట్లు వనమ్ము జేరవచ్చి సంగమంబున్న ... ధనవతుంబులాభిలంబున మోగం
బున నగ్గి హాలు తవులంబున ముకనింగు తనవగన కేములవులవాని లజ్జింపులు
లున్నానివెం॥

చ॥ అనఘ సముద్ర రమ్మ తమనావని తింగు హాహాంవియుబ్బెమ
జ్ఞానకు డు నమగావంతివిలసన్న [illegible] యుగనుస్సి వాఁడునీ
వన
నను ఘ యుపి మియుర్ధ్వుకు వద్దుఘబుద్ధి యెంతయుంతనే బరాంగన
నముంజెరంగ నమునకాన్సములకాని బిల్లా జ్ఞంగులనే॥

వ॥ నీవ్వానావలనెనంతంతులనసురత్తుంత వైత్తివి నవ్వులుమ్ము వచ్చి మూడంత్రి చేవనమ్ము
బతాకువలెగ మతిమంతుండవినిని తికార్యంబుగాదనిన వాని పల్కులులో ల
తింపగ ఆవింగనూంత్సు తుంతగులు నిట్లనియె॥

గీ॥ నిన్ను నెరబాసినప్పుడు నిలువతరమె హాయముల కర్ణంబున పన్నవరన
ఎవ్వరికి గల్గునిది కార్యమిదియు కార్య మనుభుని బారంబు పొరాయ వార్తవుంబు

కం॥ పరలుచితంబున మరియు వ్వరికేనిధియుగు మోంపలరుంగ వచ్చునే నిని
పరిహారంబు లుచెప్పక వరుసిము ముత్రావచ్చవులనతు వంతుసేయగదే॥

వ॥ నవెరచెసినంత్తుపరియాంతవ్వ బింతు వెన్నచితికే వచ్చినయుమ్మతంబు
ఆస్వాదింపతేవ నుకత్తి నుసుప్రబుద్ధి లాయుతంబు గాశేకురతి నవానినప్
ఘుటెమునతమంగిరినంబరయు వారుగలరయునిన నవనిగిపరివంబుద్దైన ఫలంతులు
వినిభంకుమెలంగి మంయూరకంబుతంబవలంలింపి యూతనితపాత్రంబున
నతనినిరక్షింపుయు నిట్లనియె॥

కం॥ నాకన్నీత ప్రవతిమప్పుడు నీ తెవములనజేరినబునతునకుతులములనతును

రాతునెన్నె నిందబాపు । వ్రాతులువ్యత్తుకదగాంతవలదే బ్రంగినే॥

వ॥ ప్రారబ్ధకృతఫలంబు సంబున సంజేసి నిర్బంధంబు నాకు బాయకుండునని మా

వంద్రి ప్రియపార్థంబు సఫలంబుగాదు గావున సముద్రమధ్యంబున పరిక్షిప్తనైయుప్పు

మీరవచ్చినియుష్టంబు సఖుపగల దానననివదానికెదంబడకదద్ర్యవమ్మున్దిటున్నయు॥

గీ॥ సతతవస్తువ్రతము సంచరింపంగ గాత్ర । బాలమేయు నిఖిలసంబునకాతమయు ।

మధురరస సుగంధి మాలికవిధియని । ర్భాలసము నుభరించుచు వంతుయుగలద॥

క॥ మానినియున నన్సవిత । పైననుబాంధంగను వితముఖునెయురులకు

నేనిచ్చినచెయి చెప్పిన । దాని నిమరి వివిధ దాంతదలగును జుతుదున్॥

వ॥ అని యెయురంబరత నిర్మున స్నానంబగుపంబట్ట నూతిలంబుయుత నింబూాంబి జేయ

వి పాల్పలయు, నాప్తసాంతు నివవదనంబున్నై, యెట్టకేనిశ్చయంబాకింతలేసుకుని

యుత్కన్నయవని తీర్థాంధంబు॥

సీ॥ ఇతియిాాలవన్మ్ననివింవనిర్ణంధింపదేనట్టు నాంపయుమ సన్నంభింలనమ్మ ।

పాయుని వాంపాంమైప్రియూలకునులె దూగింపబడతమున్నట్టినపాంలనుకక్ష ।

రాతిల్లాను నిర్బిరతిదృష్టిగా జేసి పాంనిగలదాననుంబపనిమ్ము ।

నమ్మి బాలలవే నినాసుకృతంబు నిధనముననే వచ్చునంరాంతననుచు ।

చపర్తిమిచ్చిన నంతంయుసంతసిం(శ్రీ)కృష్ణ । ధర్మదమ్ము । కుప్రాయమ నత్తరుమిపవవి

అవివలతుకృత్రిమత్రగారంయుమునతాన్సగయుగునురతిమరినే ఘట్టగాంచుతరము॥

వ॥ లగ్నదినంబు బాంరవచ్చిన వనతవిరంత్తయి కాలుచాతంబులయిన మంగళోపహారం

బులు వర్తింపయుకృష్ణ తననేనే తాళ్ళరగాబూష్రితంజేసి మహావిభవంబు బ్రసవంబుగా

నవదియూబ్బత్పవంబున రింపరంత । నారాత్రి సురభితసుమమాలికాలంకృతమైన

త్రిదశాభవనంబునందు విసువ్వతనతేజయుక్తతల్పంబుపైనొనరింపదు [illegible]

వి [illegible] సమయంబున లక్ష్మీశ్వరంబున మొగమెత్తు [illegible]

[illegible] సముద్రవమ్మందు

సీ॥ అనురక్తి [illegible] లక్ష్మీ [illegible]

[illegible] తనమంది [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

వ॥ [illegible]

క॥ [illegible]

[illegible]

తే॥ [illegible]

[illegible]

తే॥ [illegible]

[illegible]

వ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

కృపయు విని॥

కం॥ నీ సర్వము నప్పగనే, యాసర జనస వృత్తి బూనవ వెవె బాగ్యానియుం,

గాసక్తి నవవి వేష్యుం, దా సంయులను వదుమెు నిరంయుంబున నరిగనే॥

కం॥ మెదవ్వుల దవింయు తాని తయునే దబ్బంయమెందయులను వే తంమెు కాతి నిష్ఠ,

నదురేయు బాంవ్య సుంతగ, తదురంయమున బాదురు దుతంయుగ విపరబంలెనే॥

వ॥ ఇష్టరుఖువెంబి॥

సీ॥ తెూర విూసములు మిదిఖుద్దును విస్తీర్ణమైన వక్తమును మహాభుజములు,

తరుమెు వెంప్పుతలను తాటాంబు తంబుబూనే చేయును బూనింయూంయుతళి తరినతనువ్వు,

మవిన వస్త్రంబు దువ్యూసాక నమర్బ రజ్జువ్వను బోంవె వస్త్రఖద్గప్రభల విుంప్పె దియుమెుతనగ,

మవిన వస్త్రంబు దుముష్ట నిష్ఠురెూ తుయుగ విని బ్బంయుంత రాకారు తఖుకు,

నవితాము సంబ్బైనంతయుం దైతారంబున నబరసినము బురస్సురుంయు బోంవె,

నమురనక్ష ప్రరవ్ర్య పహారగాయునతు, చిమలపాతనము ర్బర జ్జువ్వను బూనె,

విస్తఖద్గప్రభల విుంపదియుమెుతనగ, నవయుద్ధ వబ్బంయూతంబు నంప నివిలి॥

వ॥ విసూంవ్ర రవ్వ హారాలంకృతయ్యై వారాంగనామంగాల్యమూర్తి వతింట్లైన రాత్రి యుంబూని నహాని గర్భాప్ప్వల ప్రభలను గజ్జలననుకే తరింప్రలుతమ్ము పటలం బుచేరనలంకృతమ్మైన రాని విమెందార్తంబెక్తి తాంవ్య విహారింయు బున్నంయుక్ష తన్నితంయుంబూనివె నవివుసొంహారంబైన దానింఖూళి రాజుతన్వు వతి సమూ తర్ణగాంబు తెయుగజుంబును బూనివెనయ్యంతి తరపల్లవంబు వఖ్యూతి విూనవెక్షి తి కానవింపస్తా ద్బునెు కర్త్వన కర్తపాదమెు దవనివ్వంతి యునిష్ఠనియెం॥

కం॥ వనభాంతి నిస్సురనని...

మదియినా॥

వ॥ ఏసునిమ్ము సర్వమున వరింశవశ్శినబాడి ... తితంబాడివనినవినవిని

షైనను

మ్మునినయ్యుంతిపలు

కులు వినినవ్విబాలరుంతిప్పనిమె॥

కం॥ మనసిబుఁరాబున్వంక్త్యతి। నెనయుగుని నుబావవితి బాలు పమురవివ

గానెనెంవెవెక్షైవాంతనె। వనబానననిమ్మనెల వఠయుబననినన॥

కం॥ రామెనవతిఇననవని౦। గానమికబాని మూపలాంతిత్రమ్మురనిమ్ము౦।

బుంనివరియుంపవశ్చర। బానిమ్మునవేకరును వా। రుపాంవతితనవెసెన॥

గీ॥ మఇతివమ్మననుకు మరిరాంతి వెనన

వై౦ఒట్టువెఒట్టుమయలును విరుమనెఒట్టు।

కంఠతవివరత్న తంత్రితమొల్ల్వత

వితలిపాంరవ్వ యువెగసుగుభగలంతె॥

కం॥ కరుజిత్రాలునిత్రాయమి। ప్రుదుపారయ్యవమ్ము ననుపపోయిననరులున,

పరమయిమఇతివభ్రుప। పారతయనయెభూంపనైన భూయింవలవనె॥

వ॥ అనినవినిశతనినతిసాంకాసెంకానెరంగివనవ్ప్రత్యాంవంబరతంయుకవ్పినవిని

వాంరువిస్మితమంత్రమంతూగ్రవాంబుతిగిసత్వంబుదవ్పతవత్సరె నిబాంమ్మునినధర్మ

దమ్ము పారవితంబాయి నె మక్రూతివైనతంబుజెసినంయుప్త వశ్శతివనినవవంతయ్యాం

వింబుంబు కౌశ్చరప్రాంరితవావ్రతయుంరును రతెరంగుంరు ముస్నయుష్యనినమె॥

కం॥ ఆవివాసరవము దప్పక। ర్పవితపసుదంపతివినవ్రతవతవ్రజుగ

మ్మితవబనవ సుంతరిరఱ। సవితెరుపంబునను సాం కుసమ్మతినింతవా॥

కం॥ నిల్చిరు పళ్ళందున్నారొయితి, నే వానివంటగు బువనిన వేడ్కు నిసతాన్.

లాపళ్ళుకిరు నివి పె నంయాపట్లుల్లు నిరు గుడెంబ నవిరక్షసముల నన్॥

వ॥ వారుడును నత్మ నివ్వసత్వవరాయుగాత్వంబునను నవివిస్మితుండై సంమోహితి సత్వ్వం

ముందుగాం నిన నినాం వింటాం మింపశేము ధర్యలుంగా నతలవాయు మానం బుకైసి పోవ్వ్వాని

నెప్పుటియుయుప్పన్ని [illegible] శ్వేరు పావి కింబుడియు వనుపోయివచ్చినవె రంగంవయిలుజొప్పి

ంతు వనిం బాంవిీంయుబి మత సుఖంబులను భవింయు మంరెనని కత్తిసెప్పి వాళయందు

వెంతియున్నిప్పనియె.

కం॥ మనుజేన ధర్మావత్ముం రుని నాలోచింతు సుమతిసమృద్ధవత్ము॥

రుంమనేమిత్సంతుపలు నయమతి సవాత్సమ్మాదె వృతని యుడుకుంయలన్॥

సీ॥ ఆత్మనివేడ్కు ధర్మవత్మునతను శక్తి గలదుగత్తిన బరకార్మియగుట,

మందెల్లంబు గావునవె రవె ధనారత్యంవ రవె సుఖము,

సలిత గారాము నిస్సగరు నమరింపాం సము ద్రవత్ముండున మ్మొదివ దనతు

కైవల్య పరసేవ గగాహె గావున దానివి సభినంప దగున వనితి,

మ [illegible] వినవె వెలెగాంటులప్పని వచ్చినవర్భ కొంత్త వితువ దట్టి వాండు,

వరుణి దాని సెమ్ముదాం విత్తు గావున యలగాన్ వాండు సూంతె సవ్వవంము దయ,

కం॥ ఆనవ్రదు [illegible] వాగుం తాముని జెప్పెరు మూ ప్రిథ్తి మాతున తరిగన,

వెను తఖ్ఖని పట్టుకుని వరి [illegible] జును వీరంగ వాండు నగు లుబున పవి తనింతె న॥

శ్రీ తధబు ౧ శ్రీ

వ॥ నెరం ప్రాం నిర్వసాంయుంబును, నిహాం మతంబును, నింతను శ్రేతరవెప్పుదనరియు

[illegible]ని యుష్మ్మయని త్ఫుంట్టై నవాం దుర్వర్షాబుంత నురాజు గలండు. అవనితి,

ఇంపు రెట్టింపఁ దారావతింపు నమృతము గాంచి దత్తియును నను వారు మువ్వురు బాం

ధరూప లావణ్య కాంతి సమన్వితులు గలరు; వారి యందు నను రత్నంబు గ్రహయోగంబున రా

జ్యంబు సేయుచుండ నా లగ్నమంబున వసంత సమయంబు వర్తిల్ల ౧ వ॥

మ॥ మలయామారుతంబు సహకారవానిలు సౌ కంగరంగా

త్పలవాంబుజరగంధవాసిత దిశావక్త్రంబులై తంచలసే

తలఫలపుష్పత్రిలతేరసప్పురదనినాదంబులై తెలంగ నవనం

బులు చూడ్కి కింపొసంగ వసంత వాసరములన్ బాలావలిన్ విభ్రమింపఁగన్॥

వ॥ ఇట్లు నిరమణీయంబైన వసంత సమయ సింహంబు శిశిర సింధుర కుంభస్థలవి

ఘట్టన విస్ఫోటన కవితాభ్యాకార నవ మౌక్తిక విలసితంబై, మానినీవలాంతంగబుద్ధి దారుణ

ప్రచారగాంభీర్యుండై దర్పాధ్యక్షుండు నాటుదె వత్తయు నవసముద్ధియు వ్యాపనం

బు వ్యసంతంబు సేయుచు వత్సరాది నూతనంబుల కిడింపుచుండ నించుక శిఖరమునదేవి

వక్త్రాంబుజాంశ బ్రాంకంబుల యందు వరమూర్తి దాసుందరంబై వరగుచుండ॥

గీ॥ దాని తెరిగ్రంథుపలంబున వగను వేగరుదేంచు తరవముననా ధ్రువరంభ ఫలపుష్పదరవిపికిన,

మారు బ్రాగంబు గమిని ననువిరుల పరిమళలతయరద మునే రజాన విభ్రంబు,

వ॥ దాని గగనపరివృతంబై సింధురవిని నక్షత్రపురంబున కుంబుద్భవన చ్ఛాయ నిర్మలస్వ

చ్ఛత పర్యంతంబు పైమూర్తి నిరాళి తన యున మైత్రియు లంతేనంత ఉజాగన్మవ

దిపతుండైన సూర్యుండు దక్షిణాపథంబు ప్రవేశించి భాగంబున తెయగనుం తెనంతపు,

కం॥ రజనీరమణి ప్రకరము గల సాపన్యాభ్యాస్యాలిత దిక్ తైరవలక్ష్మి

వ్యాజనింపుచు పంచ్రుండు సర్వజ్ఞునానందముండు ప్రభుగా వరుండుదయించెనే॥

వ॥ ఇట్లు శయించిన తాంతిస్థిరవర సువాను కాంతిమై చంద్రికా కాంతిలాలిత దానందమయ

కరంబుగాను శాంతుండు వసంతసమయ రామ్యులంతరింపఁ జూచునట్టి యువ

సరంబున॥ —

కం॥ ధారాపతియును దేవియు నారాజవరుండు బహువిధాంగజకేళిం

గూరి సురతార్జితశ్రమ మారఁగ నిద్రించి రమల హర్మ్యమున రాత్రిన్॥

వ॥ మధుపానసమయ సురతశ్రమ పరిపూరిత గాత్రంబులై నతలంబున దేహాంత

రంగత వస్త్రంబు పనయించి నిద్రించు నయ్యాధారావతి నగరంబునందు చంద్రాతిర

గాంబులు రాతిస్మేర కసి సర్వదిక్తటంబు జేదే సుమతి పతి దేవులు కాంచు డెందంబున

దేవ సహింప జాలక పారలు ఘస్తుం వసంతశ్రీ పురంబున ముండియున్న [illegible] నివత్తమల

దశ దిశలం దర్పణ సునిశిత బహువిధంబుల నిశిరూపబాారంబులు చేయుచు వెంతియు నర్క

రాత్రి సమయంబున పొదవులంబున మెమ్మెయు దక్షెం గుతెంబులు జి॥

గీ॥ ఆమల్లికాంక దత్తయును దేవిం యుండ సుర క్తయ్యాదయు తగుచు రాజవరుండు(

రతి సుఖార్తియు గుటు రాజంచు షుయలు వియాసంబు వర నవతియు నుసఖులు నలను

వ॥ నిశ్చల్పిజన ప్రాకరత్నయంయు కర్ష రాత్రిపాలయంబు దవ్విమైలు రతంబు

చెనాగతప్తియు కట్రింద జతిరంట్లై నయుత్ర లుపల ధ్వని వినికతమలస కూ నంబు

నైన తరతమలంబులం బూని వేగసిన బాల్యలుతి మధుపంబులు శిరిచె నని సాహా

రవంబున సంగ నాత్ర సింపఁయు నెష్టతెరంయు వచ్చిన నిజ వల్లు జాతెదురుల నిరూఢ్ని

నివచ్చి శ్రీబంధు రాసంబున ప్రతిరింపఁయు మని విజనంబులు గాల యుంపఁయుచు సంవరాత్రి

నైకంబరిగె నని తక్షె సక్షిపాతులంత మయ్యప్పు దయనె న వ్విరి నగరంబు సుతు పూరం

బుచె ప్పుముని నహానిశి విశ్రమ సమ్మంత్రి యుండె॥

తే॥ తలపగనేల బలనమునాంగెబాప్ప దుధిస్థమాంత్రు గరపల్లవముల [illegible]

సరియుంచి పొందెత్రనటుంయూ। లలనయిమె శ్రీరు సౌకుమార్యలచితాంగియగునా

కాంతానవశ్యంబనలక్ష్మి ముఖ్యముసుజ శ్రీలు సలాపురిగ్గి మార్యనక [illegible] నా

వనకెంజా నిపుణు [illegible] రను పాతిఖ్యంయునియె నూరతము నశిలనా

త్రయు ౧౧

గీ॥ పెతుసంశయముయిచ్చి దింబచెప్పితి। వసముతవివ్రతివటుతవ.

పొగరఖాల్లబుద్ధియుంకెతతవియువకరింపవలయునవని నాతా॥

సీ॥ పొల్చునెవ్వనియుశస్త్రంపరంతలకేమునతునాగవల్లభుంతు మృగాలయముగుయు।

పొందుదురెవ్వని పౌరుషాంవివేశగంధర్వతిస్సరణంపవెపృతు।

వలతురెవ్వనిప్రతాపంబువినిలంకాపురాంతరంగసుఖ శ్రీరామచరితయుప్ప

నెవ్వనియొరాజయోగపరంభ్రితితమునయుగన్నవెల్లలయురంశ

నెల్లభూములయందునెవ్వనిగుణాలు। వినగవరింపుమరియు విపుతకెన్న

నట్టిరాజువివ్వాయంగాశ్రీపతియశస్తేముదనగలట్టితిప్పిగింతు॥

ఉ॥ ఆవనితబదషుగ్దవళ। బనునాంపదుమంత్రియుధార్త సాము తా

యుతమతిసత్యాంతవిము రావనినవినజేసిమూరతము త్రిప్పలయి

శత్రుజయాస్తురసారసప్రపులంవలంతెంత్రరిమూర్తు శూ

రపముక్షువానినింపనరురాజ్యశ్రీరంబునపెట్టివలవెరానే॥

వ॥ ఆరాజు తారాంగనాపరివృతుండైనశశాంకుండునుంబోలె నిరంతరంబునుహాం

శాజనపరివృతుండై మనోజ్ఞవరసాసక్తుండగుచునుండ నొక్కనాండు తత్కాలంబునను

మంత్రిప్రసంగవశంబు వెూనేతుర్గబలతవియుండై రాజ్యంబునతెల్లంబావనయొబుతయు

త్తయుండెనంవ॥

గీ॥ అతఁడు మంత్రివరుండును వనితి రాజు యెన్న నధికతాము మనుష్యదనుజ రాజు,
నామమాత్రము యెన్న నను వార్త విని మంత్రి దేశికుండు దురితహర్త మెంచి॥

వ॥ బుద్ధిమతి యెన్న భార్యతోడ నంతయు వృత్తాంతంబు జెప్పి విచారించి యాయశ్చర్య రాత్రి
సమయంబున వెడలి నిరంతర ప్రయాణంబుల వెడలి సముద్రతీరంబు చేరి సుపర్ణా
ద్వీపంబునకుం బోయి యెదిరి నిధిదత్తుండను సార్థవాహకుమారుం జెలిమిం జేసి వానితోడం
జతిఁ జెలిసి సముద్రమధ్యంబునకుం బోయి యందు తన్నిర్ణాప్రదేశంబున విమలస్ఫ
టిక పర్వత శిఖరంబున నుండు వెనగని నవ విలక్షణంబు మీద మధ్యరంభయంబున వెలు
వడిన తల్ప వృక్షంబున ంబోకె విద్రుమస్తంభ బంధురంబైన విచిత్ర రత్నాలవాలవిరాజిత
జితతంబైన సుపర్ణవృక్షమధ్యంబున మాణిక్య పర్యంకంబు మీంద మూర్తివంతయైన
సముద్రలక్ష్మివలె [illegible] యుండు వెలుగు కన్యకు గాని॥

త॥ వరబాహుక్షిబ్రహ్మబంధుర। సురుచిర నీలాలకాంతి సుందర వదనాం
బురుహాప్రభా నిభవతాంకిత దరహాస విలాసినీయుక్ర మహోత్పలగంధి గానా॥

వ॥ తనివిస్మితుండై యూరకయుండె నంత నక్కన్యయు వీణాదండంబు నందు నరతాళ్యంబు
జ్జాని వాయించె॥

శ్లో॥ యదు రామ యమశ్వి కోశం స్వాపం ఉపసౌరభస్వయాంయాది॥
యామంత్రప్రసన్న నియమే తర్జగుప్త రాయత్ర పత్ర యః।
తే హాభవిష్యాంతిత స్వత్ర నసు భాషుల ప్రరాయది।
ఆవెలాంబ తుసుమాం నాంబ అత్రయ్యమువి నాంతద్వా॥

తద్గీతంబుల యర్థము॥

తం॥ ఏ తాల మే వ్వదయిత్సానిశి ఈ శేషము గజ్జె సి పాని ప్రాప్తింపగలం

రాకాలము నాంధ్రక్షము। బల్లాతకపాణితాలంది కుంబడి చనుంబాలు చన॥

తం॥ జానులను బాంము జతర్లము। లనవరవము లానివెల్లా లనచ తివములనె

చనుం ఫ్లఫ్లవమ్ములగంధము లుంబు వెనుల నవరవ్వములను తవ్వాంవెన॥

వచివె పాంత్యగా తవితంజె నగ తంబు గ్రావపాంమృతంబు నరిం తవర్ణం తంబుతూన

ంయ్యిం విం యు దృశ్యంబైన వాని పొవ్వు తాంస్వరవనిస్తు యంర్తైయున్నది మూర్ధశరింబూ

చి నవ్వు లుబర్బురుంరను తకైలపనాంయు నుంతిష్ఠనియె॥

తం॥ జ్ఞారింమేలవిస్సి ముంథవ। ంమ్మిదవిశ్యుపనెఫ్లకు మెలంగునితన్వతయే

మదిరంగునసోంయొవ్వరి యుతితనతులము వేటునది ంయెంయ్యదియో॥

వ॥ అని తర్కద్వాయంతు నవ్వు లునుంతె ననుతూలపవనంబు నంతొసి కలంబుతనతప్ప

రంబువెరి సాంక్ష్య వాంపాలుంతు దేశ్నదని వసవాతుర్ధి గ్రవాంబున తుంబుదియు। తృవతృ

మ్నంత్రై సుఖంబుంతె। నవనివక్త్రంబంద తకాలంబులంతి గర్భద్వని త్రమ్మారవనగృవాం

బునతువిల్లు నంపతమ నాన్న॥

కం॥ వనమంత్రి వాసి పోయిన గనిశము దుఃఖమున బూంధియూవతుము కుతన

జనుదంచెతలెనను పంయును నువిని। జానివానందానంద్ర ర్థియునక్క వేముంతున॥

వ॥ దేశ్నదశరింబు లపింయు తునియుం దంద గౌరవింపుతుని భ్రై యుకర్ణంబును నెవినంత

పంవెలాషింపి నన్నను రాజ్యంబును నీకు ఘుంబంబును విదితింనతుంబు దగునే

యునినిసనతంతిష్ఠనియె।

కం॥ దేవా వృత్తుంరమై యోయసెవింపును నెఫ్లగాన్వ వేష్టి సెవనసెంయుం।

గావెంరిపోయిలు వశ్యమిన వనరగాన్న వస్నాంతు నకుపమవేజూ॥

తే॥ అని పవితిసాలు శ్రీంబున తనుఖూచినది వ్వతాంతంద నివావగపెం

హా నరలోక వర్తింపుచుండు ననుపమితలావణ్యం తే హృదయస్థ నరపతియునా॥

శ్రీ॥ లలితాంగి యూతు ననిసంతసంబున నన్నె కార్యాంతమెన్న నపుడు తాదె।

వలపు పూర్వమున్నదై తా జన హృదయంపు మన యూరివిని నయుం తజెపి॥

వ॥ యెుండుయుండు మమ్ము తన రాజ్యభారంబున తనే ళ్ల మంత్రి వర్యుని నియోగించి తా

మా తుతు త్రైయమ త్రయందు నవరతింపు తిష్టై లతా నన గా ఖ్రామపురంబు లు గడియలు

శ్రీపర్వతంబున మంబు యుహాంశల్లె యుపెట్టి నమహా దేవితి నమస్క్రరించుతనా

బట్టు తనుము నీం ద్రుండు బాలికి బయి ననతంతున తుబ్లై తాలు బంధుకుల నని జెప్పియును

నయించి లక్ష్మీ తమ్ముంద గుసార్వ్య హావాపు సుందౌ గా ద కలంచె కి హౌ రామ్మ నినన్ను బెయు

దునని సముద్ర తటంబునకు శివ్వియా సార్వ హావాపుం డుండుమని తొంతంగలం చెతి

హాయి జలమధ్యంబున వైదూర్య రత్నాంతరంబులయిన యాయు తుంగ తరంగంబుల

నడుమ॥

మ॥ పవిలసంఖము హంసపాంమమును సుప్రదారుత్భాగంబునన్

విలసన్నూత్న నవరత్న తల్పము పయిన వేశ్రార వామోదము

బులనాదంబున బాడు తన్న దరుణీం బూంచె నజ్జుగన్నూపా

నాలితో దార విభ్రాస విభ్రమ విభా లంకార నామోద రినా॥

శ్రీ॥ ఇట్టి రూపము హామయుట్టి తైజస కాంతి। విభ్రమ ప్రభావ విలసనంబు।

ఇట్టి దివ్య కాంత యెు లోకము నగలదే యనుచుయు విస్మయోత్తు వేసగనంత॥

వ॥ అందందనిరవ్వి తుల్యంబు సేయు। తగ్గరియారయు మన్నయాయంతి లలిత రా

గాయతంబుగా విచిత్ర పదమూవి కాను బంధంబుగ వింబ ఖునయించి తన తనప్రత్తే

పర్యంక పవితమై సముద్రంబున మునింగ నా స్వరూపంబు ందియునంకై కుంటును -

దాని పట్టనము నుంగదవింది॥

తే॥ జయ జయ భగవతి దేవి విహారి। శ్రీయహరి ధీర (శ్రీ) పద్మాక్ష రక్షా కృపయునన్।

దయ జూడాలి యారల తాంగి శ్రీయు మొనరగని మన్నా నాయు భక్తి వయు దరన్॥

వ॥ అని లక్ష్మీ ప్రార్థనంబు జేసి యుపొంతయుండా సత్త మానసుండై సర రత్నా

నకాదూనలంబు పొంతంబుసె యుంపలంబున పాదుసుంబుపై నతి సాంపాం సుంధ్రయు

కృష్ణ మునింగిన చెూంపునేయురితి నంతసార వాతయుంతతంయు తన్నుంబాసి పెని ప్రక

తు దుర్య భక్తుండ్రయా తాంగపాణివలన నవనివృత్తాంతంజరింగి తద్విరహానత దుఃఖిం

చె తవ నిజ స్వప్నంబున తుంబాయి సుఖంబుండి నంత నవ్య॥

తే॥ దేవ భయుండు పార్థివన చిత్రము మొప్ప గవాయియాయునన్

తేమునుభయి తాంచెమున దేవన మారగా రాజితంబు పొం

పూంధరవి త్రవయి సుదలావ నిర్మల పార్శ్వమావి వా

స్వైత వమున్నై బెత్తంగ దరివెన్నక నట్టు ప్రరంబు నెకృపాయానన్॥

వ॥ ఇట్లు గాంచి ప్రరంబంత రమణియుంబయున్న జనసూన్నంబైనయు దియుని

విస్మయంబంది యారాతనన్నింటు వేదతుదునని తిరుగు నూనే కృయొత మునిపుయుం

చైనది లాగి పాంబునంబు తనత పర్వంతంబు చూచి నయు నిలయల న్నతన్నదంగాంచి

తే॥ లలన ముసుతితిన వస్త్రముగ్రాయు లక్ష్మి ముఖాంబుజము వనదుండై యూచెనన్।

నవినము భవిరవారం జనితముగను వవ తమ లక్ష్మి సూర్యుడు దుర్వెనన్॥

ఆ॥ అతియును నంవేమెు ల్లనియు సానర నారాయణు జూచి విస్మయుం

బుదనర నివతృత వృత్తదు సుప్రాంబు తేవే ఘటు దు పత్ర పత్రిసం

పద తుంబుందుగాం వలయాబ్జాం సురయాంత నిలాసలక్ష్మి జూ

స్వము దను యుంతలంతె ను విహారము రతి/మతి స్వనంబు నన్

వ॥ ప్రశ్నన్నవే షంబు రాజ్ఞి వచ్చి నంయు శం తేమందు గావలంయు నని నిష్ఠ్యయుంగయు

నంగ రాజ్ఞ్య ప్రసంగంబు లైన యుంగంబు బులతాం మరం జేసెంగ లజ్జా తవి వియుబు

యునవని పర్ణింతంబు ప్పె నునిబ స హార్ద్రంబు లానరి లెపెల్లన యారంగ మన ప్రతిహా

ఖనంబె యుంగ నరిగి నా హూంబి ఖన్నంబులు నిఖంబు గా నేరింగి॥

తే॥ జూనివతం పాస్వేహ జూ। లాలం కృత మధుర గాత్రి యెలు విలసితైన్

లీలార ప్రతి బింబ మ। జావేంకుత హావిలాస జా సురలవన్

కం॥ ఆ రాజు ప్రంగ పునిత వారి ఖవళ నంయు న మంబ్రు వర్తిత హంరా

స్వైర విలాసిని గా జెంపార గర విసంగ మంయ్యె నంయున్న రుచ ర తున్॥

తే॥ నవ సంగమంబు లైన। యుష్ణవి వియు బింవ యును లజ్జ యును తిగి రెల వనేలా

జవ్వేంర దార్వ యువగ మత్తై। వివిధ తహా తియుగు వివే తము జే యున్॥

శీ॥ లజ్జ యు జ్జిగింబలవి వారంగి యుటున్న నింయ విహార వేప్ప్రతు నిత్యముంవ

గి వత్తైని నవె తృశ క్తిత్తి ష్టి ఛమర్తుల మనస్సు మెత గవలంయు॥

తే॥ ఆ నింయ కృష్ణ యు సెప్పిన। జానవి ఖ రెంరంబ తియె నిట్టు సమ యుమ రములె

నొనరింబి తామతెవి। వని యోం జూవ పార్వతంయు లగంయు కేతకుల నరస॥

తే॥ ఆరింగ నావి చెక్కా। వాన్న యాంత రాజ్ఞ తైనంయా వెష్ణు న మన్

బావి తన్నే త్తిం బవరా। రాలంకృత యు కుచ బంవ హారి గ్యం యెన్న॥

వ॥ గ్రాటట్టు వితల్పరవా వంబై నిర్ణమంబైన సంబాగమ్ము యువరు లిద్దరు నువరింవ

యుంత। నంవ నయున్నంవి తృష్ణా భర్త నా॥ రుయ నశ్శేమని నేంకన్నిపిను లమంప

వంబు నంబొట్టంయు సుఖా నష్టు నేరవి పోయిన నర్హో స్వరుంయును నఅత్తిమంతై

ఖడ్గంబు వెలిశి ధరియించి వానిపై నతను కుంతంబు వ్రేయ తాలాతాలుండైన

శ్రీరాంపసంతసుం డను రాక్షసు వాతంబు ట్టువలె రామాపు గ్రస్తమై నిశాంధకారయు

నుంబిని చిందయు న్నెంబు నాన్నిపించగాలా వారంబు విప్రనంత సముద్రయొ వాంతు వయ్యె

వి సృజింగిని యు : ఇయ్యుంచౌ తుంయరి ఖడ్గంబెత్తి వాని శిరంబు వృంతంబు ఫలము వలెనె ఖండనం

బు సేసిన॥

గీ॥ వాని తమ్ముడు వలన వని చనిపెల్లివెవ్వ । సాపమెంత వితాంతిస హితయుగుశు ।

రామ మున్ను ఇట్టులు వలన రాక్షసుండని వ్రాలె । భరతవిపనిరతిసహవంబున వనత॥

వ॥ ఇట్లు పెల్లిభవన వృత్తాంతంబంతయు నెరింగించి నిజేశ్వరుండగా లా రామను వ్రా

కాంతశేనుం డను వాని తమ్ముడ వ్యాగాంతపతియు నుభానవాతునె వేరు వశ్యులుం

గలరు । ప్రభు పరివృతుండై యుస్పప్తాంతంత్రి ఖాళిలు వసము తరుంబున ననున్నదనాకుర్ని

ఖిండు ఖండనంబు సేయును । ఇట్లు వర్ధింపబుండ వెంకన్నా । డు వృష్ణుపమురశిర్నాడు

శరీరపుత్రంబునందుప వసించి తనతూగు వతయు న్నవంద్రిలు నుపవసించి తత్ప్రకృతి

పీరు తుండై తూపించి త్వష్ణపదుర్ధనులయుంచు నిన్నురాక్షసుండు ఘాత్రింతు మున్నదన

ల వరింపంగల భవానిసాంపంబుయుంగనతియై నయు నర్కలేతుండు నతుడక్షయైనప్పు

డయారాక్షసుం బంపిన నను సాపమోక్షంబగునని యుపదేశించిన వాడుగాంవున నేడు

నీ కతంబున రాక్షసుండనైన నాకు సాపమోక్షంబయ్యె । నా విద్యాధర పదంబున కుంబోయె

దనని నయ్యంబరపథంబున నరిగె నని యుపదేశించి తత్పురోహితంబు సహాయంబుగాం ద

యుండ్లెని॥

కం॥ ఘన ఖడ్గంబు నపవనంబున నతుడు । నను విడు పరిగని యేచెనిసాంతింపుం

బాణనరింపవైతు శిరము లుపునము లరిగి నవ నెనుము సలువ విభుని॥

తే॥ అనినే దేవతని సంప్రార్థించెనతే మౌని నిష్టే ధరుణి దైరణి మునుతా

నను రుబరాంతార్పణంబున నని నమ్రు గ్రతింపఁ బరుండెనని రాజవయు నవ॥

వ॥ మరియును నెంతప్రాణముకనతత దవ మధ్యంబున బంగారుసరసియందు నీరు వృక్షంబు

లసింయు యుంయు శర్కదే మంథయు భావించి యేతుని మునింగి తనపై రోదనార్పణంబు నందిగని

తనకిష్టంబైనవిధంబు కరునని రప్పించి నిజవృత్తాంతంబంతయు జెప్పి సకలజనానందం

బుగా నా జనపదస్థుడై త్రియాలాభము పొందు భవంబున రించెను॥

గీ॥ ఆలవారంగి యంత నమ్మెను ముదితమములు బచ్చపెరిగి దివితి బహుదలంత

ఆ ధిష్టితము మెనింయు నరుగ వెలయు నిజ విద్యమరవి గగనవ ధ్రియంయు॥

వ॥ మాను హంసం యెలాగంబున జూసి వనవిశార్దర విద్యమరవి విత్తిం బానెనెర తున్న

త్రింయం బాలయంయు శర్క తేతుం తమం బానంవ తం వవితపార్థయారతింమున్దై పోవా

ద్వనంబున రింతె నం తయుత్పవనినంబునంబు విధంబు వశిగివని గుండెయున్న నతంతు

చక్కుపతు తారజుం బెప్పను నెంగతి సతంబు నంబులు విస్తారంకుని బతులను

వి తని జైవారుం దుఖిత్రము సేను నతిష్టనియె॥

సీ॥ వనము స్నానాల నవరలాకి వనము చేతూరత పరికి జెతూరె నని యొ॥

దారి నాంటి తింయి వగ బురం తవేమితి బాగితి సంతాపంబు బాందెనేమొ

యరాంబు సాంపర్యత్పసుంత యయు మరి పాలన యున్న వి జె తునింయున్నారు

గా వ్రననవ నిరాతతు నోరి యవిష్టినంబు యునుతెం థవమవిశనెమొ

తెల్పలెను ప్పవేను శిఘునెవశికైన మంరగా తారకాంబు మనుజునాంధ

యుక్తి బుద్ధిదలచెం మెయ్య విచక్షణ యుని వానికిట్టు బనిమె నృపతి॥

గీ॥ రాంబు బాస్పభావరానిమూర్ఛంవయు నట్లు విస్తారం వయువని బాంరె॥

సఖి లతాళన్నిసి శ్చింయ గుని ంతనివనితి। యసుఖుపల్లవముని నవనము నామ్ము॥

వ॥ వధూశిరశ్శోతా॥యంబు ఘృతైనని నతిని శోకాంబుంద వృష్టింద్రి వృత్తంబున తుంగా

వినశానివ సుతంబుయి వట్టుతుని వస్తునెరవాంతి త్స్నివము॥

— తశలు 19॥ —

సీ॥ ఆవనిశంబు తతేధింయుంయు సంధియయిమె ఫ్రోయు గలుగునాతేంతయుతసుతవిసుము।
పాంశాంబి నిశివసాన్విమయేతియుడు బల్రాష్ట్ర గుండుగలంతధిరధ్నసు(తు।
తప్రుత్రుతై శ్వర్వతాంకుగ్నాక్షినిహారిసాన్విమనా బరగుసు బుగతినతు(ము।
లాంవగ్నావతియుసు లత్నాగావతిగలుకుత్రైయు తన్నసాంవరన్వలత్న్ని।
యూవధూలలాంవు యూంత్నే శ్వరునిబాంధి। పాంర్త్న్యవతులమోవనంగ బావి।
తేవిసతిరి సురతఖినత్రుంసు శ్రనిధ్రు। బాాంధవపతియుని ధ్రుబావమనంత॥

వ॥ ఆాకాశంబునుంజే రియుంయు మరనవె గుంఠను జెవరు ంధయ్వంతింజెరి వికవాం
బరంబైన బాంయుజుయున త్రైశంబునుంబాంశి కామాంధులుండ్లులత్తియుంత్లె వానినేత్తు
మెనిపోయెనంత ప్రబాంధంబైన వారిసాన్విమిమెయితెనిన ఋషిత్వజ్ఞలన్నరసిమన బ్రాత్తం
గాం నతవియోంగమలూర్తి ముండ్లై శైత్ర్యమువాటుాంత్రంబునను ందలసె॥

ఉ॥ శివనితాలలాంవు సుగుణాంన్నతమెక్రధసున్నశాంన-
నవిలసన్నాభాంబుజుముననెత్రైబూంతతయున్నబ్రాహ్మము
పార్తిపె ఋంగవిత్నార్తి గెమయిన సున్వేరపింత వెరెన
శివలనెట్లు వాగరె మల్లెత్రగాయంయు బ్రాలాంపనిబాయిరై॥

వ॥ ఉన్నత్తుంయునుంబు వినఋవితు(యంబాాయుయుగాంవూంధు లుండ్లై బంధుమిత్రులు
నంబులబన్నుంబాగావి పాపితంప్రియుండెనష్టిపు నాలవంబుంతనే సాంతరంబు వైంచు

నని యెుఱ్ఱుని రారె ॥

తే॥ వగవగ బడి గమురొంగ బాధగుమమ్ము । కు నమ్మవ । గుగ్రహంబగ్నియుబునే ।

బుగవు నరునతు నరగర్వం । బగు బ్రాయజూనని యెాంగమున్కంబ దగుహాని తెలనే ॥

వ॥ [illegible] శేషాంతరంబు నిరంతరంబును వితుగూతు చె తు । క్షేత్రంబు ఎతుంబుని యుక్కుశ్రీ

పతురుం త్రైశ్వాలు బ్రూనరుం దునునై యెుక క్షేమంతుం దైన పద్మనాభుం తమని ప్రసన్న

హంబు చేసె యుతని బ్రాహ్మణ వంబరమానంబు దన పాండిత్యయుం బువర్తిం యుతునిపాలయి

కొలను వరి వటవృక్షంబు త్రొంవ జెట్లం యుప్పుడు పెయొంగి పతి ప్రియాంగ నాళవృరుం

కై బంతింప్రియుండె నంత ॥

తే॥ ఆ వటవృక్షము నిలాచను । గా విలసర్వంబుగాంచ ఆవింగుము కొనంగా

గాలింబి గద్దువేసిన । జీవంబరబు పడె చేష్టచ తింయుఉరగంబునే ॥

గీ॥ మొదలి గూరవిఘము మోంగూడిలాంబలు । గ్రుక బ్రాహ్మయందు గారెనవియు ।

నవతు నావపాపము రంయు తమ దిబిజీ । వంబు విడిచె విప్రముఖ్యు । దవలు ॥

తే॥ దైవము వత్సంబగుటయు । వాని రంయె దగూడియున్న వస్తువద్దైనన్ ।

పొందిన సర్వము విపరి । పొంవ లభమై చెదు ప్రయత్నము దివిఫలముగునే ॥

వ॥ ఆవిప్రుం డుగత పాలనుండగుటనే రింగి సమగ్ర ధిపతియై నపద్మనాభుండు సాక్షియై

నవన బ్రాహ్మణ్యంబుం బాయు విప్రుండునే దెట్లు నయునంబుగు [illegible] గవపాలకుండయ్యె

గావున నిన్నుంబూరు ధనన్యాయంబని యాత్రకీంటి ప్రగ్నాపూరింగీంచ నగ్రహం

బు చెరు పడిచె నని తశ్రచ పృత్తైహాయుండు వెండియు నిట్లనియె ॥

సీ॥ అవనీశ యూత్రక్షహత్యయె వృరిశగు నవప్పి । దు వినియు నిట్లనియె రాజు ।

తో శ్లోకక వెసి నబెష్టా గెవం దుగదయ్యురగము విఘలాంబలాయి మునిండయు నా ।

। కాంక్షనవపరాధి గాంధారంగయునదియు వివేకచేష్టమైనయుష్ట ।

ఇయ్యాంమిఘంబెరిగి రంతుంబున గానివత్తైనవింయును బాపిగాబరయనిజవలె.

పరగస వ్యాప్తిపతియాం వల్లగామునని కి రిరిపరమ్మానమ్మి విఛారి పెక్కవెం ।

వనినెరుగక చెప్పినమ్మానవృంతు యెవ్వరెంతరిపాపిగాయురుతలచింవలె॥

కం॥ ఖ్వీ వాంభఘలంతనివలపాంవతముగ చెప్పుమనినన వృష్యుంకై

ద్రె వరులైన వరుగుఘంయులను। భూతలపతిమరియొవేను కబుయిలరయువలనవే॥

వ్రతలు ౧౩

వ॥ హానింబట్లుతునిగురు యుబుంబునంబట్లు తునివచ్చునెర నకెం ఖ్యాయింతుశతకచెప్పె

దనాంతర్గతంప్రమనియుష్ణనియె॥

గీ॥ వరెక్తేము. రనగ విస్తృతబలురయో। ద్యానప్రశంసుంరవనియమువలవి ।

ప్రతాపవశిష్ఠయుష్టతంబుగరాజులమ్మానసంబులయాంబుమందుబుందు॥

వ॥ ఆరాజు రాజ్యంబునందు రత్నరత్నంతను వేశ్యుండు నలంరవనితిరూపల్గావన్య

వారుయవ్వనికుగ్గాంబులుంబూగరలేక్తనవరవనింయునుగూరురుంగలవక్షమ్మనమ్మ

విహారంబుగానర్తింంలనరాజులవలనబయంబునంజేసి విహారంబునిసర్జించి

వర్తింప్రయుండెనంతనెంక్కనాంటు॥

కం॥ ఘోరుండాంగరవునతు। జేరిన వాదను ఘురాత్రిబెచ్చె రవరవెన

విరవరుండు వరక్తెదుఃకు ఆరంయుగూరబలు యుదుఘోరు నరెసెవననుయువ॥

వ॥ జ్ఞాట్లుస్తెవద్రుండునువెదలివాఘోన్నవుంతునను, నిష్టబ్బులఘుసంబారుంధునను, పాం

శాన్పేవలపనపరుండును, వికృతాకారుండునునై మరియు కగాంతుండునుంబావెవృథా

మురుంలై. ఘశిత్తుండునుంబావేనుస్పరూంతై ప్రక్షిప్తుండై ముఖమ్ముండునుంబావే

సంధిక్షేప తుకఖుంక్తైయు విసదుండయిన నృపతింయుం జూచి వే ఖువంబు వలసి సర్వ

స్వాపకారక ఖుండైన చోరుం గని వే వ్వంద వింత ప్రాక్టై త్వద్రం బుచి యెదవని పవిత్రిలాంధు

నవార్వ ఖుంబు గనేను పసుప్రేశ్వుంద నే యుయెనినయుం బుచియెంబ నీవే వ్వందవనిన నారాజు

వానిత్పున్నియెం॥ నేనంతేని ధన వముల్ననిత్శనంఖునతుం బుచి యెడవనిన వాండునతుం

ఖూపెదరమ్మని పురంబు వేవితిం బుచి దుత్తునిపోయి వభియింపంద లారాజు యెు

త్వనైశంఖ్యయుధనాపకారి యై తానుత్వధన పాయునిశృపాంబు తెల్పైనంతత త్పవాం

బు వేయుచునెవది వబ్బి రాజుం గని యెుం వయు నెరింగింటి వీడు విశ్వాసపాండుతుంటు

నవిద్యాఘని యు వవలని పవితినవిని నెరిం తృంటు తవనగరితింబు యెు నంత ప్రభావ

సమంతుంబున॥

తం॥ బలతవిభులయిన ఖయలనే బ యుర్వర రక్షింటి చోరుబట్టిగ బనింటెన

తవివనమతోసిపాండుసు వెయువతి తయస్సంబు తెలిపి వక్కాడు రయెన్నన॥

తం॥ వివసుంక్తైపట్టువ దుఃయు నవనీసుడు వానిఖుంపు మునిపనుసు టలునే

ధైవ ఖాంక్షివైన్వతన్వత॥ యునిరఖపోర వ్యతఖుచోరున ప్పుతు చూచె నా॥

వ॥ వరరసము వెదవిపెట్టు రక్తై సితక్షింగు రద్దైన వానింఖూలయును రాగంబూంది వంధి

పాలితింబునియున్నియెం॥

తం॥ చోరుడు విదుడు ఖయవాం, కారుతీదడు నాతు వరుడు గాబగు సెరుని

గాశివరియింపె న్నుస్సు, గారవమునేనెల్లా జంగిగా నైమువనినే॥

గీ॥ అనిన తూంపుప యుతు వినివంద్రి రాజున, తత్పుమిత్రి కాముతనదనిననుబు,

నదుగుపుంయనురాజు పాపసంబు గాగాంని, వైప్రాపియును బు నిగ్రహించి॥

వ॥ చోరుం గావుమనుచు వచ్చిన పాపతరర్గతవ॥ నవ్వు వత్సంతవని తవ్వదత్తు

వేఱలం బ్రోతిలి తోరణంబు ప్రాప్తం జేయింపి నవాని నెఱింగియు యజ్ఞ
తోరణంబాయనేం పతవతనుగ మనంబు సేయని ద్వయంబు స్నానంబు ఫలంబున
సాలంబునం బూర్వముఖుండై యుత్తరముఖుండై యొప్పె నవ్వర్ణయుక్తుండగు నం
బు వేసున్న వానిం జేత వత్సన జీవశేషం బుతోసుంతి యయ్యుపంతిం బూరి వానిన
ప్పిన వేశ్లనముంతయు నెఱింగి॥

తే॥ తన్నెఱుక్రమ్మ నూన । యన్నిమద్దెంతు త ముచేత నముఖుండై
యెమ్ముగన్నె నరింప్రమును స్రమున్నత చౌర్యంబు పత్రి గామాత్రిగ విశేష నే॥

తే॥ తోరణంబ నతు నెనర్చినె సూ । వాయూరమ ఖియు తాంసి సహాయయియు యుక్త ఘటయన్
గాలోసు । ధుపి మవ నత్తే । శత మన్తైయు తివ ఖూంలి యొలి నత్రుపతోం॥

వ॥ అయ్యవంతి మరగాంబు వానిన్న వరంబువే ధుమునినత మ వంద్రి తియోంజ్ఞైన
బు(భ్రాతంబు త్రిపాఠంబ్రమునియు తిగి వనతుం బ్రయియుండై నఖామియుంతు సహ
వ్యంతుగా వరంబుం వే దే । నవ తునుల బ్భిత్రాలుంతును వే బూమి విరాళి తుంతును
వైద్యన్ తన్వ తం బురిగ్రహింపియు ల్లసిపెనంత పత్రిగాత్రము । బంతయు నెఱింగి
వెరవేముం ధువానినెఱ ప్పింపి సేనాధిపతిం జేసిన క్రియాసకీ తుండై సుఖ్యంబుంద
నని కతబె ప్పిభెశాఖులంతు వెంతియు నిత్యనిమి॥

కం॥ యొంరున నెత్తు నున వృన్ను । రాజ తన ప్రోతయు వర్ణంర
పాక్రగాముం ప్రారగి జెప్పమున వేన సాంరాంబు వెరిత్య తిష్ఠానింమెన తని తినే॥

వ॥ రత్రి కమ్మంరవారగా బంధుండై తన్నురత్నంప వెరి రాజు సన్నిధికిం బొయియుం
వచ్చనం జైనని తన్న నని నెనెల్ల్వ నవని ంగ్రాపింపియు నన్నెంద్రుంరు వత్రయుండుపా
వ్వర్ణంబు సేయు కుం జేసి తన తుమరగాంబు వప్పుడు । నైవవి ఖ్యాతంబులు వారికిని

గరవరాదనిశలంబునెడ బాగుననుదుఃఖంబును నయ్యింబివత్సినంబునాటిని

చరితంబును వినిహాసంబును వృత్తైననినవి నిభైతాఖుండు వృత్తంబునతుంబారివ॥

— శ్రీ — తధలు ౧ — శ్రీ —

గ॥ హానివెనుకబాయి వచలతయాంవృత్తమె క్రప్రేయుకునియుహానబుయ॥బు

ఘురుభుబుమునమోంబికొనివక్యునెరను వాతవనిపవికనియులనియొమురియు॥

కం॥ నీవ్రైకర్రుడు తవ్వనత్రంచె వాంనాసంభియుయులు దివియ జెవ్వు

గాంవన్నులు గాంవ్వన గాంవలంయును యొనక్రతథయొప్పునినన॥

వ॥ నెహాంపదినముననతభి న్వరుణ్ణైనవి ందు మహారంభైన్వర్ణసమెమంతుయునక్కి

త్తే మురనురంభుగలతు। ఆవనికె పొంతుకుతంచర్వసుంధరమంరిరంబైనపవిప్రభ

ంమును సమాంభన్నగలను. ఆశ్రన్నత వసంతూంత్సవంబుసేయునే శ పరి ఖుపరి వృతయై

ంయుదాన్నవంబునతునక్షిప్రశ్నాపిపచయుంబుసేయుచున్నయితమునుసాన్నమయునవ

విప్రమునూంటుంత యుప్పంవింబూంవి వల్లానకన్నవిలూంసాంగ్గవంబు నవును నింగినుతం

బువివిచికొనంబూంలతచిత్తబూంయునభూంయునచిసురర్త్రె మోంవాంగవాంనవిభ్రాం

తుంరగునుంతెనంవనంయున్నవనవినంబులందుతన్నాంలు॥

ఉ॥ ఆనరనాంథునేనుగుమదాంలసత్తుపరితాంరుఖుంపియు

ద్వానవనంబుతొప్పంయుమహాబవలుప్రక్ష్తలువెల్లాపెల్లానం

దునింయులు చేసియుంబిశలుకూంలక. వైభుబు ఘూంరభ్యుంకాత

ద్విన్ననములంరిగంతములు ధాంత్రినిమున్నను మ్రోంయుచుంతగనె॥

వ॥ లయుహాలనవిమెయుంబు నుంబునె భయుంతరంబైనవాం నింబూంలి పతిబునంబు

వెల్లింగలంరిన శయుసంద్రమునవహ్వావయుత్తు మునిసూంప్రరమెంభులనాంరంబుతి

హారంబై వెలుంగుచున్న రాత్న సింహాసనమున సార్వభౌమ దేవదత్తంబైన యుపస

రంబున నంకురవల్లి యైనట్టి తుంబురు మునియు నారదయుంగలిన సుకుమారయతినయును

నిజ్ఞానాది యుక్తంబుగాం గాంత స్రాజ్ఞు నిలిపియుం వం ప్రకారంబున తుంబురుండు॥

కం॥ ఆ విప్రతుమారుని మది। ప్రావించుచు మదన బాణ పత్త్రానిలచే

గానిలమగు విరహాగ్నిన। నానిలచ్ఛిద్రవదనమున నాగుడు సుంతెన॥

వ॥ ఆ విప్రవరుండును త్రికాలంబుననుండును బావె నశి కారంటా పాండు రశరథుండై

పరిభ్రమింపుచు బాహాం శంఖేపియు పాయంబు విచారింపుచు ననతి స్పష్టమిత్తుండై

నమూలదేశంబు దలంచి వస్త్రవేశంబు దయచుచుబోయి యొక్క ద్యుకాంతంబున

నశించియును శిష్యనితో గూర్చియున్న వానిం జనను మధు ప్రుగాన వరించి నమస్కరించి

ననదండు మను సార్వభౌమునిగా మవిన వదనుం జద్దైయున్న వాని వినయమున యుని

నన్ను జులున్నిట్లనియె॥

కం॥ తండ్రి యాస ర్వదర్శిని। చందంబున గాంచితె త్వనతవు మేనం

బుండును సంయువి యునన చెంపన తథ యెంత వలు॥ జయమిత్రనతుండ॥

వ॥ పత్నీశ్వరుండైన మూలదేశంబును వత్స దేవతార్చిన మనోరథంబు సఫలం

బగు నోరతమండును నియనూన యుంచియు వనితి సర్వజ్ఞండైన యోగుగుడితెనిట్టి

శ్రీ యూపర్ధరుం జేసి వానును వృత్ష విప్రుడైయ వనిం బోయి ప్రశాయ యుష్మత్తెటుం

గాంచి యు బ్రాహ్మణ సత్కారంబు పడసి యలితాసనంబున నుండియుట్లనియె॥

సీ॥ నాతో రాతి యుంటి నాతోడు తెంపయు సుకుమార యతీవన స్ఫూర్తి ముదగుగుల।

యొక్క ద్రబుంధే యోనాయెరుగనేర తవాని ననినే ధవ నవనిబ్రాహ్మి విరుగవే ది।

తిరిగడునలనిత్తెల్ల దవట్టైదనని హోరితెచ్చి వినన యురరిత

జన్మ స్వర్గ స్వస్థ్యయని పెంపొందు ఉత్పత్తి చేసినా వచ్చునంత తు బ్రిద వలయు।

ననిన విప్రపయిత్రులాంతరంబు గవిని. తనత నూరారు బిలిచి చదనరగ నిదివిప్ర

తనన్నెల వియ్యము దనిగారత మెసగర, త్వింపగ్రము నుఖుబనిచె నింపుమిగుల॥

వ॥ ఆ వృద్ధ విప్రుండును తెలుసుకొంబు నంబొసి నివిలాంవి తలచి చనుండై తెంవ తవత ప్రంతి

రాజుం ఖులా యశవేంచి వేడ్కనియు నంత గూర్చ తన్నకాయాం పధయుండై నమనుస్వా

మి కూర్తము ఖ్యండై నవలాంత వెప్పుంతు తనతెంతయు నుప కారంబు సేయుచు తు

విస్తాయు నతె తెలాశ్రంబులంబుంది యుత్తరిప్రశంబున నశిప్రజయుద్ధనేయుంతుఖు

నికు వ్రతుంగాన్ని దివంబులు నిష్టాలాపంబులు సఖప్రయుండి వాని తొలి విత నం

బుల వడిన సువర్ణనార్తి ష్టానిందె॥

తెం॥ ఆ బసె దవంతయు ఖంతా బలమైన విమనసులాంప్ర వలంతు రితె తున సూం

తృబు వెళ్ళ నవ్వై వెర వెతు వలతపె యున్నదిదయుప నాతు దగవయు నినన

వ॥ ఆరాఖు తన్న తయుష్ట నైందె॥

సీ॥ పెంతెగ మప్పాంత్ర్య తప్ర ప్రగ్నప్ర లంబున జేసి నిప్ర నా

పెంవితి వచ్చి నాకుమరి పెరగాసమానమవైతి బదయు యా

నె బకు త్రై ఘుఘాపె ధరణి సురతన్నత నఘురు వృత్తిం

నె బఘునంబుగా వగవనెతు సవాయతు నతుకాదునె॥

కం॥ ఆనిరగు త్రితవేళంలు। చనుగవెల్లె దారవార స వృషంబుగళ్ళా

దున నస్మశ్వారఖులుతగ। ఖనపతి సుతమరియు గూర్ధస ళితిష్టానియెన

ప ను గుతెూ పలచి నము దమైవ్వి చరించి నవాండు తెదిన

బ్రామెత విప్రనంబులరి ఖులావి మన్నదవతుబ్బెనెక్కనిన

వాని విలాస విభ్రమము వీక్షించి నయుప్పొన్న నా మనంబుతో
నూను పంచెసి మెప్పు లనుయొంటుక వంపె బుద్ధి పంగ నా॥

మ॥ మతిం నెప్పు [illegible] కలలయమూ ధూర్తస్వాంతర్యసం
పదలం గూరిన యుష్టూను నుండు నని సెప్ప నేసగ్నా ఖంగి యు
యువ్వని యెటా వాని సమాగమంబు మంత్రై వాయుత్త మింతె త్రియున్
వాప్రదయం బుగ్గతి సౌఖ్య సంపదలు నెంపొవ్వర వకు నే సఖి॥

క॥ ఇట్టి యీ మిము వాద వికర, మెదవి తుబుంలు కలు నూతెముం బుద్ధుదు మెన్
వాప్రదయము మువమెదవె తురింం, సుదతిని వద్దు రెవద్దు [illegible]

శా॥ [illegible] ధనువ్రత్తై తినసులు విస్మయము విన్
తన యోగము చిత ధరిత యంచిని మా కృతి రాత్రి నక్షత్ర బువ్రగనదుడున్॥

వ॥ అట్లు నిజాంకారవతుబాల్లు కుని మనుస్వామి తన మంచి నిచి తిన ంబ్రహ్మజ్ఞ
తం జేసి వ నప్పింయుం దుగాని వింగి మవాసత్వం కులం బువె మందానంద యెట్లిం
బు నిధియు తం చేసరించె॥

శా॥ ఆ వనితె నాంచింగ వ త్తె వగ ననుతం పయుబుబు నవి గాంధమునా
కాంవ చేష్టైచెర్టలు, నూవన సంభోగర తమనోరథయుయెన్ న్॥

ఉ॥ పగవెల్లా నాతు రూప్పై మగ వార్తై రా త్రు వెల్లం మనుజేసనుతం
వరి వినిరంతరసెవాను గముత్తై విష్రుడుంతె నూవిసురతులన్॥

వ॥ అంత గాం తొంతకాలంబునకు నవని వలసిన వసిష్ఠ గర్భంబు దాల్చె. మరి
యెట్లు నాంతు వాని మాసుల శ్రీత్రిష్మై నమ్మగాం వ వలయును వన్నె తనమా
న్య శ్రీత్రము నతు వివాహం బుజేని యుత్సవంబునకు రాజు నింమోగంబున వశి

ప్రభంబునం దండము దొడ్డైనదోయిన నమాత్య ప్రముఖులగు రాజ తనూజ తంబురాలితో

కించి మూర్ఛముం జెందిన దానిని రింగి యుత్తరోత్తరం బగనె శంకించి మంతమని బ్రతికింపవేడి॥

గీ॥ బ్రాహ్మణుం డవ్వారస్వరాగ్ర శ్రీంబియుల్లత యుత్తిన తనన నెయ్యలయు సనత

దానినిక్కము మంత్రతనయు నేతెంచియు నమని వలన బ్రమ తగు ఖేదించి॥

క॥ ఆసను మతి నిట్లు సఖ్యంబు/దయను మతి చనుని క్షము మంత్రి సన పోయియ వయి జే

సిన రాజ తనయు నుడునెన సాధు వని యుల నిడి స వ్యాప్తి వేలయున॥

గీ॥ వృద్ధ విప్రవరుండు వివేకమెదీ యుద్ధ నమ్ము దెబ్బ పెట్టున వివ్వ పోయె

నయ్యమాత్య ప్రముఖులను కార్యచిరాయుఃప్రదమగు మమ భగనెయుల్లాయుగు॥

వ॥ నట్టుల ఫలించుట తెన్నెరాణ బువ్వ, నెయ్యా జ్ఞానామం తెలంగవ చ్చునని. మంత్రి ప్రము

నితి కార్యనయి ప్పుద, నవం డుదిత్తంబులా తివ్వి మరినస్తాంబాంబు నట్లు నిమో

ఇం పుర మునిన విని వా డును రాజుని పోలాంగం బున రాజతనయ విపాహంబు తన గృ

హంబున నిట్టుల విత్తంబు లాతబుబ్ద నంత రానికార్యంబాంబుజేసి తెలిని విశ్వా

సంబున దసి తన రూపంబు కైకొని నను స్వామి దాని తోమ నూఖ వృత్త తండగని

దేవకాంత సుఖంబనుభవింపుచుండె నంత గాన్ని దినంబులకు వృత్తంబు లాతిమం

త్రి ప్రముఖులు వచ్చిన॥

గీ॥ వారు వచ్చుట తెలిసి వరలకతనవ్వా ర్యసర్వ రాత్రిని వెళవపహరించి

తోడుతెమ్మని యాభిమతుర్తిరత్తుం దయివేతవ విప్రవరుడు వేర వ్రతవిధిని॥

వ॥ అమరుసాం ఘుమలాల దెవ్వండు నెప్పుడుయుల వృత్తవిప్రుండై చనతపట్టి

ఘ్నుండైన నదేయును దానిం దోడ్కొనివచ్చి యుత్తరోత్తరం బగు దీవించి వాన

యను గ్రహంబునం బుయి బూర తగాని వచ్చి తి. నదేవి వరత్నె నయ్యై న

ంయు శ్రీ స్నేహం చెప్పింటి అయాప నిశ్చిత త్నెంప్ర మునినంయు సంగతి మంతు జీమంత్రి

త్రీ విపావనం జేత॥

తే॥ ఆ విప్రవరుడనుగాన । పొందవింటి నాపమిచ్చు సని సంతి మంత్రి

రావింటి యిన్ని నఫలము । యావరు ఆవిప్ర తన్నుచెవి తీతూముస॥

వ॥ ఇట్లు వన బకోపాల హాంబా నితూముశ నెతెఙ్ఞను చెప్పింటిన నారాజులస

మ్మూర్తింబు నంవనత పేఅనిశుంర్తి నశశితింబత్తి గాంవింశంయు ప్పుడు హా నింమూ

డిస్త్రీ మూంటు చెప్పుంతు ననిస హాము రత్రి ప్రరంబు పె తవి నిఖస్థానంబు నతుంబు

యునంవతము న్ను వచ్చియున్న ము నుస్వామి నింబులాబినం యుతుంతును మూలచెప్ప

నతున ముస త్రింటి సతన పెలు వతివచ్చిన వృత్తాంతం బింతయు చెప్పియున్న నిదెం।

గాంధర్వ వివాహంబున నత్త స్నేతను వివాహంబైన నా వలన గర్భంబు ధరియించె

ననిన విని సశియను హాదాగ హాంబి ము గ్గుతు నియోగంబున నీ తన్నతం

త్రి వలనంబరి గ్రహింటిన హాత నభార్యయెట్లు గానేర్చు ననివెంధింయు నిట్లు నియె॥

తే॥ వంత్రియొదయుంతు సవితా । వంత్రియె నాంత చెప్పె నన భాభా ఘనాపల ।

వింత్రిసుమములు వినిచె । మంత్రియుయు వలుతరము నె తుల్చిత బుద్ధిన॥

వ॥ ఇట్లు శశియును, మనుస్వామియును వము లనివాదంబు సేయుచుండు గాంచిన

మూలచెప్పంతు సొంసాయంబు ంది నిర్ణయింప రాబాలత యద్యా పలుపంత్రి పలుకతుంత

ననిన తద్విదె ప్పి భ్రా భుంతు నరేంద్రా యుక్తి స్నేతయు యున్నరు వ్వరలు నమె ప్పరిబా

రన గారు గుంజె ప్పు నా సంసాయంబు హాంయుపలయు ననిన రాజిట్లనియె॥

గీ॥ వంత్రియోగి జై పిధరణి సుత నశు ననతి భార్యయగు నిజంబు విప్ర

వరుడు గారవి ఖుండు హాని తినయిన్నంవి వగదు భార్య సేయ దగ్నిబిదియు ।

వ॥ మరియు మనుస్వామి వలన గర్భంబు ధరియించిన సమయ్యంతి తెంబుజ్జున

కైదుకు శశితిని గాబుతసంబడునని నవినిష్ఠ వాలు౦ద వృష్యంత్రై వృత్తంబున తుం

బారిన॥

శ్రీ కథలు ౧౫ శ్రీ

గీ॥ వానిపేను తబాలయు వదలదయాం వృక్షమెక్రపట్టుకొని యుపోనబలు౯ డు

కురుఖబుమున వెూంసికొని వచ్చునెర వర్ధనుచె వ్పుడు తం౯ శాత్రములర॥

సీ॥ కవిత్వ వస్త్రంబుల రస్నులు వాతనభంబు విచిత్ర వర్ణంబు గాంగ॥

గరిమ పృథ్వియందు శ్రీ కాంచననగరంబు కైలాస శైల శృంగంబు నందు౯

పద్మాక్షేశ్వరుడు విద్యాధరుడు జీమూతకేతుడు గలడు విఖ్యాతకీర్తి౯

యువనితి గనత పర్వాఖ్యవిద్యాధరియందు జగత్ప్రియ వంశితుండు౯

తే॥ చిరయశులందు ఫ్రష్టజీమూతవాహనుండు తనిదాన గుణాసమాఖ్యయొప్పు౯ డు

బహుశిశ్రము బరగి విప్రాదుల రయరా౦ధ్రి నమర తన్న బర్తి నా౯ డు యుంతే॥

వ॥ ఇట్లు సకలగుణ సమమైన శ్రేష్ఠున తఖ్యతిం జేసి జీమూతకేతుం

డతనితి వనరాజ్యంబు కృతులుగ్రమాగతంబైన బహుని ధిసుఖాంతల్పంబైన తల్పవృ

క్షంబును నిచ్చిన నతడు వాన శూరుండు గావున యతావనంబును సంపదలు, జీవితంబు

ను తాంతావతయాక్షాంచలంబులని విచారించి యావల్పవృక్షంబిట్టి బనంబుల కిచ్చిన

నదియును సకలజనంబులనభిమతార్థంబులందని పిదేవలయతంబున తుంబించియున॥

కం॥ ఇట్టియపూర్వ త్యాగులు, ప్రట్టునరే మూ౯ డుయతముల నని జగసువే

పట్టున నవని నెవచెప్పుడ్ నెట్టునసాంవుం దువెల్లని ప్రతిష్ఠలగు ఖనేచ॥

వ॥ ఇంచరుగుడి విచారించి కల్పవృక్షరత్నమైన, రాజ్యనిష్ఠ హాయమైన

యిరంటుమనేకేల యిదనివే దలంక్ష్మోభి రాజ్యంబుగాంచమని యుద్యుక్త

వైన హరిదలంపె రింగి జేయూత వాంహానుండు విగతక్రోధుండుగావున వా

రింజూంపనెుల్లక రాజ్యంబు విశవిడిచి తపిస్సంద్రులతోడ ప్రైవతంబునేయుపోరి

నిజనగరంబునే దవిపోయి॥

చ॥ అనినమునిస్వయిత నిలయంబయి జేరతిన్నరాంగనా।

జనుల విలాస సంపదను సంక్రమమ్మయ్యన సారతాళబం

దన వటుభిల్వసాలవారి నంవిసముద్భవగంధ తుంబుమ్మై

యనుపమశాంతి సౌఖ్యకులంయాంచ్రీ విబోయె మహాముదంబుతో॥

వ॥ దివ్యాంగనాపయోధరోత్సంగ సురభిగంధ బంధురంబయిన శంధరం

(శ)ప్రదేశంబున జనన జనతులం బెట్లు హరితి సపర్యసేయుచు దర్శనవిహా

రిచ్చిన మధుతరుంతను హాసినిగని॥

క॥ అనపరవతు హానిస హం।చయు నిగామెునరించి నగసముద్భ్వతి జూతం

జనిచని కుసుమ మరంధం।బను గౌరీవనమునకు బ్రియంబున నరిగెన్॥

వ॥ దర్శనంబునందు నిరంతర సౌరభా భాసితంబులైన పొగడపుల్లులను, సహజ్ర

సముద్భవిత ముఖయునయు విపటలంబులంజూరో। పోమతరవల్లీంబుల వృక్షాం

బూనరింపు మయూరితలను, ఉన్నంతా తుంత్రితరుగాతోరము లంబులయిన తిన్నర

గీతంబులు విని హార్షింపుచు గలతున్నరారిబాంగనలంబూంచుచు. మందార

మకరంద బిందు సందోహాసుంచరంబైన మందానిలంబున నానందంబూంచుచు

నవ్వనంబు చొచ్చి॥——

సీ॥ తమనియ్యన సౌరభ్యతనదలహాపంక్తి గిరిగిచె వ్వసగేడు తల్పకవరుల।

పరిచారసురవధూప్రతిబింబితంబులై పెనుకెంపు నవకాంతకుట్టిమములు,

త్రిస్థరజనులసంగతసంగసముచితములయిన ఘనలతాగృహములు,

నలఘుపరాగయుక్తమైనసస్యములతునాశ్రయమైన నగలవాంఛితఫలములు,

తే॥ గలుగును పవనమున శైలాంసనిఖరాను। తారియుగుపు విమలవాంఛితవనలి।

కరము రమ్యమైన గౌరి విమోదహా। ర్ణానంబు విమలమతిమయంబు గాంచె॥

వ॥ మహేంద్రస్త్రీహాంబునంబూర దక్షిణనర్తినహేమవంతంబునుంబోలె నతిరమణీయం

బైనంతనిందుని యానంపక్షిహార్ణవంబునను నిఖరీనృతతరంగములగఱుత్తై మెట్లు తి

ర్యంతరంబున యొఱిగుదారయుగళనివిని। యమునాస్రవణ సుందరసంబు పాదయానందం/

బును నైన మధురవిహా। స్యనిమలను దాంతాయతనివాసములవలన నా॥

తే॥ విని నావని కృష్ణుండై। దనియింబితనగరు సాంద్రి సరసిజనయనని॥

వనభూవన నవివేకిని। యనతుల మండవివిను కర్ణామిని గనియెను॥

తే॥ నంపమునిజుంయతోవన+ ధన/ముననును మృదుపల్లవములబుష్పవితాసం।

బును నైమధుకరాధరతుటు। లనులవితవనూమరందులంవగనిం తన

తే॥ మధను(డు వేయుబంయును బూ। స్వేదముగు సౌబాంగ్నస్వప్రనిపత్తియుబోవనా।

వదనాంబుజాతములనగు। ష్పదమూవితయైయులర పంక్తియుబెరగె॥

తే॥ వనభూగాత్రలతుమనంబున। తును వేశ్వసమైనయలయితరాంమలిదిలస।

త్తనుసంపదగలకేన్లైత। గనుగానిదిర్యాప్ని కాంవిగామాంధురుల్లై॥

వ॥ తద్గరమూనసుందరీయుద్యానం గదలుతునడ్నింత।

తే॥ లఘుబుపూస్తంబంబుల। బాయిపెసగెడునట్లు వారప్రశ్నగృహంబునన।

చెలువైనయతనివేషుబి। బలభూషణిముటు విలాసరసహంబున॥

గీ॥ విల్లు మెలఁగఁజేయు విరహులఁ దూలించి, గ్రహము మాని శాస్త్రి తలిరుటద్దిన,
కాముఁ డెవ్వ భంగి కదమ చేయు మూర్తియై, యెమ్మె పుష్పరాజు వర్ధనుఁ డిద బూనె॥

వ॥ ఇట్లు నవపుష్ప ప్రసూనంబులై యుండ వార్త విదితుండై నరాలు వరునింజూచి పల్లవాదుల వరశ
తంతి తాండవ రంగమ్మై వేయు వెడ స్వరత గానంబులను నూతన్న వత్తాత్తి తేనియల విలా
సంబున మోసరింప పయోధర భాగంబులం దగయు స్థలకాంతురంబులు మ
యు మధువ్రతాళి మదనసరజాలంబున నుతి శింపనే ప్రత్తై నిశర్మంబు వలంబు లగు
కొని మిన్న తున్నయు తన్నసేయున్న నే బారంబునిత రూపార దానంబిచ్చిన పల్లవ విదశ
వనాంతు బాలంబు వెలవ, తుయుండ నరేంద్రుడిట్లనియె॥

తే॥ శ్రీ కారరు శరత్మనది । యూర్వరి వమిదే మిగ్రామమిధుమును నిమ్మం।
బూరి యలు వినియబన్నె యుగయు, నే చమురూత్త్రి వినగల్లనే మాంతుసతి॥

వ॥ నయున భ్రమర భంగ రుబూస్స సుందర ముబ్లార రవిందంబున తంతంద విలుల
కుంతల ప్రభాముంరిత గంధ స్పులం తగాయు వాని సఖి తజివుబుండె యుట్లనియె॥

తే॥ కుగ్గ వము యుదల పన, వసు దా। తగా వముల లవిత స్వభావ వతము నయు బున
ప్రగాంత వమువిసు వము లఖు జూ। వూ మె వ్వరిత నన్నయొూను శరీతయుగరున॥

వ॥ ఆని యుత్తరంబు మెంను వారమ మరంబు గాలవిన్నైనత్తు లితి నరేంద్రు నత్తిట్లనియె॥

గీ॥ ఆసమసశాస్త్ర ధన్యుడైన మీంయుయుట హరి।యొ దురమనసు దవింటుమొయుటచాతుర్థ
శ్రాత్రకలను బలవైరదురుపరగలన్ల్వాయుట దాన్నై నయువర్నన యెల్లు వలుతు॥

ఇట్లన్న నిశార్వసుంథను సిద్ధాధిపతి తుంయురు, మలయువతి యూను నాయు వానిని
వంశబ్రాషణాంబైనవిఁ ఇద్రియపుట్టు పుతువచ్చి గౌరి నె వనంబు సేయు ఫనిబ్రవృత్తంబుని
చెప్పి బిగారి వ్వరనియుతిరిన-రాజు నెన్న యుండగుము భుత్రకు ంతు జీవులాంద

హాళీ సుందర నిజ ప్రియతమ తిష్ఠ నియం||

గీ|| సహజమైన యావత్ సర్వంబు గుణములు మధురతాంతి యొనయ సద్గోత్తమఖిల

గల గీతి లిల్లియెల్ల తన నివాసము శ్రీపుర వరయుప వల్లస్థి పలయు గాదె||

వ|| శ్రీ సాంద్ర మధురంబైన వృత్తులను, సంస్కృత తరంగ్జ నసజ్ఞాను లక్షణా [illegible]

ము మతియు యుల్ల హారి శ్రీమా తసమాగమంబు గలుగు [illegible] వృత్త వృత్తింపదయల

పలయు నిపలు తులనౌ నవరత్న యుపవసంబులకు [illegible] నాంతన

కన్నెరవహాదు నిప్రాతంశ్చవి నియోగ రిఖన ప్రతివారి నిత్య ప్రిపత్ర వాస ఖనిస

హాంయు రత్నశ్రీ విన గర ఆయు తరలి||

తే|| నీ మొదనున వివిధములు| నాంయుతరతి తిప్పమనుయు నాంవివేదవయి|

ఓయు వమతిసూత్రయములు| వైరాయుగ వర లాత్తిలమరిగ మధ్యార్థ మతిమానసా

తే|| వరలాత్తిలయు నాపత్రి| గురుల్లిరుంనియల విరసితి కతమ తయుల యామస్థ్య

హాంశి బాశి న పలుయారాయుయు| సులభిత విరిశేయున ఘల ధ్యాప్రవిభ్రమున న||

కం|| వసువ వరలంబా సంపదలు| ఒనివార్త్ర మలగులు నెంచవ నలసగ మనమ్మె|

మునసున బతిని తి యొంక వర| ఘనన నవ్యవినూతింయు నిత మలవి తాంత్ర కల్పమ్మె||

కం|| వరవినగ రసంయునంబు సుగా| స్పిదంయగ సవరిం పవే కవిప శాస్త్రమ్మె|

యొదవి తుని యుల్లార్తులమా| ఘల వ మశీవయు నంబు మాంద ముద్రియ పాత్రనే న||

కం|| మల నిట్టు లనిసారత| ఉయునాత్రి గ్గాయల బాలవన ప్రకు స్వగతము నం|

గన్నిట్టు ధారలూలు తగ| మన్నె లతతును వరవహి యుదితంబయ్యెనే|

వ|| ఇట్లు తం దర్ప సర్వ వర్తిత్వము హాశ బాసుంత నంత నుగ నిమ్ము ద నతమంబు మిత్తు

రసాళలంబున తరుగుయుంత తను గతంబైన మవిని రాగంబు నుం బూవ సంధ్యా

రాగంబు వారలగు నిశ్శ్వాసంబున నంతరింప చత్రాతప విం సొంపుగ్గి భూమి
జాలంబు లంబిరే నెగలును షమ్మాపషంబు, పత్ప్రభవ యుంబున నెగసి విరు
గు నవిన సమూహంబు కప్పురప్పురంబె నయుటుల యి నిబిడంబై వితూర్ణితం
బంబెన్న నవ్వసరంబున.

సీ॥ చోరగ్రామణికి గబ్బాంతునంబున విన మంచి స్నిగ్ధంబుని.
శ్రీకా వేత్రాత్త్రత నర్పగంబు రజన తాంపాదమనోహరుండ।
శిష్ట్రరాం బుధి తరంగ తాంతి గిరి బూపాశీర్ష నీలభాస్వత్ప్రభా।
శ్రీరమార్పితం బుచంద్రుడు నయింపెనో సుప్రభాభాసిల్లె॥

గీ॥ పర్వినవిరహాని శ్వాసంబునుం బోవ జాలువివంబు పరి విము లయంతి
కాభాలంబు రనవి నాపర్త్రంబయ్యె నవ్వసరంబున మలయుము నవితన్న
చంద్రకర సాంద్రంబులైన తవనిశయనంబునం బారలుగున్న సరపాటంబంతే
వంతకున నిష్ఫూర్తింబై।

చం॥ నవిన వళంబుల స్తబ్ధలుల్పు బాలలమలున వేళ కాంవతుల్టుండు
స్థలములచందనాంబుస్తల ద్రావుపటంబు హారవర్గరవ।
ట్ల పథికుసుమస్తరంబుల జొబు వెళ్ళవితిన నిశిమోహపచారములో
సలు పగవున స్వానల నాం ఎవనింపగ నిద్రానంబులన॥

వ॥ ఇట్లు పరితాపంబున నింపు జాలక అబ్జాతరలలయుగను నావ్యానవ్జివబు
బంబు వలవయుర్పు నియమె॥

సీ॥ అంబ ప్రాగ్భాగము నతలడు వక్షవనయుప్ర సాంక్షివిగాంచెనబల నాతు।
తన్వతుల సగనిమాత్రమనుదు నన్నాయుండు గాంచింత గానము లుతరుగానే క।

నేవిస్పేయుచు నింతేనతే శకరుగుడున వృత్తికరిగింపనియువస్థ।

మాంతలశీత బుత్తురువాంఛ్రప్రియులకుప్రరుషులు మఱి తారతపాడురింటి

ప్రాణాయతవిముక్తైన పతితులలజ్జయుఃశ్రీరతయును వేరముదృఢతలగలుగు।

చిత్తశాంతయునవని బాత్రఖాదాపు। విదువరంచుధ్యమందువిధమువేమ॥

వ॥ మఱియును,

సీ॥ బంధులశేనెశిగెంబి ప్రత్యూషవైన్నంబు రమ్యాని ఫలంబుపరాబిధనము।

వస్త్రధనముపయిపములజ్ఞాబాసినేగాంబులావినముప తత్త్వవృత్తి।

ప్రాణాయుబాంధులు ప్రాగల్భతనాతు ప్రాంయుతవృగమ్మనుఫ స్రాష్ట్రబాంధ।

నినుబాంసిజాతంబు నిలువ వనుప పోల్యుగాంచుసాతేరంగరుగరుగాన।

ఇవియెల్లగాంభీర్యమనుమనేశిగియేలనేరుగరా।

తపము విధినింయుక్తేన యుగుదెంచి।

మనసుచాంచు తెనియెపురగ్రంబునరగాంబు।

గానియుంతే సెందు ప్రమతువేమ॥

వేం[illegible]ని పలుతులుబున్నవను(చు)గని పరితాపమున బంధులగట్టినదేవతఃదవనే

పనములనుగని రనయ్యువాలునేరయు రావనాతు లయుయంత్రెస్సనే॥

వా[illegible]టజేముంవపావానుంకును, విరతాశిమురస్ట్రీ శౌరివనంబునంబూరధంద్రి

తావిభ్రియుబుధాంతి మలార్శ్రీయుండ గుయుంచె వింయులుపులయువతివాన్నసబద్ధార్థ

తరుతిండుసన్నసరింగి యుష్ణసబ్బంధైనముడుతరుండుదివాముహూర్తమ్మవైనవాంచు

యుష్ణన్నసనంబుసరభుంతవిద్యానంబువపాంచుయుగాన్నసనవృనిత్యన్నయావలని

తంబంధనంతేసి పరివర్తప్రాఘఢయుండయున వాదవనిచంద్రకాంతశిలాతలంబున

సార్థవరుస పల్లవనయము సంబాసరింపగ నవశోభాన్వితుండై సంత॥

సీ॥ మలయవతి తన్వి మలయమునుండి మదనాక్షి బాగలంగ నౌర్వకేతు గుర్తించి

గౌరీవనమున కేతెంచి యుయ్యాల వృక్షంబునకు వీణానందంబునక్కి।

పాలవేళు తెల్ల పరిణయ సామంతునితోడ వివాహము సల్పియుండిరి।

మలి దంపతులు సాధ్వీ ఇలబాహ్యయు ధనలాలనంబుల ధన్యులుండ।

తే॥ సంజీవకతుషి తిస్సాము సాంపాందుడైన హాని జీమూతవాహనునువరగుణాఢ్యు

నపరజన్మంబునందైన నాదరింపు నాతు ప్రియుడైయుమమ్మయాసందిమారి॥

వ॥ ఆనిసాధ్వి సంబుతేసి పార్వతంబు నుగళంబునబెట్టుకొనను బొవ్వరింపుచున్న

యవసరంబున మధ్యకాలంబున జీమూతవాహనుండాద్యన్నివల్లి లతాబాలలం

బుమకుద్దనంబెట్టియుండు నంతనయ్యంతట దేవి ప్రత్యక్షంబై నీకు జీమూతవా

హనుండు ప్రియుండై చక్రవర్తియగునని యానతిచ్చిన గౌరీప్రసాదంబువడసి నివేశ

నయ్యవసరంబున॥

గీ॥ ప్రియుడాంగి మెదుర తేప్ప కుబేర జీమూతవాహనుండుమలి తపోధనులు।

తగుము నివేశనంతనతనిగనుగాని యమితపలజ్జ పొందను వ్రాలాడి॥

వ॥ మఱింబువలె నివేశనంత సుతప్రీతియు మలయవతి పాంతిత వక్షియు వ్యాప్త

దేవి ప్రసాదంబున నీమనోరథంబు సఫలంబయ్యె। జీమూతవాహ ప్రత్యుత్తరవు

జీమూతవాహనునికి వివాహంబుసేయుదుని మాం తంత్రియుయుక్తుసమేత వి

ద్యాధరేశ్వరుని బుద్ధింపన నయ్యవసరంబు ప్రశస్తంబు యొనర్చితియని మా

తృప్రియో। జీమూతవాహనుండును తనతవిదంపతులపాలిత బాలుపారిని

వివాహంబునకు వివాహంబుగా వత్సమయసమాలోచనంత గోపుర శుభ॥

శాంభవిముద్ర

గీ॥ నిఖిలమైనట్టి నరులకు నిద్రావశెల్లను ఖ్యాతి । తన్ను బలసినారము తంబునవత్తి ।

మూలనిలలామములయు వశితస్వ । బెంధ్తియుయుత్స్వదనియు జ్ఞేష్ఠమైనట్టి ॥

కం॥ పేయుసినట్టి విహారం । శైత్యము తూబతి భళాంబయునట్టి శబ్దము ।

గా యుత్త చిహ్నితైనిర । పాయుసుఖానుభవ యుక్తి బరిభ్రాతుతకులబునా ॥

వ॥ మలయువతి తెన్న తగ్గ ఖురితైన మిథాలె వసుంధను వా । కు వనతు విసూరవసహాబియుం

ముగా ప్రవర్తింపఁగు నుచ్చనా । కు యుయువ్రుసకలువ తీరము నతుంబాయికైలాస

వనవైభవంబు బూయుచు నెంత్రయుడ వసి వతత రంబు రైన యుగ కయుంబునాం

సతలు బూవశల్ప రాసులంబువె తర్వవాయుమానంబుత్తనశల్ప రాసులంబువె

పర్వడాయుమానంబు త్తైనశల్పరాసులంబులంబి జీమూత వాహంబునుండు వాని

బెరంగతిగిన మిథాల వసుంధిట్టని యౌ ॥

కం॥ గరు[illegible] బుగాచి తవములు । బరిమార్తిముపోగ్గలునబ్భక్తింపగన ।

యుబ్బిరగములెల్లను నెరసు । వారియింపవముయుసుచువరసనవా పడిజెసెనా ॥

కం॥ వాసుతిబాల్రబ్ధింబినమతి । కెసెత్త సమంబి ప్రవలగురెండువరుస మేలం ।

నా నత్తైనిభక్తింబుము । వానసవ్వండు నిత్యమెుకృయుకొనవనముగాన ॥

వ॥ గరుడధుభక్తింబినఖుఖగములయువు తల రాసులుయలిపర్వభూపమానం

బుత్తైనయువిలను నెపప్పుచుండనంతసిద్ధి కవ నియోగంబు నను కృతుండు వశ్వమితం

వనుందముదిద్దు విహగయున జీమూత వాహనుం డెక్కటుండు నున్నితి సర్వప్రభయం

బునతుగరుడం తరుండై సంసారకంబు సారంబని తలంచుచు నశ్యంభవనేచరియలంపు

చుండెనెుక్కయుత ।

సీ॥ ఆకారంబులందంద వేదయుయుంద వదనాంబరము లెలుపట్టు పట్టు।
నాయునన్న నాపట్టు నాగవంశోత్తమ గంధుతని వరుసత్తి గంటు నిన్ను।
శ్రీమత్త్రిపాసుతి పెట్టునబ్బి దినేడు నింబాంతనే నిర్గులాంగ
నినుబాంసి జీవంబు నిలు వ్యాసెరన జూచి మ్రొగ్గరుచ నిజాబిబునమలగ।

తే॥ శంఖపాలతులాంబుధిచంద్ర శంఖ
ఖురాదమృదుకాంతి సుభగతనువ,
వైనతేయుని యొనరంబు వజ్రపాతికి,
నెలాక్షునే నీకు రక్తతులూకరువేరి॥

ఉ॥ ఆనుము బహుప్రలాపములు నార్ధరవంబు జెలంగ బుద్ధిమో।
మునవదనమోములెల్లాపితుని మూర్చ్ఛవహించిన ద్విసాంతర।
జ్ఞానగమింపలంప జోయలువిలాపము మోపునవ్వున తునే।
ర్చ్చినగునేయుమ్మాయుటు స్తుతివేడుయు నిన్నునున్నునవ్వారె॥

వ॥ అని బహుప్రకారంబుల దత్తిసూరా స్పుస్ఫురితంబులైన స్తుతి ముఖ్య ప్రభుల స్తో
త్రందు సుందరంబైన మబ్బరంబయు సువర్ణ సోయంబైన నళకాంతియు, చింతరంబు
లంబుబ్బిరియ నానంచంబు భారరాజైనయుత్తుం, సంతోషంగంబు లుంగమంబైనయుట్టు,
ఓంపాపకాంబు తలాశ్రివంతుంబైనయుత్తం నిర్వికారయుత్తైన నాగతుమాంకుంతుయైన
నంబుమాతు దశక్షోంబుల నరుని వత్తి శ్రీలాపంబులు. విని జీవులత వాంపాంనుంతు వై
పాకవివమాంనసుంత్తై దాంపుంబాయి రూపనాంత్రుతివశత్తయైన వృద్ధాంగనంబూ
బయుట్టునేయి॥

శా॥ నేనిప్పుడు తన్నితవత్తి నినునే తవింత యుటన్నెయ్యుని

సూనుం గాంచెద నే నిన్నేఁ గులను నీ శాంతంబు మానిన్నెంచెద నే
బూనిన నింత సుకృతపుణ్యసన్నిధికి నేంబోనే ల్లని
విన్నన దంబునను రింపు నిష్ఠుర ఫలము శాస్త్రంబు బత్స్యనాంతిక్ష్య పనే॥

కం॥ ఆరయ మనుజులకును సం। సారవమని వ్వరదరమింపుస వృరుషులకున్
సారమలు పరోపకారములు। ఘనులన దివ్సయుగళు ప్రత్యక్షంబుగన్॥

కం॥ ఆరయ తనరాయుములగలు। నరరమదిస జ్ఞానవిశేష పుణ్యవజ్యంబున్॥
పరసంతలపరిహారములు। నిరతంబుగ భేయనేని నిన్యలబుద్ధిన్॥

వ॥ అనిన బహువిధాంను వచనంబులు విని గురు తంతని శంకితమ్మై తైకుకుకు సత్త్వం
బు వర్ణ వశతుతులు నైకిన్నమలుకు సవిమలను సుపర్యంత్యగాను నీ మెఱుకును రక్షింపవు
చ్యుత హితసముత్పవిద్యాధరుండన నిన నచ్చినన సంభావనా యని తెంపె నాతడి కుండ తైన
సత్యధృతిం తన దివ్యనరుండవై తల్పశతంబుండు మనిబి వేంచెనంత సంబ్రమాంబుండు
రాజ్యేంద్రపుటలతుల కవిపిస్తు మం కృపాంబుధి యుగళు దరహాసంబులు సిల్లనిట్లా
నంతే॥

గీ॥ అధిక సత్త్వశాలివై తెమెంపుచున్నవ। దనినవలన వినయ వంబు ద్రవవే।
నమ్ముద శ్రీకర శ్రీయుగు యుండురంబురు। ధ బలబునులతును బ్రియంబు సేయు॥

శా॥ నా జీవము రక్షింపగ। ని జీవము నిత్యు ననుటు నిత్యములవ పనే
గాంబున తైమశి యిర్చ్యుటు। సొంబునమలు వాంఛితెల్ల యూంత్యమగాంచె॥

గీ॥ అధిక సత్త్వపూర్ణత్వంబును నమ్ముతమందును। నమ్మువనంబున ధునియొద్ద నిలిచి।
ఉమెప్పుచున్నది నవ్వినెతున్న నంద। తారముగు సువ్వ దలంప్పుగంబు నందు॥

కం॥ మాయయు యిష్టవారి యయు నితియలం। బాంయయు తి యమలను యెమిదల పజ్జనము నంబున్

[illegible]॥

గీ॥ [illegible]।

[illegible]॥

[illegible]

[illegible]।

[illegible]।

[illegible]॥

[illegible]

నియమ॥

గీ॥ [illegible]।

[illegible]॥

వ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]॥

గీ॥ [illegible]।

[illegible]॥

సీ॥ [illegible]।

[illegible]।

[illegible]।

[illegible]।

న భీ ల భీ ప ము ల తి జ య భ్రాం తు చే

న భ పి న భ పం య గా గ న త్ర గాం బు

గ రుం డ దే శు దే ర గ ను గా నిం యు తా స తా

రా జీ వాం గు ల శు భు రాం బు వ గాం చు॥

వ. ఇ ట్లు [illegible] రాం బు వ [illegible] ల తా వ లం బె తి [illegible] వ న [illegible] వాం బు సు [illegible]

ని తి ని వే శిం తు న ని త ల [illegible] వ ని [illegible] వె ముం ద [illegible] బు నా క [illegible]

ని బి ఢం బు న న [illegible] లం కా [illegible] ని వి బు మొ గం [illegible] గ దు [illegible] లు బు లు సు సుం

దె నం త,

స్రగ్ధర॥ ప [illegible] పు న [illegible] తి ర [illegible] తి [illegible] సు వే ఖు న్,

[illegible] వ ర వే గా [illegible] య వ న మొ గా [illegible] స వా [illegible]

[illegible] నాం వె [illegible] య వ వి దా [illegible] లు ము తు వ ల న్,

[illegible] వ రా నె [illegible] దు ర ఖు రు ఖు నా పా [illegible] దై [illegible] సి న్॥

మ॥ సు ర వి దా [illegible] ర యు [illegible] ము ని [illegible] మం బు గా [illegible] తం బు [illegible]

యు న పు ర స లం న ం దిం చి [illegible] న తా ల,

బి రు వం కం బు ల [illegible] వా రి గ రు గా న వ [illegible] సం తో గ సం

[illegible] వా కా రు ల [illegible] సిం యు [illegible] వ [illegible] రి డు గ న్,

మ॥ యు న స [illegible] ప [illegible] బు న న వాం [illegible] వ [illegible] యు ధం,

వె న యు [illegible] సి న ప [illegible] రం బె వెం యు న [illegible],

ల క న రా జె [illegible] రం బు వ [illegible] ని [illegible] వెం త దే శం బు ను,

ము [illegible] న [illegible] గ బ [illegible] మి [illegible] తె గ సె న గా [illegible] ము రు ల [illegible]

వ॥ అట్టి నగరి పరిపాలింపఁ జాలిన సింగంపతుండను [illegible] యౌవన పుష్పించునది
సమస్తసామంతమహీపాల శిరోమణి పంచుకొనుచుండు, సంపూర్ణ చంద్రముఖి యగుటచేత విను
పండితులు నిన్ను చూచుచుండఁగా వలయునని పలుమారు యోగినీ మహా పాపము చేయునది॥

గీ॥ దైవమేలు విదారము వలచి యెవ్వరు నీవు నేను నిన్ను నడుగనేల।
యనన్ని చెలియలు తిరిగి యాకెవ్వరి పతి వెన్నెల పొంగు దరని సాయమలరు॥

వ॥ అని యవ్వసరంబున నంబుజాక్షుండు దరహాసవదన సుందరాంగులు నిట్టు
లనియె॥

కం॥ ఆకాశంబునఁ బాలియగు గని। యహహా యిది కరుగఁ జూడవే యొకటివెలుఁగన్
విహారింపఁ మనస్సు పృథివి నికి నిలుచు సారథి నను సాగరన॥

కం॥ స్వస్తి తుల్యంబు తమిసను। విస్తీర్ణ శస్త్రంబున విడిచుండుత్రిలోకా
సత్యంబు విద్యాధరు। ధన్యత తలంచుఁ సుమ్ము యుడి గాంధర్వుఁడన్॥

కం॥ నిడుపగు పుత్తడి వెదగు। పరగలిగి సదృశ సుస్వానిపమగుచున్
వెతగగు బెల్లి దివ్యమను। నదరిన లాంఛనముల పాలుల తశున యుగళికా॥

వ॥ అల లాంఛనంబుల నాగేంద్ర కుమారుడ నంబుజాక్షుండని కుటుంబంబుగా
వచ్చినాడ। విద్యాధరుండైన వానిని జ్ఞప్తింపనేల యుడుగవ్వ నిండు తొలగ రుండై
మున్నంబంబి పలుమరుఁ జిరుకుండ గరుడ్డి యుండు నుండు వని పలుమలు విని
స్త్రీ వేషుండైన భీమూర వాహనుం జూసి తలంగి విషణ్ణ హృదయుండై చింతించి
యుండు నట్టి యవసరంబున—

కం॥ ఆరా జనన్నదుఁ దరయులు। నారయ వివరంబు విరువరుల భూర్యయును।
సారిరమగు విహారంబున। నరథి రశ్రీ గుడెంబ నివిబి నయంతనా॥

సీ॥ మలయవతి దేవి మగని యంతస్థితి ఖులాలి మూర్ఛితయయ్యె నిట్టిభలోకేమ।

తనయుని కన్గొని స్థిరపాముతయ్యెనంత వద్ధా రన్నుఖంఖాంఖితిరితే।

మునివేషములు వలలము సమూహము కుంకుమ కస్తూరి పై వ్రాలియదలుఖురాత్రిపల్లు।

వమలు నుపలమూను వదనంబు ప్రేముమూలు నతిదూరనాత్మతయయ్యెనంత।

తే॥ సతి కెదూర నాందుపైన యమ్మ వృశవలనగరు ల్లో వృద్ధు వైనతేయుం

తనసనయలంబుల నుఖుకంత ఓంకారముంత గురుసుండెనల్లు యవసరమున॥

వ॥ జీవితేశుండైన జీమూతవాహనుండు వల్లింఖులో ఆర్యుల శరీరంబు ఖత్తిరంబుగుప

యొఱుంగదే। తనితలంత్రసాతెంపదగను ఆర్యుల శరీరంబు సంబరూపత్వాశంబుసేయం

గవిఖనసవినాశ్రిత్యవిశేషంబు గాదె। ఆయని సంతసింపనము స్మరింపని స్థలప్రత్యాఖ్యాసి

వమ్ము ఖురత్తతి ... గావి మత్కృంతయెన్ననంత॥

కం॥ పతితేయ దేవాలనపొంగని। యితగాలు లోకాంధకారలు వివంబె యయ।

పాపకులవఖుంటె మలయవతిరాంత యమురగాముననొ దగుదయునశ్యక॥

వ॥ ఆర్యుల యవసరంబున సంబవత్తవత్తపలయుం ద్రిలోకమునని గానిన బ్రసన్నుడై

మలయవతి తన్నభూపాలకూన్యకవేంమలుత్తుంగాంబమూలవాహాకానున మృతఖండుసిత్త

సురులరాంగుం జేసి నిత్యవృత్తు వైనచక్రవర్తి పదవియుం బ్రసాదింపు మలయవతిగ

పార్వతివృక్షింఖలాలియుం వర్ధానంబునుండె నంత॥

మ॥ పలునిషి ద్వాపుర తేన రాజులు తదు సేవ్యా దివ్య జీమూతవా.

హానమును బాలులోరెవైన వేయలదు నలయ పాత్ర కృపాలం బాంతియూ

తనితెంబ్రశి బ్రసన్నుడైయ భమపార్వంబు మనకెత్తన

సనిసంబన్నగభక్తగ్రాంబుదుగదేయుం బఠ్యబల్యద్యింప నన్

వ॥ గరుడప్పొంగుచుండు జీమూతవాహనుని కీర్తనంబు నం జేసి యమృతంబునారిగా సర్వ
పక్షిజాంబునాని ప్రాణవ్యాంబు నఖక్షితాన సర్పనిగ్రహులస్థిరాంగులు లయిన నమృత
ప్రాతంబునాసరించి సజీవలంజేసి। జీమూతవాహనుండును పార్వతీప్రసాదంబు
న జక్రవర్తి పదవింబొంది హేమాద్రిశిఖరంబున బూర్వరాజధాని నిష్ఠి సకాంతన
గరంబు ప్రవేశించి మలయవతి సహితుండై మహారాజ్యంబు సేయుచు కృపసేవా
నిరతముం తగుచు నుండె ననిన తక్షసేప్పి బైతాళుండు విక్రమసేనునకిట్లనియె॥

గ॥ ఈ నయ్యు జీమూతవాహనుని కథ విక్రమ। తహో పరుడు శంఖచూడుడు నయ్యు వాంత।
ఇరుతయు నిలువ తలపుల నధిక వెవ్వ। తనినన దైపతి మది నెంచి వతని పనియె॥

శా॥ బాలం బాలు శంఖచూడుడు ముల బారతంబువా యుంచి యూర।
జీలంబైన మహాగ్రశౌర్యబులన తుంబెం హొంద సన్నష్టుడై।
శీలంబు వత పక్షిరాజు తత తేరం బెనదలం ప ఖశా
ర్వలం కాంబుడు సర్వ ప్రాణియుల నదంతౌ జీమూత నా వృత్తి కిసే.

వ॥ జీమూతవాహనుం డాత్మదానంబు సేయుటయు శ్లాఘంబు గాదు। ఇది సర్వం
తను వాండు చెల్లి పైతు ప్రాణరక్ష శరీరంబిచ్చిన వాండు గావున।

గి॥ ధర్మ సమ్ముత్తమము విమల కీర్తియును సౌఖ్య సంపదయును సముత్తత స్వర్గ
గామము। బొంది నిర్మల ఖనదానం బు ప్రార్థి శ్రీప్రియ పరిచయము నజేసి బొప్పరయుబునుల॥

వ॥ అని వైతాళుండ లక్ష్యుండై వృక్షంబున తుంబారిన॥

గి॥ వాని వెనుక బోయి వతుల తయా వృక్షమెక్కి ప్రయుత్నమెనియు వాదన బులు దు।
గుణ బుద్ధు బులు నెవాలాభిమనము చెప్పి నెరకథ చెప్పడి తత్త్వమల ర॥

కథ ౧౬

సీ॥ తనతల్పరంబున నంగలందుండయ షోడశసుందరమును పారాజువి జృంభితశక్తి,
నాటిరాజులఖావె నాంద, సుతెలు వస్త్రాంబరము నప్పురివై పిట్టకెసుదలు,
తెపనాంకూరు కుటుంబు వనసౌందర్యగలకుపస్ను బెందిగాంపెయునిన,
ప్రాణ్కాళావరుసు బనిబెగన్నతెంబులాశవారుసుబలియుండూ తనితలూంపి,
తే॥ చరితహ్వావందులఘుచుబునపతియుత స్నే
బాంధిసర్వరాజ్యవియునమవిమలబల్కె
మహానురాఘుఘునని వములలిన
ననుమమించి యుట్లు లనిరిపవితి॥
వ॥ దేవా తైన్న తన్నతరాజునగర్మ నుండయయూబ్బరాయిగాను, సర్వలక్ష్మా
మూంన్బరాలనిచెప్పిన నారాజుత్కస్సతనా వరింపతుండె, నంతనారాజు, నేనా
ధన్యుండు బానివిపాంపాంత్యెనిజుగృహాంబున తుండూత్కన్ని పారియునట్లు
నను త॥
తం॥ బ్రాసుకల్పగప్రవిదాసవి, లాసంబునుంగలిగిముఖుపలాంచిచవిమలాలో,
క్తైసితములుగావనములు, మాంసరయుండెన్ను వాసంతమూసముద్ధరలాసే॥
వ॥ మరియును నుకలితేశాలితాంతలాపమధురంబై మలయూందూలితమకరం
దానువేపనసౌరభ్యనిగంధరంబై వసంతూంత్సవంబవిలసునానందతారియుగుచుం
దయుమేలాధనుండు ధమ్మమయుత్త్పసముబితప్రసూనమూలికాంభరణాంబి సాబి
మండ్లి ఖెద్రుగలుంబునెక్క్యయువి విభవంబై సంగవసంతూంత్సవంబుచూంచుతో
మునంబున నగరు వెదవిప్రరవిస్థింఖరియుంచుచుండెనెదసవలవిలాసినిజనంబుల
వనిసురులరాకారంబాపివతెమూంచుచుండవారిలనారాజుచెవంబులిహ్వాయమైన

ంయున్నాదిని మధ్యాహ్న వవిష్మైన వసంతశ్రీయునుం బోలె పార్శ్వ తలంబునని
బన బింబాధరారుణ దళంబులయును, లలిత పల్లవస్ఫురదంబుజంబులను, సుగంధ
ద్రవ్య దళవసంబులను స్ఫురత్ వటు శతంక ఖండంబున కుసుమ హాస విభ్రమ రాగ శ్లేషంబుల
భూరిభుజ స్తనంబుల యువతి భూతి రాజిల్లు సుందరతర ధ్యానాతిశయంబుల
బు మగల నగరంబున తుంబురు దేవతాంతరంబునను అతి॥
క॥ మదన ప్రభవ పరితాప / స్ఫురదతి విరహాంతరంగుడై
మదిరాక్షి వెడ్డకన్నత, మదిని తిలకాంబుజ యుతమానస వదనసు తగులుసి.
ఉ॥ ఉత్కటావిరహానలాభయయుని చల / లాక్షింద్రి లతాప్సుందరాకారధవళిన /
విక్రీడితుంత భాసియు / వెక్కిరి విప్రులనులు పెద్దయలగిను తనా,
వ॥ ఆవిప్రులనంతరిత వ్రతంబువెదలి పోవ నదిగా నియతింబు పరితాపంబుల హరం
పల్లాంటకయుల చావు నవసంబున లతాంగ్రహంబున గ్రంథరస సిక్తంబైన తమల
దళనయనంబున వ్రతకింపసురంత భీ సగర్వలనా నావిదారణంబుల ద్రియో
గింప సురంత మన్మథ విస్మితంబైన పరితాపంబునుం బూరలుభూనారాజవదనర్తి
సలి ధ్వనసు దన వృత్తాంతంబంతయును తెలిపిన వారిత్పన్నియు॥—
సీ॥ అంగజతాపతప్తశరమై / ఛంగినసేవంతా గృహవులబాయులసభా
తింగనవు వానితింద్రగు / మంగళభూషణ భూషలు దానమానుని భూవులగానసు
వ॥ అనివిని యున్నాదినిసేనాపతి పరిగ్రహంబు పరాంగన వానియుంబు
చితంబు నాటియున్నవని వసిష్ఠమిత్రంబున పాలితంబులు భోగ పుగాన నిమానిక్షు
చక్రంభూరిదినచర్య శ్రయుంచంబెపుకుమారి రక్షణ్గా సభానసరిదము ఖండితంబున
యుండి సేనాపతిని॥ ———

కం॥ తనబాంధవ్యములంబు తనన్నే। వినవారు ధనమేలా ఖ్యాప వినుతగుణవా।
విని బంధువులు ధనసేనా। నినవయుం తైని వచ్చిప్రిత్రసమర్పణ తనియున్॥

కం॥ ఆనుపమరత్నములచే ౧। ఘనతరగ నాగ్రమములనివయున్నట్లోయు న్
వనితారత్నములగాంచిన। మనుజేశ్వరసేతుజగు సమగ్రరవేలంయున్॥

గీ॥ ఆనివనినియును విష్ణులనియె నా భ్రాతృదుర్నీతి వంతయును తోడు తయుతుం
పలుకు ఠగునే పయుతాన పృథ్వి ధర్మ రాజ్యప్రభుత్వమైన లోకమెల్ల నిగాంగతునే॥

సీ॥ దైత్యాదారతవస్తు భేదనగాం భ్రాతృలంచి యువన
ధర్మంబెల్లనకాల వేళా వాగ వాసనా తప్పించుబునంచాందిపా।
ఖ్యాత్రి ప్రార్తులమైన దుర్మార్గ సన ఖ్యాం యును వృద్ధి నిందేలయా॥
కౌర్యప్రభ్యంబు భజియించియ వేలయుఖ్యా గతుడున్ దైత్యాపత్రి విధ్వంసినే॥

కం॥ పరదారలందు మాతృ। స్వరగాములయందు సన్మతియును భా।
సురతక్తియందు గడునా। దరములును నాతిప్రదు గలుగు తప్పించి దాసున్॥

వ॥ అని వినిసేనాపతి యట్టనియె॥ దాయనీతి విని సర్వతంత్రసిద్ధ వర దాసి శిష్టసేన।
నతిమాంద్య సౌందర్యగ నాసి... దేవర పరిగ్రహించిన వలాహంబు వేగు। దివి తెమె
తబరవలయునని పాలించిన వస్త్రంబులగి ముత్రసమానంబుగా కైకొంపి రివ్వ
వారి తంబులు పలుకు వారత ప్రేయువతి పొంద్ధ విని వె తవి పాలయుతు రిబాలును
ఓ స్వామిని స్వరగా పతివత్స్వంతగుణు లాజేంద్రుంయు నిజునర్థంబు విధిబియుత్సం
నరరుం తమ్మునంత॥

కం॥ పతి పాలనంబులు విధియన। నతుని తదుర్భిక్షయు నబాంధియుప్పుడు సేనా।
పతియుగ్గియుత్తమునుల। ప్రతిపత్తియుగం గ్గహములు పతి ఖ్యాతుమున నే॥

వ॥ అని తథ చెప్పి శౌనకుం డిట్లనియె॥—

కం॥ సేనాపతియలును భూపాలుఁడు, మానిత ఘనసత్త్వయుతుఁడు మతి నలపోయన్
మానుగ నడిచితిరి ఎవ్వరలు నెవ్వరు సెప్పుమా మునులు తెనవలు గాఁగన్॥

కం॥ అనవిని సూతుం డాశౌనకుఁ, గనుఁగొను జనపతి స్వామి భక్తినందు యుగవగలు జ్ఞప్తి।
మన్ననము నిచ్చెము యుధిష్ఠిర, మునవదగు నద్రికుండు రాజేంద్రుఁడ వలపోయన్॥

వ॥ దురాచారంబును మదనవికార ప్రసనంబువంబూంది యుద్ధవిరుద్ధమార్గం
బాచరించుచతని లోగంబులు విడిచెంచుంగావున॥

కం॥ భూతముల నవే తమును తమ। పాపపురుషులాతమయులు నహంకార రములనన్
ఆపింప జూచె వెతనుజూచిన తెల్పు ననవు గను బలవ్వరిత్తైనన్॥

వ॥ అని విని శౌనకుం తత్పరుష్కృత వృత్తాంతంబునకు మారిన హారిని ముత్తంబాయి
యొప్పటి యట్లుసాగని యన్నిన దనశ్రేంద్రాస ప్రసంగయంబు ద్రిష్ట వస్త్రాత్రుండును
దప్పనవారు గెత్తి భాగంబు నవెంతుండుఁ తేను నృశ్రత విసనవల యోలనెట్లం జెసను——

——— కథయి 12 ———

సీ॥ అనయము చంద్రస్త్రీ జాతనగను జ్యోతుని రాజుతని పరంబున నద్రితనుఁడు.
వసుధాపురుంధుఁ దేవస్వామి గలదు వచ్చుదుఁడు చంద్రస్వామి స్తుతిస్థానమున।
కెవనిల మోదశూన్య తెక్కె విసలెగ్గ భూరుభు లక్ష్మంతయు లెగు నియూతబొత్త।
నెరతేలు బంధింబు పితి కిల్లబూ శిలవ భాగాలనయ యు నృష్టాంతరయరగి।
తంతనాత తెవప్పీడి రాత్రి వెలువడి।
యొక్కరుండు బోలు యెక్కు మోవ।
మానైజ్ఞ దేశికుమారులు యోగ్యయూతవిని రా।

తప్పుసైవేత నప్పుయలసి॥

వ॥ ఇట్లా పనిలబి యొక్క ద్రావిడనుండు భస్మ్యక్షా అతగాంధ్రుల్లి వపిలాంగం

బుధరి ఉలంబియుస [illegible] వస్తుంగనియుతి వసుర్తి భాభినంబర్తింబినవాంతవి

ధనుంతప్పేదు వసవి ద్రవ్య భావంబున సొత్తు కాంచన పరంబునిర్మింపయు [illegible]

నప్పురంబు నాతు భానక్షుంబు ల్పిననరుండు గభాంధ్ర భాసి తున్నైన బాంలయతావిన

స్త్రీలచే వరాబుద్ధిపహారంబులుం బూంభితుండై [illegible]

[illegible] వర్తమనమైన [illegible] నయొర్రుసుంభరి మూడ సంభాషింబను [illegible]

[illegible] రాంధ్యంతమైన సంవత్సరాంత సమయంబైన నప్పురంబు [illegible] నెప్పుడు యు

[illegible] గాకు విడువవేడ్క బున్నాయ విప్రులం బూలి తెరువి లా॥

గీ॥ రామ్యశిల్పనవి ఫలంబు మహాయాన్నది

బూంచి వగలవి [illegible] సఖ్యుం

చేసి దత స్వనిపెబ్బర వరుండు

సమున్న [illegible] పవిత్ర చేసి॥

వ॥ ఇట్లాంత్రమున్ని దినంబులు వర్తింపగ విప్రుండు మహాపురుషుల నారాధించి మ

హాత్మ్యాయు ఉద్యద్వనా తునను గ్రహింపను రక్షింపదు నినయు విద్వద్భు సాంబధనం

బి నిండుయున్నడి. నవీన రాగ బంధంబునం బాసి విప్రునియు మరణుండై భిలమ

ద్యంబునసుంచి ఫలనగ్నర గాంసంతువలయు నుపేక్ష మంబు ముగలుగాని విద్వ

పెద్ద విద్యలంబులు పట్టుంచు వానిం ధరించినే ర్చిన హానిం బాపించు మనో

రథ సఫలంబు సయుద్ధన విద్యలంబుల వెట్టువన జాల మధ్యంబున లఘుతనబుంత

నైన నిజాంబి జన్యంబు వర్తించితలయు. మెద్దనితు నంబరగలవా దర్శ మరి

మెం ప్రాణ పుత్ర మిత్ర కళత్ర బంధు వర్గంబు వలని తగులు సంబంధంబు త్యజించి నాచేతను
జాగ్రత్సుషుప్త్యవస్థలంబు ప్రవేశింప వర్తమానంబు వలన ముక్తుండవైన నవ్విధినేతు
ను సంతతము నత్యంత భక్తియెట్టు నిత్యుననిన యమెదంబది నన్ను వరంబునను నిర్గుణతను
విడువ్వా హేదేశంబు చేసిన ॥

కం॥ విద్వద్వరియుం బవిపుత్రుడు। సర్వస్వమిల మెలయు నింగిలుపమతి నియతిన్।
ననర్వంబున మెనరింపగను। నుద్వవిని వారి బద్ధత్వముయు త్యుండగులుచున్॥

వ॥ విస్మయంబందితలంచుం మహారణ్యప్రదేశంబున నంబురుహ ప్రదేశంబు
నకుంబులుత్తర కాలత్రయంబున వర్తింపగు విద్యాకాల గుణాత్మక్లేశంబుల విడి
యున తన్నుత వరియుం విందు నుతూలంబుల బాలుంబు వసంత సమయంబున ను
జ్ఞాన వచనంబున రుచుల ననిప్రభాస కీర్తులు విసూరింపగుండ నంత॥

కం॥ బాసిల్లిన పట్టిప్రదత్తు। యూసుందరి వనములలో నవయుపమెలగన్।
బాసి విశ్వేశ్వరమున। నాసర్వము గరచెన వియున త్న్వమాత్రన్॥

సీ॥ విషయాకారమున జేసి వివశత్వయు ప్రబలు పంచయోనంతయు లుజ్జంకుముజాంధి।
హారిప్రియమతిశ్రీ మనోహారిణి హరినయనమంత్రి హరి మృగాక్షి।
యా వినిమనిరి వైరాగ్యసంబు బూనన ముదబాసి రేయుని ప్రలాపంబువేసగ।
న దృష్ఠారి దమ బుంతగురుము స్నానపుష్ప నాతాన హారి యుష్టనిర్మెనోదని।
వనయుతమెలవెల్లిదా యుత్సంభర్ట।
మిశ్ర కావవలయుము న లాంవాం రి
ననిననమ్మ పోసినవింయుము సత్ప్వకా
యుగులు నివిఖ యూరా నవనినప్రభు॥

వ॥ ఇట్లు ప్రతిదిన ప్రయాణంబున నవలన కాలక్రమంబున బుత్రులం బడసి యిట్లు
స్త్రీపుత్ర వృష్టంబైన యతాంను మాలంబునం బడి వేసియు విందుండయు నవిద్యంయు
అమ్మనేనిని నిజరూపంబును ఱుచుకొంతింతుయుండుం సమారంబున నస్నాయు విద్య
చేతబట్టి తుండ్లైమును వెసచ్చినయునలంబు ప్రవేశించునని పాపయు బంధుబు
సాక్షాత్కారంబున బుత్రమిత్రసహిత వంశ్యుండై నబ్బుని కేపెనగు భార్యనాదరింప
తంయుని గుండలంబునం బూర్వయము తమ పదార్థంబు జీవితను ఱుండె॥
తే॥ తనవెంటను నగ్నిహోత్రము, తనను చుట్టె గుదోచేసి యున్నయాపిని వాంగ
నెన్నని పెను పాపములచేసి తనను మమకారమువేసగనాతు యితమెన్నటి
క॥ అందం తనగ్ని బల్లనై సంసారసాగరంపు నయుంకుమునిరి యుఘునవిజ
లంబున దుమనగసిలావరించుసు, మూంధి నిష్ఠుతగుణుమమవిశలంబు॥
తా॥ తనమేకెరూపమూలముల తల, యు తనుగు విద్యలయ్యెను తు గుణుపంతుమున
బునవంతయు నాంక్షర్మము ంవనరగ నిజాగుణువై నెరి గితవ్యంతుల క్త్యనగ
తే॥ తన తలగన్న తల్లిని, తన భార్యా బంధువులను వద్దియులేను తన
చినువులను తిరంగునువారినలనమూభాగ్యనత రంగునంతయు జెప్పనా॥
సీ॥ ఆ విష్ణుంబువె లింగ యరాప్రతి వరుండాతిశ్వనగారి పింపుమరున్
నవివిద్యాదిరింపనత్తిగలదెగితెల్పు పంచాసిము
వ్యాసంబుంచయు చెప్ప మానుష్యయు విద్యావిస్తృతింబూంచి తిన
నోనైతల్ప మిదెంతచె ప్పయు నుచునే నిశ్చైద నంబూంబురున్॥
తే॥ ఆ నఘయమంబి విష్ణు, దురయంబున నస్త్రమహావిధానివ, వం
బ్బినగతి నేరిటిబాపములచేసి త్రమతబున బయ యుగ్గినా

ట్టిననరిందు మివిష్ణు మున జైమినియు విగ్రము గాంచు మేను వం

చనెను తింవచె వని ంయు సంశయుద్ధై నపథంబు చేసిన న॥

వ॥ వ తపస్వియు విప్రబృందంబు నంబొంది నవారు గాంచి నవిప్రుని కైన విష్ణు వార

గారంబు యుంగ తలంచి ంచెనని తథ్యం చెప్పి చేవారలందు నర్గంబా రాయ మోక్ష విధానంబు

న వర్ణించగ నంయు వనితిం యు విష్ణు స్వసిద్ధింపని కారణంబై మియు నిన వానివిని స్మయుసే

సుంధీటు నియమి॥

గీ॥ ఆశ్రమ నమంతిన విప్ర వర్యులకు

 బ్రాహ్మణులా లింగుల బాంధవ గణ్యు।

 తగు టప్ప జేసి విష్ణుయు వి యుష్టు సిద్ధింబు

 విష్ణు కారణంబు వినవలయు ంయా॥

కం॥ ఆ రతాల స్థిర విష్ణుయు। గురు నతున విప్రవరే నతుం త్రిత మగుచు న

 బూరసె నవియుష్ట నంజును। మొరతుసునె సిద్ధి భావము ఘన తెంసున॥

వ॥ ఆ నినవిని శివాలకుంత లక్ష్మి మంత్రి వృత్తంబు నతుం బారినె వె సుకంబుయు వ

యుష్ట తుని॥

—— శ్రీ —— తథిలు ౧౮॥ —— శ్రీ ——

గీ॥ ఆది రయువలున నరు గుర వృ॥ గుమ రియు జై। వా ఖంత్రి ఋషులనియె ధరనిపతికిన

 ప్రాణ జ్యుప్రా కుమన తు ప్రాణ ప్రేష్టు నంత తుని కశ్యపయు వినగ సుతు పాలు॥॥

వ॥ ఆ వియుష్టంటే నీ॥ ——

సీ॥ ఆనష్టయూ సంతత మనుపురంబున జగత్ప్రాణ్యంబు సూర్య పుత్రుల నంగ।

 సాక్షి బ్రాహ్మణుల తుకత్రి సంశయు తప్పు లయ్యా వి ధర్మ తరయుగ నిర్మాత్రియు॥

వెలసెలగ దాత్రు విష్టప్రదంబున ధనవంతు దనుపెర ధనదు వెశన్।
వరు నితి సెత తభావన ము నజేసి విధాన్న ధరితూండుర్తి యువతరింతో।

తే॥ ధవిత కాంతి వతియు ప్రవిమల చంద్రికా।
పలవి ఢిత్తులంబు (బ) బ్బెరిల్లా।
సామునదుపయు మంచు బాచిరుత త్ర్ప్రసుతం।
బూంబ వక్షున నితి సుభద బవితే॥

కం॥ తన తన్వయమ్మునాకును, నమంత నియమర్త్వముత్తునిఖిమిబి మరగా।
విశ్వకులత బాంధి ముర్తవి। మైకారుయు వవితే నిత దనినవ్వకు మిరా॥

వ॥ అవిందు ప్పొంచెని॥

సీ॥ నాతుని విఖ్యన నాపనవ్వుచెసి యుత్తయు ఖరాము రింయున్న వయుని బాంధి।
ప్రద్ము గాంయు ఫంయు నాప్రద్ము॥దు పరలు త గృహోదుగానమ్ము రత్నగర్భపుటను।
బత్న ధనంబన ల్యంబుగనిస్త్రవ నెంతుద లంపతనింతుమనవు।
తెంధ నిమ్మునిన ఘూము నతింద్యుత్తుని జెప్పిచె ఘనత ప్రదు ధారవారియు।

తే॥ నవత బ్యావంబునందు సంతోషమైన
వనసమస్త ధనము వరుబతిత్తి।
ప్రద్ము బదయునన్న ప్రయుమపు వరింప్పని।
వను యుప్పగవ జ్జీవ్ర దయ్యెనం త॥

వ॥ వీరగ్నవ వియను తూముందిలూదిల్లని సూరన్ర ప్రభు నగరంబునందు బాచి
సభుకృనతుమూరనమ్ము గృహంబున తుంబాయి వాడుసెప్పినంయుపాయంబు
న బాచిరు కెకె బరంబు దహించి తెన్నిరినంబులతు తూయు యు వానును

సురారిప్రభుని నగరంబు ప్రవేశించి నిశ్శంకంబైన సుఖంబు ననుభవింపుచుం
డె నంత సుతశ్రావణాచరణవిధ్యమైనయట్టి యుత్తమంబగు దివ్యహర్మ్య
ఫలంబు లీయఁజనుండి ప్రతిబింబమ్ము మనోహరాంగారు సుశ్రీ పుణ్యము
నామసాక్షియగు ననుభవింపుచు నీ రాజ్యంబు॥

కం॥ మనసెంతయు విప్రకుమా। రుని పైనిలుపంగ రంగ రూపిత మతియై।
వనజాననలక్ష్మీపతి । వనపాదయుగళంబు పైఁ బ్రవర్తిల్లె నంతన్॥

ఉ॥ ఆదియు మధుసూదను నతుని సద్వచనింపఁగ సద్భక్తిజ్ఞానం।
బెదవగ జాడ్యమునిం గెలుపు దయాంతరంగమున నాశ్రితజనాధీనున్।
పాదయుగము ప్రణుతింపవలయుం బ్రియ విప్రకుమారకులం బుధా।
మ్మదమున నబ్జనేత్రు విసరయున్నతి మోదమునం దనుక్తులున్॥

సీ॥ ఆదిదేవుని స్వామిని రంగనాథయును బాగ మనమున దివ్యప్రభలు సేయఁగదుగనంబు।
వేదవేద్యుడనఘుండు దివ్యమూర్తి జగదంబిక వైభవంబున విభవ॥

కం॥ మతియందు దురితము లోనిగను గాని । చదువరవ లయమునఁ బొంది దయాపదము లో
ప్రతిదినము ప్రియమున సేయుము । నతిమనోహరమ్మున నననవ్యమున నరియున్॥

గీ॥ అంతరంగమున నతని యొసంగె
యతని దివ్యపదము సక్తుయై యుండి।
తన్మయుండగుచు నతి నాత్మనిష్ఠ
శ్రీవశంబగు రంగనాథు పదము॥

వ॥ ఇట్లు శ్రీవేంకటవిలాసవాసుండైన యతిప్రౌఢుండైన విప్రకుమారుండు దృష్టిలో
ర్ధ్వసంభోగంబున నయ్యది లక్ష్మీనాథుని యంఘ్రిసరసిజసేవాపరాయణంబున

ప్రాకృష్టుండై వెలువడియె। నంతనయ్యంతి కాలక్రమంబున గర్భంబు దాల్చి
తద్గర్భనిగర్నితుంతియంబుపై ద్విజనరాజు వేళయుండైన సంపూర్ణరాజులక్షణాల
క్షితుండైన మేడుకుంశనియు నంత నారాత్రియంతియ్యంతి తలయుంబు పరమేశ్వ
రుండితిష్ఠనిందూగనత్వ॥

మ॥ వనితారాననసుతుని నన్నారెంద్రు నగరద్వారంబునందిప్పురి నా।
జనుదెవారు నెరుంగ తుందగను బ్రహ్మాస్పష్టంబు ప్రైబెట్టు వీరా।
విని సూర్యపుత్రుడికెద బెంతి హృదయంబున విషాద విమోదంబు వారా।
యన నేతలరంధగుబోయి నారాయ్యసుతుని గాంచి మనంచె దూరానే॥

కం॥ ఆ నవ్వదమేల్లనియప్పుడ। జననిత్తెనవిగిరిపాలుద్ధవసంబ్రాయుని దినా।
దనరగ నన్నుపారుతుపని। మనగచెను నిత్తెను నెరెంద్రు ద్వారమున నే॥

వ॥ ఇంతసూర్యపుత్రుండును స్వప్నంబునందు స్వరాజ్యంబునేలింగనవా
డై వచ్చి సితమేఘుప్రతిమానుండైన బాలార్కుండును వెలిపిన ధవళవస్త్రపరిహితుం
డై వేలుపు రాజు ముండైనయాతండలతుంబోలెయును డానంద హృదయుండై
మొదలుమారియెండ్రుపుత్రుండును నాయుంబున నర్పి ప్రత్రుపతిమ్మైన తజ్ఞానపు
వేకాంతంబున స్వామిస హస్రంబిచ్చి సతలబునాను రాగంబుగా ప్రతిష్ఠాత్సవం
బు సేయుంచె। నబ్బాలకుండును బాలెంబుండును బేవే ప్రతిదిన ప్రవర్ధమానుం
డై లయుదెలాత్మ సంసారవంతుండును సతలవి ద్వావిశారదుండై కాలక్రమంబున
సంప్రాప్త యవ్వనుండై ప్రవర్తింపు చుండెన్॥

గీ॥ బూరిగుణయుక్తుండై ప్రాజ్ఞుడైన। పద్మగనుగుని సూర్యపుత్రుండు వడు
వంశజు షగుణ్యుడైత్తపరి పట్టుముమరగయ్యు సమస్తరాజ్యంబునిక్క॥

కం॥ పారావారసి ప్రరమున తునా సారవిహారుండు నాయు సర్వేశ్వరు పాం।
భూరుహ తేజముల గాన్చినపడ। పారిజాత వరమున్న నపదవింబుంచెనా॥

వ॥ ఇంద్రప్రభుడు తంత్రి తర్కి నేర్చిన పార్థివ నిశాంతంబు పరఖ [illegible]
లయ విద్యోత్తంబుగా జేసి విప్రవర్యులు గయాస్వర్గంబుగా బోయుందునని
వలంబు సమస్త రాజ్యభారంబునకు మంత్రులం బాపంపనునిబ వలయు విప్ర
వరులం బూజించి చతురంగ బలసమేతుండై కదలి॥

కం॥ పితృతృప్తి కొరకు ఘులరత్నయు, నవి మునుదయు గంగయు గంగయాత్రకు బోయి
శ్రాద్ధ కార్యములు, న్నతుని తము పపితరాన నగు బిత్రులతునా॥

సీ॥ చతురంగబలముల సకల విత్తులనుంచి నరబి విప్రులు గాదముల జేసి।
పారబారసి ప్రర పాసి యైసుర నదియందు యథోక్త కార్యములు నర్చి।
శ్రీ రామ్యరణ్యమంబున -
ఇనివాహతము దియు వర్ణములయందేగి నేగ దానంబు చేయబునిక।
కాలక్రమంబు నగయు తేగియుండు శ్రీ రామ్య రణ్యమందు ననాగ్రహంబు।
యుధి తనియు చి తీరార నాగయాత్రలమున, విప్రవరుల వనుప వినియుక్త
ముగ ను పిండము దగ మోదింపయెను పయ, మూడు చేతులతని మోలనగ॥

వ॥ ఆ ఆశాస్త్రంబుల ఇలాగ విస్తృతుండై యొక స్వామి యాత్రంబు తెంతంబు వేళ్లిన
రత వహ్నిఘు పతి వేద శాస్త్ర పారగుడైన వసిష్ఠ విశిష్ట తమముంబులకింగ లంది యాయి
తెలంగ నియు తిరిన హెం దు పెద్దయుం బ్రహ్మ ద్దు విహారించి యుప్పనిరి॥

సీ॥ శాస్త్రసాంత్రుల లంగార నదుయుయున్న దేవముశ్ర యుయుబాయు శాస్త్రముదయు।
చమర పవిత్ర బ్రాహ్మణుయుయున్న శిబ్రా శాస్త్రగా శాస్త్రంబు ధారి దియుదయు।

త్రమలాంసుకాంతియై తనకతంవేగా భూగ్రీతంబైన రాంఖ శాస్త్రంబు సితయి।

యిరా శాస్త్రములలోన నెందుఁ బింర వలువెట్టినఁ గునని మది నిన్నెయంబు సేయు।

వారముల నృపతి పౌరఱ ఖయ్యలు।

విని మనంబు లోన విచార్యించి।

సందియంబు బాందియుండు నప్పింతంబు।

పెట్టినేర రయ్యె పక్షపాతొద్దు॥

వ॥ అని తద్దసభ్యబైనాఖుండు నరేంద్రుయూరాము వ్యృరయంచును పింతాపయ్

వెవ్వర ఘుఘురు ధర్మాంబు ధప్పనెప్పమని వానికి విస్మయ సేనుండిట్టు లనియె॥

గీ॥ వలపు బ్రాహ్మణుంతవనికి తంత్రిగాడు వస్త్రి గాలిలోవుట్లయు వానితల్లి తం

మంత్రి మెనూరులూ తలవొందమెండి మొత్తరాతిరి వసిలల్లో యుంతె గాన॥

త॥ తనక శాస్త్రముల తోర ధనవాంతిటనున్న నిను వ్రతనయుం తనితో।

కొని సంసారవెయనిర్చిన ధనికి వా వంత్రిగాడున వనీ పితియు నా॥

త॥ తెలా మంతాం తని దక్షిత భూరిధ్ధనం బెట్టి కారమోయు గ ॥ స్తం।

గొరి వరియుంతో గా ప్రస। సారయులగా జీర్తువులన తనవత తపానిరఘున॥

వ॥ అని వినిషెవాంఖుండలక్ష్మి మూర్తి వృత్తంబు నతుం బారిన వ నుకమ జయ

పట్టి కుని వక్ష్యనెడ నరేంద్రులయొల్ల తద్యాంత ర్లింప వలయుల ననిశ నిష్ణ బ్బంబై

యుడి మూరంబైన యుం వూర్గంబున సూంర తపావ నేలయున యుండ్రని యె॥॥॥

తద్ధఅ 12

కం॥ మనుజేశ విప్రతాపం।

బనుఫ్రిధిచంద్రావలీశు దసురాజులగలం।

దనుపమితరత్న సంపద

ననినము రత్నాకరంబయిన వసించునన్॥

వ॥ అనన్తరంబ్రుందటంక్త్రానాధుమృగయాతురుడై వలంబసియిట్లాగంబు

బంబుంబ్రసైర వనమొకిన్నయుశ్వంబు బెదరిపాయుబేగదిబునంబొలినవాని

వెంటనిపొమ్మడ్డై స్రాదబూరియుగులయు రుతారపొందపంబనువనంబునకుంబోయి

ఫ్రిగవ్రులతాషూలమూలికాలావితంబైన విహాలవాలిపేంతాలవమూలవృక్షా

వలయంబైనయు వ్వనంబునందు మఱిదర్పగాస్పక్షంబైన సరోవరంబుగని

సిక్తాంగనాంపయోధర ప్రదేశబంధనసురభిగంధబంధురంబైన జలంబులను

బాలబిసాంకురంబులను పయోంగిరిబి విశ్రమించి

తే॥ యునా తమ రువిరక్త + తను। వినుమత యాత్రై శ్రీపంత్తి విజవను గజగా।

మనిమెక్తత్సన్నగాంతెను। వనశవత వాని వాని వనము మన్నలనన్॥

కం॥ ఆ కృన్నబూావిమదనన। రాముని రువి మృదయిన్నిబునరావారవాంతా।

నేతమృగవత్నసాసన। [illegible] బిమువివెనుబుశనవిబంబయుడై॥

కం॥ ముని కన్నతనశృటదా। నను రాంగమలబూందివివసరాంయబేయగా

వ్యాసబూాతరమల నకుమగుదం। బునుదరగసాంధన్నముయెన్నసర్వయునసంతనన్॥

గీ॥ బువనబూాషగుందుసాలబ్దగనపరాత్రికలుగుంయుమునంతనంధకారం।

మెసరి [illegible] నిష్ఠిరిరాదసి। నివరవేంల్లనింతె విస్మయముగ॥

ఉ॥ అంగజువ్రై రిసేఖరమనంగుని తంటెను నుబ్బబూారతేూ।

తుంగ తరంగ శృంగములన దుస్తర తాపభయ వేధమానిని
సంగమునాడి సంతమస భూముల విభ్రంబ నిశాతకులండు నీ
పాంగుడు రోహిణీ శశిసుతుదయార్కి తయుక్ సెలసిపై నంతయు నే॥

గీ॥ అంత నృపతి యెలక్ష్మణ న్యస్త తరుమూల
మందు బాల పల్లవముల నియ్యె
నెనర జేసి వారిని సునిఖిల జ్ఞా
ఘన తపధన నర్పి సంతుష్టి సురతి సంత॥

కం॥ స్తనములు లవ రాజీవ తమ్ము తను వ్యసన తరుల్ భరపూరిత సుంబు తిశిరం।
బున వత్తి తమలు బలిమియు। తినుతంబు గధర కబి మాదవ వెన్నెల పర్వ నే॥

గీ॥ ఆతివిసగ్గు తగులు నారా బవర్ణ్యండు। ముగ్ధయందు రాగము తిమతగులు।
నంయమ మెూర తపాని నవసమాంగము సుఖంబను భవింతె నవల నతి తరములగ్గు।

వ॥ అంత ప్రభాత సమయంబున నరవ్యక్తంబున సున్ని బాలమలబులంత ను
బ్రహ్మ రాక్షసుడు వికట దంష్ట్రా జ్వాలములబులర్థ తెూంపించి అమోరి నవ్వి నా
యాంత్రమంబున భయంబు తిర్తయై వేతపయాం రామంబునుం బవేభూ
బతేము భయ స్థానంబు బ్యాపు ప్రాయు సఖి ంగూతి విని। మన్మరి త। యుదిసియం
గూడునె ఖితరాం కారము భయ క్రూర దంష్ట్రలతు జక్తగ్నంబు వైవరి తేని వంతి
యుని స్నేనియెూ॥

గీ॥ దేశకాలంబులు మనని విహారింపతమూర్థ వ్యతి గార్హ్యములు దురగి।
వేశగ్రాసి సెకేని విపరత గతియగునె పుణ్య వారకై నననగ్గు వల్లి॥

కం॥ ఆ నర్గి ంటు రాక్షసుబలు తులు। విని భయతగుబున రగు వేతు టంయము నుగాం॥

వనంబునం బునబూంచియుమరి। మును బుపతి తిరిష్టంబని బెమువిగా పమునన॥

వ॥ సప్తపర్ణవయుష్షైన బలభద్రు గానిచ్చుకొని కర్విదేహవల్లి దంష్ట్రయు త్తరవర

గాంబు యుపట్టయుంర నవ్విశర ష్యై వనంబు చేసినాం వారాశరం బున్న నసందు

ష్టిర్దనీ నిస్సారత్వంబునే ధవవిసంబునందు సము ద్రింబున వి। యుద్ధము గానినా

ము నిస్సారిడు వననినరాజు వరుండు వానికి తంబది విధిపింయు బెనిత్రియూం

సహాయమై మరగజులరాంతతంబైన మూర్ఖంబు వినుచని మద్దిళి తుండగాబు

ప్రారంబునతు వచ్చి॥ —

కం॥ వనవృత్తాంతంబంతయు। మును మంత్రులకే యుగజ ప్రియులారి విక్రావ।

బునబూంచిన తతుగవారలకు। నన ఘుడు సుమతియను మంత్రియు ళరిబుద్ధి గా

తే॥ ఘనవ్యయగణుద్విసువర్ణం। బునబురు షప్రతిమగాను పోగాయు ప్రశ్నయుం।

బిన నాంఛ రణాము విప్రుడు। లను నే సగర్వంబులు మహోద్యోగము గగన।

కం॥ కల్పైతిప్రతిమగానిరా। నొంపమనసు వారు నూరుకుతరుతుగలరా।

యూ ప్రరితాపదన ప్రభుని। మోపునని పెద్దవిప్రుడు కేడు తబడియున

వ॥ ఇట్లు యోమంబది కోమప్రభుసంబుల్యతుని నీబు గృహంబున ముంబయు చినవద

నమ్మిన దశిక్తి నినిర్ధను ద్దైన మంత్రి తిని సువర్ణప్రతిమంబులు పిమా వారి ద్రవ్యంబునతు

పోమాక్షంబు గావి నింబుల్యతుని రాక్షసునకు పహారంబు గాను ధంబతిమి॥ని॥ కాక్షం

బునమూత్రియుం బగు పవనచరితంబైన చపలభయముసుంబారి నవిచంచలంబైన జీవం

బును మేలిమాష్టిరత్నమూంసమయంబైన నశరంబు పరిలాపతారార్ష్యమై పాపిష్టమ

త్రిప్రయుంబు మీరు దుఃఖింపవలదని వారినమూనయుంగా సన్నద్ధుతయ్యె నంతమం

త్రియు నిశ్చరంబు రా బునకే రింగించి బునని బునవసహాయంబుగా నబ్బాలతుం

మోచిత్రిని బ్రహ్మరాక్షసుండు దున్నయు నవ్విధంబున దుంచె నెవ్వనంత॥

మ॥ తరముల్ గాఁబునుఁ దన్నిదంబ్రు లెగ్గి బాత్రంబు లిట్లు రాత్రియని।

స్థిరచిత్తంబుల మొదఁ గూరతమురి రాజు లన్యాలకుంబులాలి నీ।

స్థిరబుగబుంద్రె యుసి చెవిత్రె నాతని నిరంబంతంబు సెయుంగళ్ళ

తత దంష్ట్ర స్సుఁడు బ్రహ్మరాక్షసుఁడు కాంతఁ జొచ్చెను దుబిగనా॥

సీ॥ వార్లను జేకులు తెదలకుందగ బట్టు రను బలు ముడువలిన దంత్రిబులాలి।

యతిబుధుల్ విప్రహాస్యత్తై జేరి యుగ్రతను బ్రహ్మరాక్షసుని బలాలి।

బద్ధంబువేరికి నిగ్రహంబుకై యొయుగరంజత్తి తెనియున్న రాజులాలి

లుదనిబాలు సగూరి యుద్ధరితుపకారి నగుడు సేయనితనయామ్రులాలి।

తే॥ నెన్ని మొదబరలాంప వారధ్వ సేయ

పన్నిదియు భక్తియును మూర్తి బుద్ధములను।

వలయు పెద్దనాతని దలచి విప్ర

సుతుఁడు రుదురాస్యత్తైన విశ్వసులసె నంత॥

వ॥ ఇట్లు నగిన విప్రబాలకుంబులాలి రాజు బరిజనంబులను విస్మయాకులితులై

యిట్లు కైతవంబు వెందును వినబడ దనియు దని సామర్థ్యంబు పరికింపఁబూనుంటి రని తక్ష

చెప్పి బాలకుండు నరేంద్రా యుతి దారుణాంబు నయిట్టి యవసరంబున నబ్బాలకు

నప్పిగారగాంచి మునియువిరిన విప్రుడు సెనుంతిప్పలనియె॥

సీ॥ నిను దేమి జేసియు జెశృత బరదెంచి దల్లిదంత్రులమ ర్పొదనరబాల్యు।

నటు గాకయున్న భయయాముయత్తై విచ్చియు ద్యుల బతినరబాద్యు బాల్యు।

నతితెతని రావ్యగుత్తై బ్రాంబితంబైన ద్రవంబు భక్తిమొదగదలయు॥

దరువాత శిష్యులు విపరీతగతి జేసి తనువులు కంపగాఁజైరి రసుముఖాగ్ని॥

తే॥ తనప్రతాపము వలపంగనవిశిఖ,
ద్రుంబుగా బెంచు నంబుధ బలుబంధుధి నె,
సర్వమయము ముక్తుగాన సద్భావమున జేసి,
నగిరంచెన వియె కారణంబు గాక॥

వ॥ మఱియు బలశాసనుండెల్లవారి జైతంబు బరిజ్వలింపబడునని వలయు దరహాసిత
ముఖబింబ తగు ముఖాంబుజంబును దాత్యసుముఖ బింబును ముఖాగ్నినగియెననిన
జైవాభుండులక్ష్మీ మండలి వలతంబునతుం బారిన వానిదె నుతంబాయియు పృథు
యుష్ట పట్టుకొనివచ్చు నెరనరేంద్రరాకరాతలంబు జేసియు విష్ణాండుండ ప్రవివి,
విసూరాదార్ష్యంబుగా నింతనుతక్రతధ జెప్పవఖ త్రిగింప్పమని యుపన్నియం॥॥॥ —

———— తధము ౧౦ ————

కం॥ ఆనయు వినాలప్రరంబున, ధనపతియుతనై స్మృదర్శనమ్మున
గానవని సుతయునగపుంబులి, యును తన్వతగలవు తద్విశ్వవిముధయుతవనౌ॥
గీ॥ రూపయరావన వారుష్వరుభరగాత్రి, యైనయుక్త స్వభూతవాన యుకుబంధ,
రెం వరియలంచె శాప్యువిప్పరంబున, వారుము నీతబ్జుడనియెుతు జైప్లవరుతు॥

వ॥ ధర్మాదమ్మంతువన తూరతుంమగనిం బునీతయు యువ్వరను వనయుదవె
ఋట్టెకు నియుంతకుండు రతారలంబునతుసు వ్నానాంతు మునికర్ణుండు మూంవ
శ్వేతనాళ్ళ వదసిరనప్రరంబున తుంబురియెను ఆనంగమంబరి త్రృష్ణసర్పంబు
తన్ను వి శిబిరాయన ష్ఠంతయు సంతోషగింపె దానిదంత్రియుదనతూయురువన
ములాంభంబెనయుంవతంపె నయ్యల్లుడు వెదవిరాలు పితవిహాతగృహారిత

గృహారామమున సుందరమెన్నదంత॥ —

ఉ॥ ఆరమణీలలామ యమునుద్యానవనదర్శవిలాసమొప్పగ।

కర్పూరసుగంధిచందనవిభూషితవక్షప్రతిఫుల్లమల్లికా।

సౌరభసంపదాగమితషట్పదయుక్తమునీహారమూరితా।

హారవిలాసితోద్విమలహర్మ్యతలంబునకేగివిసల్పుచున్॥

వ॥ తద్వనంబునందుసూనములపరిమళింపరింపువానినింగములాంతదిరుండను

విప్రకుమారుడుమనోభవాకారుడు నందనాచందంబుగాంధదంబులగు దర్పణసర్వ

దక్షిణోత్తరంపశ్చిమాద్యవనలతికాయుగాయునందనంత విప్రకుమారుడుండును

వద్యారాగముజీవప్రకటంబునందునయుగాంతస్వతంబులు దానినాలోచించి

యుండునదుపిప్పిలుండై శిరఃప్రాంతంబుసేయుచుదానితలోత్తరనంబు

లంగచ్చువదినదావుమంబోవసేతుక్రమువర్ణారంభునిలిబిపద్దత్తమూన

నిలత్రైయుష్టకేనియలనష్టిపనాసిపోయె॥

మ॥ వయసీశ్రేయలవిన్నాలవిస్ఫురితదుష్కృత్యస్నిగ్ధనిభందనా।

వరసౌందర్యరసప్రగ్గాయనిస్తంబాలవరమోహాబ్ధిప్లవా

త్కరుణనావరవర్ణంబుగాతద్రూపుపక్షంబారయునుద్వేలరస

సరిగానాయుమనోజభాగిల్పలనాంసారంబుచందంబునన్॥

వ॥ అందనయన్నింతనంతరప్రవర్తమానమదనాగ్నిపరితపితలయుగలు

విమలచంద్రకాపరిప్లావితకుమదతరూల్పంబువైనరాత్రులుదావా

నలంబులుగామృణాలశతదళశయ్యలంబులుమూలమునగ్నంబులుగాదలంప్రభుసు

దాన్నవనంబునందుదనతొలుప్పాశ్రితదేశనవిప్రునసారాధింపవన

హృదయంగమంబైన విప్రకుమారు నెమ్మోము సమాగమంబు ప్రసాదింప
మని వేడి కృష్ణపక్ష చంద్రరేఖయుంబోలె గాంభీర్య [illegible]
కంకణంబులు, కేయూరంబులు, గానవిద్యా మార్గ [illegible] యున [illegible]
[illegible] లవతియును చవిత్రి దానిచంచంచలింప బయలు [illegible]
న విప్రకుమారుని గేహంబునకుం బోయె॥—

క॥ ప్రత్యక్షవిరహమున గని,
మమ్మా కృతిదామ్రిమనసు మా విప్రయుని,
స్త్రీ భారమ్మై తలయును
విశ్వస్వము నను [illegible] న విప్రకుమారున॥

తే॥ విప్రలాపమొసగ వితలు [illegible] వన యుక్త। మనుల బాసియుండు సంతసింప।
సంగమున్న పొంతైంయున్న దాని నయ్యతి వనూసియుమ్ములనియె నతని॥

క॥ నిను బాలా నవిందు మొదలుగ। ననిన మనసా వార నిద్రల విమరయొమునం।
బున నున్న దివే దమ్మోంపను। తన తొగివగనున్న దాని వంచ నిమరింయున॥

మ॥ తలముంబల్లు ను వెల్లునూర్య నొయు నస్థానంబు నంబుంచు నా।
తులర్వై గప్పలు బాయు నెల్లు లవతోం గావింపుమాల్యను దాం।
బులసద్భస్ము [illegible] నుంభావింయు మైదింగనుం।
బులు వగ్రప్ప చరింయు నింతి నరదంబుంగా మరా [illegible] తినా॥

క॥ బొంద నాడు నెయ్యలు కొం। నందంబు గుబంధ రుయుల యుంతనయుంబు
బొందిన వాటు [illegible] వుంటులు। సుందరికామాగ్ని తమ్మెవ్వబు [illegible] యున

వ॥ [illegible] నినవచనామృతంబున దడసి యామ్మ్య [illegible] నవానినారాత్రి [illegible]

వస్త్రయుద్వాన్న రలాంగృతాంబునంబెట్టు వస్త్రయునంగమాంబు రి [illegible] రింగిం
బినవదింతయును యానంద సంభరిత హృదయమై [illegible] లప్రారితం
బిచయున్నిశ వేశ బ్రయునుంబారి నవాంగంబు బుంగలింప సబ్బసవా
యుష్టిం [illegible] తనుయున్న సంకేత స్నానంబునకు వస్త్రి ॥

మ॥ [illegible] రని నిన్న ధరుబ్బ బూలయుతి కాంతాయుత [illegible] తంబునకా।
కృతింబున వబ్బుంబు పట్టు [illegible] ప్రసూయెడాముర్త్యగంబునం [illegible] ।
॥ వ జాంతింగన సౌఖ్య వార్డి నియు [illegible] నన్న ద్వారిక నవస।
ధృవ రాజ మాంయ సమంబి వాంగి బలితన్యంపంబు సంధిల్లగనా॥

సీ॥ [illegible] కరిలెట్టిలె నియును ని వృ వస్త్రవిలింత నిన్నా నె।
వితు [illegible] వనని నిళ్ళర రబారు గ్రవింత సంబు [illegible] ।
బాత్ర [illegible] గవింబుతునిపె లియువాని విమోంగ [illegible] ।
గతుం నబాల్య [illegible] ముఖ్య వి [illegible] గౌలి విబింతము రిల్ల నన్నవినా॥

తం॥ తను గొంగవింబు తెనినె॥ టున ప్రియుల [illegible] ముఖు విభుబు లంబుంగాగివియు।
ల్లా నవరవి పాసింయాంతబు। యున [illegible] తయయంద వనె
వ [illegible] నత ప్రభావ సమయయం బ్బన వారి మతగాంబుయు వినియురు వరబంధు వ
ర్గంబులును వెళ్ళి ము శి చంపు బంత ననగ మంబు రిపం త్రియు [illegible] రపమ్మంటు గాద [illegible]
గాంత్తి నతలా రు బూలి నాతెల బ్బా ము వి తూ తుంతయ్య నంతనంయు ప నుకయునం
తా॥ వనయూరనుంతి వెళ్ళి నా వన బ్భా రన్నబూలు ననుయు వాన విభవములపం।
లేనసముయ గవిలసిల్లగ। నననంపు తుమునీ [illegible] ముర్తాసముబు వాసంపములపూనిర
రు [illegible] లుగంబుల [illegible] రబునంబు బవిలన వన బ్బారన్న తుమ లంబు తుగుబు బంపు

వర్గంబులన్నియు దాన్సవనంబునకు వచ్చియు పఠించిపొంది గవపాత్రగాన్తైన

బ్రాహ్మణ్యంబులాబి స్వీకారాత్పరతరంబునం జేసి నిఖిలదేవతనిలువది పాలింపవలె

త్తుంతయేన్య॥

సీ॥ విప్రకుమారుని విడువబాలకు నైత్వవరుల నీరాజనిగా నడిగ్గియున్న

దాని బాసిన జీవితంబులు తనతనియు రఘునాథనంబు అపుడు నివిడె।

యున్న సంగతయ్యె నయ్యాభార్గవ నఘుని ముని వర్యాచార్య విస్మయమునొందె।

యని బంధువర్గంబు నఖిలజనంబులు నవివిసి తానునిరు వైరి।

తే॥ ఇట్టియ తనుసుర గుణాదిప్రశస్తి తన్మహాత్మ్యయుతి।

మావయము పొందవ్వితదేవి మహిత మూర్తి।

వారిము వ్వ్రర భ్రవి తెంపవై నన్నతన్న।

తన్మయమును వేరితె యుబు ఫలలాభి క్రృతను॥

వ॥ ఇని తత్ఫలప్రశస్తి తారుండు నదిరం వార్తావారియం పదితరాగంబు శ్రవితంగలవ

నియది నీన పానిరవి క్రమాయణంబిట్లనియె॥

క॥ అన్నైనన్నవమా బారయయు। నానిప్ర తుమాయ వయంకు నమ్మాన్నస్సిక్తిన్

పాశిలమమత్తై వారువ। నావస్తుంబాంకుకుయపయంగపురిట్టిన॥

గీ॥ గాంధర్వాగుదరయుగా మునివర్య్యవు। యుదయంబు వర్యంబున్నయావిబావి।

వజ్రపాము యవతోవవవరిజిబ్వె నప్పు। యుబలబునులు విస్మయంబునొందె॥

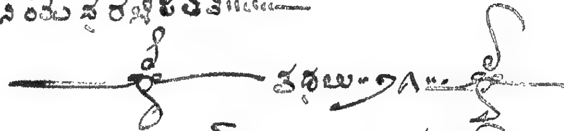
వ॥ అనిన విని శౌనకులంత కృష్ణద్వైపాయనవృత్తంబునకుం జూరిన॥

గీ॥ వానివె నుకబులు విశలతయావృత్త

మెచ్చి ఫలపుకునియవానవయుడు।

ఘురు ఘురు మని మోసి కొని వచ్చె నెదురునకే।

వాళు రిట్టు లని తెలు వరక్షి తపితి॥

సీ॥ ఆనఘు బ్రహ్మాస్త్రమను నగ్రహారంబునందు విష్ణుశాస్త్రియను నగ్గలుండు।

విప్రుండు నయనద్వయ ప్రభూతానికిని యుద్ధ్వయనాంధ్రి తుద్వైలాతింతు।

రంతపత యల్లిలు కాంతరగమున్దైనదు నవ్వంతనిర్ఘను లగుటం జేసి।

మేన మాను లుదమ్ము బూని రక్తింప గాగాంచె తాలంబుగు తూగుచుండె।

తే॥ వెంత వారికిచేత నవనాని తంబునం।

బాండలు యుల్లావె తవిపా యుతాంతి

తలపడు రగా మునతు దారి విస్త్ర మరిజంబు

యుద్ధి తమని తలంచి యుతలి యాముని యతు॥

కం॥ వారి విద్యా మును తంపె ముకాని। వారు గాముగు పాతతంబు తలవగలది।

చెరు తురమ్మునని నయనవరు। చెరరు దారి విద్య బలాల చెరద తంరన॥

గీ॥ ఉగ్ర బూవతులకును నితీప ట్టును కాదు। గాలి యుల న్నెనగలుగు గూడు।

గలుగుదెని వార్తగలుగు బూవతులాలో। నను వినమ పరివృతనివ్వళ తంపెు॥

కం॥ వనము ప్రాంతపు వర్ధం। బను బావ్వం బుట్టిం జనిగుదు వతే తూం।

తినను రగా మును దారా। బను లకు గలిగింప్ప పగాం వసమే దైవత్వ పాత॥

వ॥ ఆని నయన్నరు దమవేర బాగ్యంబు నతు ముద్దిరింప్పను దమ్ముండా రదాల వని

ఖుంచు కొని దేశాంతరం బుహవి తలంచె ధ్యాత్రముగు తివళ్ళు సంతో సస్థానం

బె ప్పుకొని వె దవి తదుర ధ్యానం బులంబుని యనియు నేక తెరుదు తంబులంగల

దేశంబులు విరిసి తెంతెంత కాలంబున తుశమయుక్తుఁ ప్రపట్టు తువక్త్రి వమవవ
యుక్తసింబున విద్యారిట్టని చెప్పుమని॥

సీ॥ చెవరినయోవలు తల కదియులంబిపొందు గాసె నరింపఁగానేర్తు ననియెనొకఁడు।
నాందుమలు తెలమీద నాందు తంబున మాంసము నరింపఁగానేర్తు ననియెనొకఁడు।
ఆ మాంసమునేదిలాలు దేహమంబులు యంతు నరింపఁగానేర్తు ననియె నొకఁడు।
ఆ నరతయునందు నమరిన ప్రాణంబులూ నరింపఁగానేర్తు ననియెనొకఁడు।

తే॥ ఇట్లు తమవిద్యలెల్లనెరుకఁజెప్పి।
మునలవిద్యమహత్త్వంబు మానుగాను।
ఖూరవనవేర్పుల రసితన్మోపననుఠుసరవి।
లిపల నెల్లరుంయరసి యరసి॥

వ॥ ఇట్లు యితక్షణ వనంబునం జొచ్చి సచ్చిన సింహంబునొక్క స్థానంబునఁ గని యెత్తరత
మాంసంబు లెల్ల బోయిన దానియెముకలు తల జిక్కి యున్న డొక్కెరగనిరి యందొక్కఁ
...యుమనవి ద్యప్రభావంబు నెఱుంగ వలయునని యస్థులనెల్ల నొక్కచో
కూర్చి యస్థిపంజరంబు పొందుపఱచె। రెండవవాఁడు దానికి మాంసంబు
గల్పించె। మూఁడవవాఁడు మీఁదఁ జర్మంబును రోమంబులను బుట్టించె।
నాలవవాఁడు దానికి ప్రాణంబు లిచ్చె నవ్విధంబున॥

కం॥ బలుతెరవుల మొరయఁగను జ్వాలలుగను చెలఁగి సింహంబు।
కవిసి యుదరించిన యప్పుడు నలుగుర జక్కఁగ దాననెల్లను జంపెను॥

వే॥ ...నిచట సెప్పితి వారలందు నరసింహ్వాపాలుగురిలో ద్యాటంపైన పాఱక
జెప్పి తెలిపెదవు అనిన విక్రమునెఱింగింపనిరి యెను॥

తం॥ ఇంద్రెమి సంధించుము గడు।

మంధుండ్రై సింహాము నతు మూను గపాలాగాం

బూంధింబిన యూంత డు స్థూ।

నిందిచుడు నుష్ఠాంత తుండు నిశ్చయిము రంయు నే॥

తృతీయ॥ ౨॥

వ॥ శ్రీకృష్ణుడు బహాళుండ తడుక్షి తుండ్రై వృక్షముల నతు బూరిన చిత్రము సేసుండు వాని బూరి పట్టుఁ తెచి వచ్చునె తన రెండు దాత్ర యుంత మూంయూం సహి ష్ణుం తవ గుడ కొలు తె త్రతంయు వధరింప బడుని యుట్టు నియిం॥

సీ॥ శ్రీ నఘుయుజ్ఞ స్థానము నదగు నగ్రహార మున తబంగ దేశము న గలడు। యజ్ఞ సేవాము లంత నంగనందు విప్ర వరే ణ్యు దన ఘుఁడు వంశపావనుడు గలడు। దశ్రుత్రాంగన సూంము దత్త పారి సుతుండు ఘను డుదెవ సాధ్వీ యు నగబుడ్డి। సతల విశ్వాన తల్ల సద్గు ణాంబు నిధియనౌ వన సిరియు మిత్ర వెలంగు।

తే॥ గుణ గణ యుతనే కవులకే తెలుపించి విధి పౌర। నవ డుకేశి నే ఘన్నై న సతల। జనుల తమత ముననుసంభావించి రి। సజ్జనుల తు సతల లను నుయు కీర్తి యు॥

వ॥ శ్రీ విత శాపితంబున గాంచిన తుద్ధ దక్షిణ ద్రవ్యము విలంపింపబడుంత బంధు వర్గం బవనిదెబ్బి బుధాంధ జే తాకాతు లంబైన స్థానా నంబునందు సంస్కరింప బడిన యుద్ధ దత్త ప్ర దేశంబు నేను స్నానాదు శిఖుం డును ప్రవష్టుండ విప్రు డు తూరు డుసు తుపలాం రా కారంబైన నరి రంబు యూంబ బురా జోర్ణంబైన శరీరంబు విశవిశబి

యుంచుట్ర వేశింతునని తలచి మత్తంబు లాశ్చిద్వాన నవత్పురుండై మరియును॥

సీ॥ స్వాంత నద్గుణగుణుడు నయుస్వవలయు బురజనేత్రి యంచించిమతితల జ్ఞమలములుగాచి।

ఘదలు భూలంగ నవి చెతుంత్సు వందరగుణు నర్త నమురుచే సిస్త్ర సన్న నవాంచి॥

వ॥ పద్మాస నాసీ సురక్తై నిశ్చలద్వాన నంబూనరించి యురగంబు తను బుసంబూత్తినయుగా

తన శరీరంబు వరిచి హూర్నగపురాంబు తొబ్బి నయుగా శ్వేసు శరీరంబు ప్రవేశించెనంత॥

తం॥ నయుగుణుని దురింబయుచేసె। అనువిధమునవేచియాచలుంగలవారల్లనా।

వనంబులాంబులుండనప్పుడు। బునుబద్ధుదముంవిర క్షితసంబ్లాయి వెసగని।

వ॥ వత్తి దంత్రుయి చేవప్రసాదనంబు నంజెసి వమ తెలుగుతు బలితె వని బంధువులలా

బునవనిం బ్రాప్తింపయుండ వారలపయి తులూ కరింపతవమ్ములసంబూ వైరాగ్యుండై

యుప్పుర భ్రాంశ్య ప్రవేశంబుల్ కరియుంచె ననిచెపి వాంఛుండిల్లయెను॥

నరేంద్రా యూవనిపాలకుండు పరకాయుప్రవేశంబు నాయదలచి యునుప్రాంచి

వను బుద్ధిచేరితిల్లు పతును మరింయు తాల్పకాంబుధరియుంచి నర్తనంబు సేయు

పతుంగ వంశమలయు నియుడుగు పతుంయు వారని తినట్లువాం న్యయుంబులుల్లయెను

సీ॥ భత్తి వేల్లింప సంద పటు బూవర్తంబున బొరగుయునె వ్యనప్పురివబూంచి।

వనచేర జగలూవి తంబయుత్తు సతల సుఖ్యాను జవంబును మూరసంగాని।

చిరకాలసంగతి జెందిన శ్వరాంబు మతి నిసయూనంబుగా వలవలసె।

ననివాని బాయుబునవి దుఃఖము నలుంచి మెల సాంఖ్యశ్వరాంబునుకప్పుచున॥

తే॥ తనతు సాంత్వయింప దక్షతాప్రకసిద్ధి।

తనతువా॥ నేరననురుపాంక్షి।

యుత్తుంర తగుబుదర్వబుడవిగవాసర।

నంబునసె సెగాంరసాంబు నివింపు॥

వ॥ ఆనినసత్తె రాఖండలుల్కి మూర్తి నింపు పాంవృక్షంబునసకుంబాలినవాని

నెనుకంబాయు కటుటట్టు కునింయుప్పటుయుట్ట వచ్చునెర! నరేంద్రా యుంద ఆ

యాసంబు నంబాండనె లనస్సు పరితన్నబురాసుబ్బంబులనుఖవింపుము।

కాండెని యెమకృకదినెప్పుదబుత్తగింపుయునునుయు నిష్టానియె॥

ఆశ్వా॥ 13।

కం॥ మనుజేశ తాపస్తుత్తం! బనగలనగరశయుననూర్యఖంతద్వికబలాత్మం!

తెనరవృషసేనుదనువా! దనయ్యులు గలతతనిసుముంయునితేడువాంతిన్నె

వ॥ వానిపేరు వృగకేతుంతనగబరగునతదునవయాంకనుంద్రెంతెయుర్సాదు

ఫ్రరవర్తింబరియులయుయు గుమందుందనుతానితతులరపనసాంరర్సయకావన

ంతైన శరదువాంవతియునుదానింగదదర్పదతుంబునంబువేనున్నయుయుప్పంతం

గనుంగానికాంమమాంతాయుత్తె మదనబాణాయులుకునిపట్టుయుస్సనంతనర్సిస్తి

కంయుసురుబరాకారమనొాఘద్రర్తెన వృగకేతుంబూలుయుయుద్వంతమాంగత

తొ॥

కం॥ విరహానలమున నంగన! పరితాపములబాంధియెపరపత్రాంతనినా!

కరువగి విరేసనెంతయు! నురయును పతినకురుల నెత్రంయునికేగనుంతెనా॥

కం॥ శాంటలగంత్తికెరుస్సాధ! మూంటవవగగూరతెల్లతూంయుకనెనె!

పాంటబరియుంయునను యుతమొయుతినెమతదినట్టుయుంయుతినెతానెనా॥

వ॥ ఇట్టు పొంయువిరహాకృతాంయునసెస్త్రయుంబుమేనున్నె బియులన్ను సమయ

మున నతనిమొంరబద్ధ సట్టుత్తొనరూపితనవయుంఖారయునునరిపట్టయుతనిచేర

సతాద్రి రత్న యుగళ వాసనంబున నుండి యుదని యానవనంబాలు విరతి విర
హాసిత వదనయుగుళు నిష్ఠ నియెం॥

చ॥ ప్రేరహారు తత్త్వము [illegible] ప్రత్యయుంఘు మురారి తెంతయున్
ఘు దయాళుగను ఏగె త్రిన యుఘ్ఘు ఖు ఘు క్రిన్
మురునతున గ్రమ్మె తుసుమయూర్గ్రాణులాగరు సుప్పనగవిరా
విరహాయులచేవ సుబ్బితరువే సభ బాంధులనున్న వాధవే॥

వ॥ [illegible] నిన వినిమంజరి పలికిన పలిసి
కనారు మురునిసాయత హోందునరా
చె నుపోంకనిల తుంతల । యొనరుళ వారి [illegible] గణ్ణు । తన్న లవింత
ము లున్
వలరాజు నప్పి బృంద వనంబ చమూవర్ణు [illegible] ।
కలుబాలానిల

గది యలంఖ నా పాపరయ [illegible] సినింపరే॥

గీ॥ కాంత పేరువంత దయాపతి యనజను । నతి [illegible]
చేతెలిసి । [illegible] జీవితంబు [illegible] ।

కం॥ [illegible] నిపలుక [illegible] వమంజరి । మునములరగనవని [illegible]
మనముసురుమనప్పురయ పతున్॥

గీ॥ [illegible] యంచురంత [illegible] చే [illegible]
యలంచె [illegible]॥

కం॥ లీలావనంబులఁ బలు మేలగు . . . .

పని లలాటు నిగాంచెన॥

కం॥ కనిచేరఖుఁ యుయ్యాలసతి, యనుపదులగ నూగి పాసనములనియ యుంతియు నగుబుఁగ

తనుమధ్య [illegible] . . .

కం॥ [illegible] నవ్వి, యునదిందు [illegible] బ్రమయా, ఖనవులు లవన [illegible] [illegible] వలయఁబు,

లృనిపనులు గలవె సెప్పెద, విను . .

తిందపు,

నతివాపాంఘు [illegible] సెతి పాని సఖ్య నవమదసున,

అమరత్త్వ పతిని [illegible] మని నతివులు ధవెయ నవంగ గంయు . . .

మాంకు నిసాంయు నతి [illegible] సొంఘుమును

పాంవకు [illegible] సుహ్మా తరుఘు పత్ని [illegible] మంచి [illegible] విక్కలన

యమావలరా

నెత్రమతి పాని తిబృగ్గాయువెత్తు [illegible] నెచతి॥

కం॥ కాంమని బాంగాయు [illegible] మసు, వేసురు [illegible] పెలబింయు

అయ్యె నెన॥

గీ॥ [illegible] సుఘునద్రు ద్వార లందంబ మిరగంగ, వె [illegible] మయ వింయు వి [illegible] వింబు,

పాపమంధునంత [illegible] సవ్వ [illegible] నబలపొల గాగా మనాత్మ దలచి॥

వ॥ [illegible] పవస్త్రీ బాంధుబులన్ను [illegible] దుపావనిలయా [illegible] సెది [illegible] నవమం [illegible]

యిష్టసిద్ధి॥

తే॥ బాంధవితతియె గలుగ గమరు। పొలువప్పులపోలు వదగ వలదు పొనిన॥

చెలగను స్నానవిధి। యింతలెలకేసి తెద్దు నిందఱు మెచ్చన॥

తే॥ ఆనిత లితిన లలు తులుదిని। మనసందు నసంత సిద్ధి మంగళ నమ్మగా

ధ్వనులకు నాదని గూర్చిన। నిను బాలగగపెరె నెడలు నరలు వదనా॥

వ॥ అనియిట్లు సరసాలాపంబులు సేయుచుండె॥

ఉ॥ అంతట నవరాత్రులనందు పరాత్పతి నెంతె వికుర్లన్

సంతసమొంది చూరులను గూరులనుంగురియుం పెట్టగా పుర్వాయా।

వెంటనయు సంతతె తతలు నిత్యశ్రేష్ఠన నింటియొంగ కాముకున్

వత్తురె వేడుక వ్రీడులు వారిరియు చెప్పవ పట్టు త్రెంపులన॥

గీ॥ చిత్రవాతెమాయి చంచలయుంద్రు।

మారద దంపతులకు గుణములలకు।

యులమి మిగులు యుంత నిందరసైతు

చంతు కుందు వైభవకులద్ది పొందగ॥

తే॥ పగలుమెలగెదు ఖోద్వయు। దిగబత్తియె సురారాత్రి చరులు విరుగంబరియున్

గగనము తాఱంత ప్రొసిన। పగిది మెనవ్రైనంత పూర్వభాగములనందున॥

కం॥ దనతడిసలచముములు వికసిసెను। విశరయుగాళనిందు వెన్నెల విశాలత

వనితెల్ల నరితినచంబులున। శిశిరతరుంగులవరియుమయెల్ల పద్మములవిసన॥

వ॥ అట్టి చంద్రోదయమున వృక్షతెడుంటుతెంకు కాని తింత లంటయుత్సం

దముదనవెదనాతు విరుంత్యై భరియుంప వేత గృహాంబువెదవిందుపవనంబు

అని తింత్రిణియు మాధవీలతా గృహంబు నందు నిందునీలాంతర్యంతంబు మీఁ
ద వేసి సవైభవాంతరానల జ్వాలా పరితప్త హృదయుండగుచుండెనని॥

సీ॥ తామని మిమ్ము బవిలతయు విశ్వంభరుల సిగ్గు తువగవాను చిత్తు సైతెల్ప!
ఆసలంతకబ్బార లందుధరసుధారసం బర్షిమా నాసన్మున జ్జు సెతెల్ప!
వసుమధ్య మెంగాతి వ ర్పతకే బయనేహార సలంయింప్ర టెస్సెతెల్ప!
శవిత్రమంబున బూంది రాంయుంల గమతిలా జెంది నసుఖ్సుని ద్రజేతసెతెల్ప
యసు బురె వెర్షసంయు నంవం దళ్ళీలవింయు
బంయు ఱ శాంగవింయు సమ్మేరింయు
రి తలు బూంయూ వెలుంత్రిమ్మ రు కూర్పుంయు
తయుఖశలంలి మిశులవాపమొంకు॥

వ॥ త్రాష్ట్యేనంతవస్తు లాంజు చునన్న సమయంబున తంజు పావతిని పిత్రుకుని
నవమంబు రివక్షి వా నిగృహంబులు వృక్షకేమంగానత సంత్రుక్రిమిత హృదయ
యై తెరివనంబు లనితింత్రిణియు హారహంబవనసేయు పట్టిన వృత్తాంతంబంత
యు జెప్పిని సంము ఖ్రహ్మాగయుం తంత్ర్యు। నంతనా రాత్రి దేశంబు సమయం
బున

కం॥ వేయి వని దినలు గను జేశుని। నిలికి తరుని తి త్రూస సెర్రి శుత్రు షేరుతే
పా బుక్ బుబి బిలంయనుయను। బాగి మెయంబ శ్రు వెళ్ళాసెయ్య నవతెన॥

వ॥ ఉంత॥

చ॥ తెలు పల వారి తారు తుది విరాంతమె పురాయుగబు వశ్రృహాతె మూ।
యు లయు గూర్చు నిశ్చయము లత్రాంశ్వనే గంత్ర శాపాఘంబుత్రి।

వెంయవెళుంగు ద్వాంతలవె స్రస బుంతు తమోనృసింహము ।

ఖ్యాల వరవి భిమువాశి నల భ్రాతగసూర్యుడు రాక యెరూంబృంద

ఇట్లు సూరిద్విదంయుంత్ర నవముంజు శిరీ తుతువి పి వృశ్చికేతులుంతు యావుం

బవహార్యంబులు వతింబయూ వినంబెళ్ళ నెుశ్రసెు వర్షరతువులుగాన ఱిపినారంబులు

నగరిపిం రాత్రియులుపు నవముంబురి పాంత్యరంబులయు వానిని బ్రహ్మయాలాపంబున

బ్రసన్న హృదయుంజేసి సంతోషమ్మానంబు నెప్పికంచు రావతిపావితం విన

నవి యుయునన విద్వారి తగము నంబు నంబులయు తనవారి గాంచుయు న్యాంనింజెదంబు

యు వాని ప్రియాలాపంబున తుష్టుల వెలుంగ కుంతనివ్వనియె॥

కం॥ వరుణి యూ వృశ్చికేతు నిను చు । నరవరుల నుంబూనియు యుండు సరస వృద్ధాత్రిన

నరుదెంచి గూర్థము గుసుత । వరగ్రహాయునవెంటయుయు తువ్యత్రిజులు విర్రా॥

ఉ॥ ఆనన్రి । డునప్ప రింవి గడున ద్బుతసహ్హాదముల మెునంబు

వెన గాన వాని ఖూరాకునను పెర్షంతు మున్నన జెసి వే ర్యత్ని

ముని నవరెయు వైరాయు జనము ఖ్యనినిప్ప తువి జ్ఞిత్రవి గా

కొనరగ జేసి నటుల భవిండెలుంతు జలంపగరె ఖుతూంమ ని॥

వ॥ ఆని యటుల నిటుల కేశప్రకారంబులగు నర్ధ దిబంబు చేసి వర్ణ ధాత్ర జులుబెలు

యునెరుంగ కుంద వానిపట్టున శేయునటకె గృహాంబు నుచ్చ ప్రవర్త మ

న్యక్షాంవాయిత్తిన వృశ్చికేతుంజూల బాల జ్ఞాన వనవదన తృష్టరూత గాయు బు

నెరుగనుంతె నవముం జురి తనగృహంబు నకు నరిగెనంత॥

కం॥ వరుణి కీమము ఖకముల మయపై ప్రరగగలజ్ఞావముంయు పరిగి నముగు తన

విరియుంత ప్రభావంబున । వరుగా కిరణులు ముంబు ఖుంబున లతింయుగతిన॥

వ॥ ఇట్లు ప్రథమ రాత్రాపంబులు లబ్ధాంగిల జ్ఞాంబు శిపిన నసమాని సురధనాత్రి
సెరాల లాభులు గానిన్ని దినంబు బుండి యెటు వ్ర నాయుష ముఖ్బిన మూపార్వ రింగికొని
జ్ఞయుంబు ప్రట్టు నెట్టు కె నియుంబుడు మని విహారింబి యుద్ర రా(త్రి సమయుంబున
వె తలి వచ్చునె రసెంక ప్రైపినంబు యనవేత స్వాప్త ప్రవేశులకు నాచరులనిచ్చి గింతి
యయు జ్ఞియు నిపురంబు నతువచ్చి నప్పగా విదనము నాం తవియు య్యు శుగదలవేనని
లితపు ప్రయులను వారని మాతును యెవ్వ యూశ్వరస్థానంబు నం రితియు సనం
బుకె త్తు నని పట్టగాంబులనింబడియు యప్పురవి క్షింజెరి యుంయులు నెల ప్రయా
త యుక్కైర నన్నంబుగ బడెంము నెంము యు॥ రసిన ప్రాత్య సలంబు విలాదనుం
దియుంబు రెబ్బయును వారవాంతవా నియూప లావణ్యంబు యుయాలు మదన
పరవశత్వై తనే పెరగాపచ్చి యయుంనుంబడి నిసు మతియు నుచెలింబ విలియెటు వస్సు
కు మూరాతాకుంతనె నాత్రి యెం యుల్లావాంతె విరుకులు న్నవా తనియూపి నియుక
విసేశ్యంబు నంగానిచ్చి నావచ్చ రయుంబలరునట్లు గావింప్ర మనుటయు నవి
వ్వరివంబున యుతిగినతని తెట్టినిచెం॥
కం॥ దేవ వధు మను యుతెక్కు। బావింతగరాజు నిన్ను బ్రత్తిముల ప్రార్థ్య।
మారాదనసయు పెట్టె క। దేవల నందియు గవలకు యుంటుతి రావే॥
ఉ॥ రినన పతిత వపయు ప్ర(యు)దనెవ వ్ర లతుమధురము గుదువాని తినవే నా
వని తకు నస్నంబు ప్రదుగాని పొవంగతిగె నయుయు గామిడిస నగన॥
గీ॥ దాని వేసు తంబుడియు వరు నిరూప కమదె
తిన్నమిపతుం దెవ్వియుని ననవిందు
యిచ్చు తెతొం వర వృయు యురయ్యుయును యను।

జనితమౌ వార్త్తన వలంబమునతు గాం సుఖు॥

వ॥ — వ:డు విష్ణి ప్రేరితుండై వంచనంమెయుంగితె [illegible] యాశసంబుడు గుప

యలు సదింయు నిర్వ్యగాని పాపవలయు నెయల [illegible] నె [illegible] జనంబు సేయుదు నీ పంయు

నాపితవిమయ [illegible] పనుస్నది కాని నిగవి [illegible] మెట్టు గుడుడు గాని పాపవలయు

ననుపంయు నివేవ్వ [illegible] నిమెం॥ ———

కం॥ నీ పార రంబు విల్వ్వ ప ‌ ‌[illegible] నచపరతి గానిపె

నావ్విదు సాకేయుపెట్టున [illegible] జనంబు పరగ [illegible] సెన॥

వ॥ — అప్పుడింద్రు [illegible] నస్ససవ [illegible] రగుడుపంయు రింగ వనవలన [illegible]

శివ [illegible] విని బాం డవులం యునె [illegible] బని [illegible] లంబనవలం [illegible] సుమతి [illegible]

[illegible] యాపక్షం బన్నంబుటగ విపిపెట్టు ననరదును యెరుంగ త [illegible]

[illegible] కంబు కార వతి [illegible] దిగులంబు [illegible] సర్వదక్షు డను సుబ [illegible] నుండి [illegible]

[illegible] నతుసేవ [illegible] యుండుర [illegible] యుండె సంత॥

గీ॥ కంఠు నావతియు నుతధుర్మమంబు నత్తు [illegible]

వేరం బాందవెం ప్రవృత్తిమాని

వరుని [illegible] కలకె వెర ప్రయు వెదకుబు

నరులు బున్నయుట్టుయు వసరముస॥

గీ॥ పిన్న నాదు [illegible] పిదపసు [illegible] స్వయు

గృహ [illegible] యుపంతు వి [illegible] యుయు నగుగు

వెనతత [illegible] పనుల [illegible] [illegible]

మున్నగాట్లు వనితయు [illegible] ॥

వ॥ వచ్చిన వారిని జూచి జెలంబు విచిత్రాల వంచుంచి తంవతమున్నసనార్థి ఘుడై

ప్రరం బంటపల తువచ్చి యుచెరాంతదత నిసిసి నమ రుంబా తగా నవెముసుట్టయు

నయున్నంతి తెరాశని తప్పుగాంబు నరాంచెరుంగని యుచివేఖ నెచ్చపసుబాం తగా

నమ పంచులు నవి ను ఖ్షవయిల యుయుంగె త్రిమెయ్యపయంలు నూరరాశినితెంత

తాతెంపనేల నాగ్యకారంబు నమరస్యుని కాంతుని నరసిశెవ్యదననుపయిలుబ్రహ్మ

గ శివాృదయుయిల ... రింబాయి మజ్జన ఖలుజనంబు యుశక్తి దాని

తెవంచనపురుషుని నియుకరర యుంపుడు గాంత కాలంబున్న దప్పుడుయుంబున॥

కం॥ పసిబాలు యెదు రూపున జెన్నస లాశియుశ్నె నెమ్మిదితి దుసాచెలుభనదా।

మసలలుమతంమతావతి। బాసగగబాం తగనియె రాంత ప్రాశ్రాంతు దలుచినా

వ॥ ఇట్టు పొరతగని తనలచె॥

ఉ॥ ఆసతి మేను బంగరు పలాంకయియులు ... వన్నెదాయిరెయు।

యూసరిచిత్ర వాతయలచె యుంచు నిదాన్నవలువాంపుయూనవాలన

భాసర సింగి శ్రీభవ్వనులు పయ... గాంరా యలంశ గాంమతి।

బూపల ... పేతృమ్యు ... ప్రగ్భవన రాదవినను నెమ్మితి॥ గ॥

వ॥ ఇట్టు వేన్నెతుల పాల తుంచు తంచు రావతింబూగాంయు నంతనరరతి యుద్దై

త్రిప్పర భంబుబాంచుతేస్తు తు నిర్వారాయు ... నాహ్లాదమెన్నరిం

జేసి పె...గాంబులు గిరరంబులను నిలునట్టు సెయుచేయును పయిల నింట్రు తెని

పోయింతు . . ంతననె తంబుల బజ్జనల వృత్తాంతంబులు చూపి నిర్ఫ

కుష్టుం తెవ్వరిం దగి వింతయుంతెనేగా హానితం తవెరవనేమ యుంత కాహెంపభాగం

బుచేని యూవనంబు నిరక్షతంబు ఇూ రసాభాగంబులు. వాసి యుంధు సౌఖ్యంబు నెందు

మని చెప్పిన విని విఘ్నాధిపత్తుం బెంయుం బియుంద నలభిన॥

సీ॥ తవిశంత్రితఖలు లభాంధ్ర వలనెల్ల విడిచి తులశ టమయు లపఁ ఘ్న కుశకర్ణ సి।

యుహ్మాను రత్నైన యుశ్వరి మెట్ల కయు ఘు విధాత్రు బ్రహ్మలు నివ నిధి శివి।

వహ్ని విహా యు నుని శ్య ఫవిగ విధిబి యమేవం కొత్తే గ [illegible] మొయగరా డు।

విధి రి నాతె వ్వరు దికుఁ క్రైతు నన్నాల్నీ నయుంవి పా [illegible] గాం బుతె లవిలగాలె॥

తే॥ యు నంయా తిని ఘ్న పలుకులు సెంయుంగ।

వెయిడి బరతను యున్నె తలనతుటు।

తెలుదలంతుల్లనాతయు విందులగాం వలసింది।

యంత సభల గాష్ఠి ఖడుప యుదుతె॥

వ॥ ఇట్లు కంటు తాన వి తెలాలాయు మాన మానసి మైకెంత తరవ్య భంతింబ ప్ర

త్తాం బాతి (ంతి)తె సెతుని తెలాలనయుశంబ్ర తయు। అయుజ్ఞ రఘు యిలు తూరంబత

నాగింయు న్నత్తైన త్ప్రి ప్రభునిగని గూ ధంబుగు గృహాంబున నివి పితంబు కావతిని

యు విని తరతుంబుంపి నదియు ను యు విని వచనంబు లతు సి గ్గు వి ధ్వ యియు న్నిసన్నాను

న్నసియుంయుం బున తెత్ర మూం ఘతలయు గ్నంబు గృహాంబు వె సున్నె షట్కల వాయు

యు న్నసియుయుంబున వా నింబు రాయై పి ప్రియుంది త్తవిఘ్నాసుం గాంలంయుంబు

న్నకు నింయుం మూం ఘతంబుల రెంయు నిం గూంలవెసి ధన ధ్వ సంకృతి ఫలంబును దీయా

ర్ఘ శర్వంబును దాన మెట్ల సాంగ తురుకున్న నవ్వంతు హాంవతియు నా—

తే॥ యు మాసె సిన షట్వు మయు లు। యుయు నదలపోసియు ప్రీతయూని నిర్విఘ్నతే

దనుదల లయుంర యు నన। ననియు ను పర యితాయు నతు సెం రాపి తయ్యె॥

కం॥ ఇదివయు విత బన పరతిని। బ్రాంవింప్ర శుభ్రెన్న సుతు। తు పరవశు తగు యు—

ంతేం వలన వాని తవ ఘుళులు । తేవళి తగ వర్ణనే నిసేయుచు నెనుయున॥

తే॥ త్రురని న్నయిత్తై భజ్యుప । మతముని తలపోసి యుత(ము మరియెగ్యుచనే।

వృత్తపైన ను తాంత్ర్యము । మత ములరగ జే యుతు న్నమలా దే తలుపెన॥

కం॥ ఏనుం తి యెల్ల న్నాయ్యలు। వానను గాంజే యువలయు వడు న సౌకున

జ్ఞానుగ గంధర్వ మూంకులు । బలాం నియెనసర్పిణా దను విఘ్నూతిగ వెలయున॥

॥ విచారింగ మరి నూండొబ్ద గుంత్తై యూరాం(వి) గరపి మయునా(ఘ ప(రంబు

నంగల తనవిమయ యుంయం దాంను స్త్రీయుల రాలిపోన నుగమనంబు సేయుచుంతి

ధనంబింవయు వాం నంబు సే యువలయున నిసుపు యుం దరు రంతని మాంయుంగ న

ర్వజను లరప్పింగ ధనంబంతయు వెచుకల్పి చందన వాష్ట్రంబులు సూంక వ

కండువాం వచిన లంతరింగ దాని వెలంత తూంతి స్త్రీ ఛాన ప్రవేశ సంబునతుంబయు

యున్న నము యుంబున వ్రతస్త్రే ము ంయు నుయుంను కెళ్ళయు మనావార్త సుమతి

చేవని నిచాంత వలయునని విచారింగ॥

గ॥ పతి మోదువ నను గమనము।

సతి సేయుంగాని పముల సతిత్తై యుందున

మృదు శంపవనను సమ్మతి

ది చాంత వలయు నరగున పదము॥

తం॥ నివారుయ వ్వ్య ను మె వ్లల

జానుదెంబ పోత యుఘుమి సన నిలుంళ్ళు నుర

ములను తెని చాంత గనా వెప్పై

యునము   నున్న వాని మాంనిని తిలకన॥

గీ॥ భూరుహములంతి వారు స్వతంత్రముష్ప్రరు
అఖిలజనులకు విశ్రాంతులొసగునట్టి
శిరసుదాల్చి యెండలు నిములు వరుస విసంతయోగ
మరియు బ్రాహ్మణాళికి నీడనిచ్చు ఘనులు॥

క॥ ఇంత వృక్షతతులు దనమున । సెంతయు గలుగంగ నతి వనీ స్వార్థరూపం
బంతయు గను గాని శ్రీ సతిదన । యంతయు గుణము ష్ప్రతికి శివాప్రరయులు లేవనగ॥

క॥ ఇంతింతయు ంత లేవనని । కలుష నిజరవక్షీ నీత గాంచుచు నిలుపు
నంతన పరిమృతులైనను । యంతయు లగ్నుదగినిచ్ఛ తన్ననయుదే॥

క॥ విశ సర్వములగ తుల నల్యా । ద్విశయుష్టుకల్లి నజనును నానిత్యనిబ్బన
వృక్షతములు వ్యాపారశ్వ । నిశల స్వరయు లేదే న ప్రయము వెన్ను యలు బ్రహ్మనా

జ్ఞానముతోల్లయును దనరూపవస్తువు బాంధవనగాని దాసియొత్తైన సుమతి గుణము తోల
వృక్షకేత నులంబులాల వనజన్నంబు నిరక్షతంబని యుష్ప్ర । ధువాంగుసు బహ్మా
నియుక్తియు నెమ్మె । పరినేత్రంబులయున్న ప్రరజనంబు తిందరవురగాంబులతు సాంవా
ఫలంబులకున న్నుతంబులంతరని కతఃసిప్ప ఖ వాగులందు నరెంద్రాయుం దరిమరగా వా
రగాంబులు నాకుంజై ష్ప్రమని యడుగుపండు బూంవల్లర్భు । యుక్తైన ప్రయుత్నప్పుడు
వెన్నునను న్నిత్యాషత దయుగ్గంబున బాంవనెసిపన లాంవ్రసాంగడు పబూరు వృక్షతే
వనులంగాంపి యెవనింశూరిన సొంయు గావని పాప వదగునని తలంచి యూయుంతి
మరగాంబునంబునంబాంతె । వైష్ణవంతు నుడువు నిగలంగి వనితొంతవాంవకున్నాదన
పర్వాన్నప్రారంభమునరావ వారుగాంచు రిఅఖునంబాంవ్రదప్పునని తలంచి సరసుం
డగు పట్టోన॥

వ॥ [illegible]॥

గీ॥ [illegible]।

[illegible] ।

[illegible] ।

[illegible]॥

ఇట్లు [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]॥

ఉ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

గీ॥ [illegible] ।

[illegible] ।

[illegible]

[illegible]

తే॥ శృంగారాది నవరసముల గతి। నెలకొను బహువిధ కృతుల గూర్చు నవ్య పద
పదము పలు గీతంబు లెన్నగా। నలుగురుల . . . యరిగి దొరగా విన్నవించి

గీ॥ అంగ వల్లుల నంగ వల్లుల వెనంగి
కనుల సౌరభ్య సిరుల మలగ రసాల రమ్య।
మగుచు సిరి పార్వతి వర నాంతరము
జూడ్కి తారిక శివలహరి సదనములంతి॥

వ॥ ఆ ప్రదేశంబు తప్పక మృగయా శ్రమంబు చెందు సింహాసనముల నుండి [illegible]
యుండ యుంటు పృథ్వి ప్రభు శ్రీ ముక్తి యుయ్యాల నంది యుయ్యాలనున్న యుండు [illegible]
ప్రాంతమంబులైన బృందావనంబు యమునా యుయ్యాల నాట్యము భావము లెనిరి
యతి సుందర పాదంబులయంటిరి, శ్రీకృష్ణ పాదంబుల యంటిరి, ననినిర్మ
లంబగు నదిపై ముకుళ సమూహంబు సుగంధ వేణు వీణా నినదము॥

కం॥ అరుణము యున్న నవరసి విరిం। బూరగ నియతి దేముడు మనసున దేవతమౌని
నిదుర గొప దేవలను లుగల। పదమున నీతు వరగు పిదప ఘన మునిసాదు లన॥

సీ॥ ఆనిస మంటుంబు నేసుకొని యమునయుయ్యాల నున్న శ్రీ గురు మిలనన।
వ్రతనియ నరాజ నవమున తాలి నవరత్న పరమ ముఖంబుల।
న్నును వెన్నెల కారు మేఘ మను వనమాల రలు నరభయము గూర్చి బుంధలం
చెసలను వేణులంగ విరిపె ద్విశయుద సిరియాలు మెప్పు నాథుల న॥

తే॥ కనిరే కోరికల్ నిలు నగరం। మును తుంబురు నారద ప్రముఖ భూప పతుల సుకర
పదని ధామసుతైన యట్టుల। తనువు వ్రతనల గోపిక యమున మదన గోవిందంగ నా

గీ॥ నమయముల కవ్వయుమ్మ నవింపు పదపై వరదయుంతో మేదినీ।

రమణులు చందన సింహులు విరంబుగ దత్సుమూర్తిన సింహాని।
క్రమములు మతూరదేశులుగ నన్వదవ్విబయోరుహాక్షినిం।
పమరశవరించె నయ్యన్యుర్వరంబును ప్రేమ వహించి రిద్ధరునా॥
వ॥ అని తద్భసప్పుడైవాలుండు వెండియు విక్రమసేనునకిట్లనియె॥
కం॥ మెరుకునను మత్రుకిని నిప్పుడ మలయుండు నన్నుమేరి బహులప్రభుడలెం।
పశరగవలు లసంఖ్యలుగా దబద నే వతాదుర ధిపయోరుహుల ...
కం॥ అనిషైవాలుండదినిన। జన నాయుడుడె తయును విబాయుర్దైవా।
నిని నిర్ణయంబెయు నరిబిసె। ప్పునవత్సంబ జుశె రిందిపయు తతదనలున॥
కం॥ తాని యుంచందకొండులు గారితెబింబి
బిపిత్రైబ్రిన వెంటృతపాబితప్రైబ్యు।
మునినవె రఘునవఘు ననృరిశిని।
నెయ్యి నూబంతు నెకన్నె నిదియురుగ॥
వ॥ అనిబింతింప్లయు బవ్యయున్నరాజువలన సంతుష్టచిత్తైవాలుండిట్లనియె॥
చ॥ ధరణిపనీను సర్వము సుధైర్యము నన్నవిధప్రతాపమునా।
సురవరపన్నగాదులకు జూరానవారితి విన్నవారితిం
గరమున రతిమేన బులతె లాన్నరింపగ ఇూరులవిన్నయూ
దరము బన్ని నిరంగులు గద లృగ ఇూరుల ధరిత్రి యనని
సతిమె శ్రీరా శ్రీ నాథు బవిసాలగుణానవర వైరిశ్రీవరా॥
కం॥ నీతునెంత కోవ వ్రజాప్పెర। షైతెను మిూ వ్వాంతి సలుజారవరహాప।
హాన్కుల వసన్నవలవకు। యూతదవంబింప్పహాని నదియుట్లనిన॥

వ॥ నిన్నుగనుంగొని శ్రీరాఘవుండును నమస్కరింప సాష్టాంగంబులను భక్తిని స్తోత్రి
యుని నియోగింపగలదని వచ్చి దేవాంస పొందె యుష్మన్ నాదు మనంబు ద్రవించె॥

కం॥ నీ మొర విన్నము చిరించితినను
సామంతుల శ్రీవత్స ప్రసరతమగాం దునే
ద్రైముఖి ందు ష్టాంగ విలల్
శ్రాముఖు ళంచంబు స్రాప సాకేళ గంగనే॥

కం॥ శ్రీనివాసి బంగారు మైల్కత్రం
బనకోశ్వర బర్హి మిత్రి శశిపూజిదలక్ష్యం
బనివేదింప్రముఖ్యై తా
ఖనితి బదిరి మొగ మెసగల వప్రగుతా॥

వ॥ జ్ఞానయుపపశతంబయ్యెననివారు బ్రహ్మలు తన్వి విభూషణంబై ననిష్యంబుమ
శ్రీంబలుం బత్తుప్తినొసి వివ్వభరరత్రిగాంగల వారిల్లె శ్రీనినిష్ఠులై నీయనిని
యిరుంగుబిరసకల మనోరథంబులున మొసిద్ధింబునని పృథ్వీ నాశిరించు వన్న
శ్రీనంబున నతి శ్రీధరంబుల విధి బిపొయున నవ్వశ్రేంద్రుండు సత్యంబు మోహిని
స్థానిదళ నివ్వత్తుం బునుదెంచి నంత రాత్రి వడు ర్గ్యాగ వేశంబయ్యెనంత॥

శ్రీ తథియి ౧౪॥ శ్రీ

ఉ॥ శ్రీవర నాథుభూపతియు శ్రీపార్వతి మున్నై శ్రీసుని సుష్టు భక్తుర
స్త్రానిజ శౌర్య శ్రీభవ్య సుముహూర్త ములన్నియు బాలవేదా
శ్రీనర నాథునంచు మనునింటి మనోరథ సిద్ధియయ్యెనిం
తేన శరిత్రియుంతయును నేరివి ధ్రంబు మతిం దలంచుమునే

122 వ॥ బలయుత హాటకస్తనినిర్ఘాతంబై విలక్షణాలంబనంబు లగవిగి యాక్రందనంబుల

మద్భుతంబున నవంబు నుత్థానంబుగా వెలుఁ దక్షిణాభాగంబు జంఝాక్షేత్ర హాటకంబాక్షేపం

బుచేసి దత్తసుసుమమాలాశ్వంబులన ఘూర్ణిత విఘటలంబునా బలాత్ విక్రమసేనుండును

అనకు మనోరథంబులు సఫలంబులయ్యెనది। తృణాక్షుండవై సాష్టాంగనమస్కా

రంబు సేయుమని పలికిన నన్నరేంద్రు డతని తిష్ఠనించె॥

గీ॥ వినవె యలుఁగుతెప్పు వినవే నువు బాలవలు।

నెన్నుఁగనేను మీరు వెఱ్ఱు లనుచు।

తెలుపఁబడెను త్రిలోకపతి దపనే తెలుస్త్ర।

ననినద్దై వనిహాము దగవుఁజేసి॥

కం॥ అర్హుండు జిష్ణుఁ దప్పుడు।

నైల్లవర్షయుసు నృప విజృంభమున వాని శిరం।

బక్షుణ్ణ త్రతేత్ర సెను

వవక్రకత హాజువయ్యి సలఁగన వారై॥

వ॥ ఇట్లు నెంచియలా శిరంబును పహారంబిజ్ఞ వాని వత్సంబు [illegible] హృదయం

బద్భుంబుఁ జిత్తి విక్రమసేనుండు జ్ఞేహాబుం బూలింబి నంబ్రహ్మస్తుతి॥

కం॥ విక్రమసేనుని నక్రార।

చక్రధరఖడ్గ విజిత వైరగణములయి బూ।

జాక్రమమయుదగు నని ని।

రవక్రంబుగ నరుఁడు వవితెపరఖుంరగుయున॥

వ॥ అంతర్హ్వనసతంబున బుగవ్వఢ్ఢి [illegible] చెసి। బ్ర [illegible] - షు ప్రమయు బహి ఇల

దేవగణ పరివృతుఁడై పరమేశ్వరుం డొక్కొయుత వదరించి వక్త్ర చిత్రసేనుం

గను గాంధర్వ దృష్టింబుగా బిన విష్ణాయుంశంబునే సోమతులంబునందు చిత్రసూ

దివ్యంబగు ఫల్గుణు యుప్పుడు చిత్రసేనుండను బ్రహ్మవిదేవి రాజువంశ బహుధ

గాఁబు దక్షిణి విధి। భూగాపవర్గసుఖంబైన విద్యాధర రాజ్య పదవిం బొందుము ని

వరంబిచ్చియుం వహి విమందయ్యెనంత॥

ఉ॥ శ్రీధరశశిశేఖరుండు త్రిపురారి వరంబునఁ జేసియుప్పిది।

జ్వాధర చిత్రవర్తి విభవాతిశయంబునఁ జేబుదిద్దిన।

శ్రీధరుదేవుల విశ్వాదికుఁడై పరిదే గుణంబు।

విద్యాధర వల్లూరి రాజ్యము సమృద్ధిగ జెందియును సుంతే సుస్థితి॥

సా॥ తాపాతంబున బన్నిశేశ్వర ఫణాయు వస్త్రదర్భ ప్రభన।

భూరంభ్రుడు తా నైజాత్రా నుట యుగుబ్బు మందలింబూ శివం

బై పాదా పథమంబు జారకసము దస్వా వ్రంతి శోభిల్లి విధి।

బ్యాధిన చిత్రసేను తర్తి యుముల సోగింగాఁగు వాపు తెలిసి॥

తే॥ శ్రీనియాం విష్ణు(ధు) నాకున్

విన గాఁజై పాఖుపంటవినవితధలం।

పొనరనేరిగించు యుండయు

ననుసెయుఫ్లాశ్వతసమంత్రము విపయునిక్క॥

వ॥ శ్రీమచ్ఛివసిద్ధరుం డ్రపుట్టావంబునఁ జేసి జైతాగుని పావానంబుగా

మెనరించి మన్మహ ఖాంబునసవి గుణాంగకాంనంబులగ దల ఫల్గుణంబునఁ

జేసి సపరివారుండై నిస్సంగంయుం నని మ్రుమంతయ్యెను॥

ఆ వంతు విక్రమసేను చరితంబు విని హర్షంబునొంది ||

సీ॥ పాత్రులా నర్థ్యుల దప్పుల
బాలంగ బదినూనెప్పసంగమువేలుగని
శ్రీ వింబొట్టిక నవ్వత
హేలం గాంచె శృరతున్ బుజ్జినుబారా॥

కం॥ ఈ వినగా నింయురుమువేలుగను
ఇతి సత్యులపాత్రులు బూరి సన్నింయువప్పుగా
ప్రతి భాసి వ్రాసినా తను
మతి హంతుల వప్పు రిక్తిమన్నింలారంబా॥

Transcribed in 1920-21 from a ms. of Robbi Chinnayam garu;

Compared with the original MSS.

K. [illegible] Sastri

6-6-22